

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา

โดย
นายกันตณ ชื่นกลิ่นรูป

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE GUIDELINES FOR ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION DEVELOPMENT
OF SATHAPORNWITTAYA SCHOOL

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Educational Administration
Academic Year 2025
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพร วิทยา
โดย	นายกันตภณ ชื่นกลิ่นรูป
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แผนก ข
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

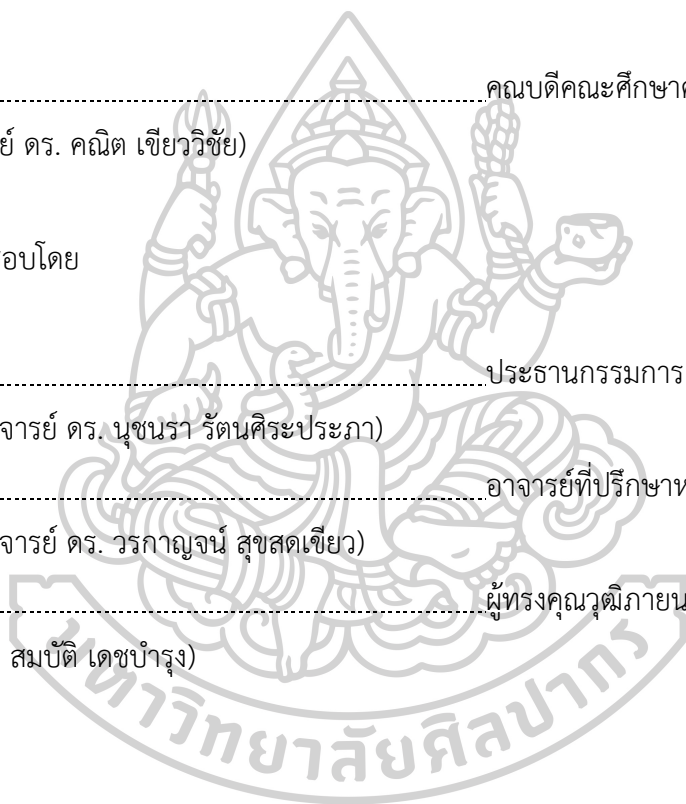
.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริประภา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(อาจารย์ ดร. สมบัติ เดชบำรุง)

660620156 : การบริหารการศึกษา แผน ข

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, งานวิชาการ

นาย กันตภณ ชื่นกลิ่นรูป: แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา อาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา ประชากร คือ บุคลากรของโรงเรียนสถาพรวิทยา จำนวนทั้งสิ้น 35 คน จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครู จำนวน 17 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา โดยภาพรวมอยู่ระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา อยู่ในระดับ มากที่สุด จำนวน 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และอยู่ในระดับ มาก จำนวน 15 ด้าน

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา มี 17 แนวทางดังนี้
2.1 วิเคราะห์สภาพ และความต้องการของชุมชน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา
2.2 เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน 2.3 กำหนดให้ครูใช้กระบวนการวิจัยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2.4 ปรับปรุงหลักสูตร และเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของประชาคมโลก 2.5 กำหนดให้ครูใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน 2.6 มีการตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพการใช้เครื่องมือในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ 2.7 จัดทำฐานข้อมูลการรวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัย 2.8 สร้างเครือข่ายร่วมมือกับโรงเรียนในต่างประเทศ 2.9 ให้ครูทุกคนมีบทบาทในการนิเทศ 2.10 จัดอบรมการใช้หลักทางจิตวิทยา และการแนะแนวสำหรับนักเรียน 2.11 จัดตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา 2.12 จัดตั้งเครือข่ายศูนย์ข้อมูลความรู้ท้องถิ่น 2.13 ส่งเสริมให้เครือข่ายศิษย์เก่ามีบทบาทในสถานศึกษา 2.14 จัดให้มีพื้นที่แหล่งเรียนรู้สำหรับบุคคลภายนอกในสถานศึกษา 2.15 ตรวจสอบ และปรับปรุงระเบียบทางวิชาการ 2.16 จัดหาเอกสารประกอบการเรียนเพิ่มเติมที่จำเป็นทั้งวิชาพื้นฐานหรือวิชาเพิ่มเติม และ 2.17 การปรับปรุงห้องสมุดให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และบุคคลภายนอก

660620156 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : ACADEMIC ADMINISTRATION/ Working Academic

Mr. Kantapon CHUENKLINTHUP : THE GUIDELINES FOR ACADEMIC AFFAIRS
ADMINISTRATION DEVELOPMENT OF SATHAPORNWITTAYA SCHOOL Thesis advisor :
Associate Professor Vorakarn Suksodkiew, Ph.D.

The objectives of this research were to examine the academic administration of Sathapornwittaya School and to identify approaches for its further development. The population consisted of 35 personnel from Sathapornwittaya School, including the school director, deputy directors, teachers (excluding the researcher), members of the basic education committee, and members of the parents' network committee. The research instrument was a questionnaire on academic administration, developed based on the concepts of the Office of the Basic Education Commission. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings of this study were as follows

1. The overall level of academic administration at Sathapornwittaya School was rated as high. When considering each aspect, two areas were rated at the highest level: (1) development of the internal quality assurance system and educational standards, and (2) management of teaching and learning within the institution. The remaining 15 aspects were rated at a high level.

2. Seventeen approaches for improving academic administration were identified. These included: 2.1 analyzing the community's conditions and needs to establish the school's vision, mission, and goals; 2.2 serving as a community learning center; 2.3 encouraging teachers to use research processes to enhance learning achievement; 2.4 updating curricula and subject content in accordance with global changes; 2.5 integrating research into teaching and learning; 2.6 evaluating and improving assessment tools; 2.7 developing a research database; 2.8 establishing partnerships with international schools; 2.9 promoting teachers' roles in supervision; 2.10 providing training in psychology and student guidance; 2.11 forming an internal quality assurance committee; 2.12 creating a local knowledge information network; 2.13 encouraging alumni involvement; 2.14 developing community learning spaces within the school; 2.15 reviewing and improving academic regulations; 2.16 providing supplementary learning materials for both core and elective subjects; and 2.17 improving the library environment to support student and community learning.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความเมตตา และความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว อาจารย์ที่ปรึกษา ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา ประธานกรรมการสอบ และอาจารย์ ดร.สมบัติ เดชบำรุง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง จนสำเร็จบริบูรณ์ ลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ปิยนุช ลอยเลิศหล้า ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสถาพรวิทยานางรัชนีกร มณีเนตร รองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสถาพรวิทยา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสถาพรวิทยา และคณะครู โรงเรียนสถาพรวิทยาทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่เมตตาให้ความรู้ และแนวทางที่เป็นกระบวนการในการศึกษาวิจัย ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา รุ่น 42 ห้อง 4 ทุกคน ที่คอยสนับสนุน และความช่วยเหลือ พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อวิรัช คุณแม่หนึ่งฤทัย ชื่นกลิ่นรูป นางสาวศุภากร ชื่นกลิ่นรูป (น้องสาว) นางกรรณกาญจน์ ชื่นกลิ่นรูป (ภรรยา) และเด็กหญิงเกลธิชา ชื่นกลิ่นรูป (บุตรสาว) อันเป็นที่รักยิ่ง ที่เป็นกำลังใจสำคัญในการเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโท และอำนวยความสะดวกในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

กัณตภณ ชื่นกลิ่นรูป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ข้อคำถามของการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย	7
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	15
การบริหารงานวิชาการ.....	15
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	16
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	20
หลักการบริหารงานวิชาการ	25
ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ.....	30
กระบวนการบริหารงานวิชาการ.....	50

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสถาพรวิทยา.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ.....	65
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ	73
สรุป.....	82
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย.....	83
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	83
ระเบียบวิธีวิจัย	84
แผนแบบของการวิจัย.....	84
ประชากร	85
ตัวแปรที่ศึกษา	85
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	88
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	89
การเก็บและรวบรวมข้อมูล.....	91
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	93
สรุป.....	94
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	95
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา	98
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา	130
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	137
สรุปผลการวิจัย.....	137
การอภิปรายผล	143
ข้อเสนอแนะ	168

ข้อเสนอแนะทั่วไปจากการวิจัย	168
ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป	169
รายการอ้างอิง	170
ภาคผนวก.....	175
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	176
ภาคผนวก ข หนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม.....	178
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	180
ภาคผนวก ง แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม	198
ประวัติผู้เขียน	205

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ข้อมูลข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา.....	60
ตารางที่ 2 ข้อมูลนักเรียน.....	61
ตารางที่ 3 ข้อมูลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสถาพรวิทยา.....	62
ตารางที่ 4 ข้อมูลคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสถาพรวิทยา.....	63
ตารางที่ 5 ข้อมูลประชากร	85
ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน	96
ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา โดยภาพรวม และราย ด้าน	98
ตารางที่ 8 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้าน การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร ท้องถิ่น	100
ตารางที่ 9 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	101
ตารางที่ 10 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา.....	103
ตารางที่ 11 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	105
ตารางที่ 12 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	107
ตารางที่ 13 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	109

ตารางที่ 14 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	111
ตารางที่ 15 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้.....	113
ตารางที่ 16 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา	114
ตารางที่ 17 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการแนะแนว	116
ตารางที่ 18 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	118
ตารางที่ 19 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	120
ตารางที่ 20 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	122
ตารางที่ 21 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถาน ประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	123
ตารางที่ 22 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	126
ตารางที่ 23 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	127
ตารางที่ 24 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	128

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย	10
ภาพที่ 2 ขอบเขตการบริหารงานวิชาการ	11
ภาพที่ 3 แผนแบบของการวิจัย	84

บทที่ 1

บทนำ

ความเจริญรุ่งเรืองของชาติขึ้นอยู่กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ซึ่งวิธีการหรือแนวทางที่สำคัญที่สุด คือ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพราะการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ดังนั้นการศึกษาจึงปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองตามลำดับ การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด พฤติกรรม ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ เมื่อสังคมมีประชากรที่มีศักยภาพเช่นนี้ การพัฒนาประเทศย่อมดำเนินไปได้อย่างราบรื่น มีความมั่นคง และบรรลุผลอย่างรวดเร็ว¹ การจัดการศึกษาเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องตระหนัก และให้ความสำคัญ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษา ดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ระบุไว้ในมาตรา 54 ระบุว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

รัฐมีภารกิจในการจัดให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างเหมาะสมก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมตามวัย ทั้งนี้ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมถึงภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทร่วมในกระบวนการดำเนินงาน

รัฐยังต้องจัดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการศึกษาตามความต้องการในหลากหลายระบบ รวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ ทั้งนี้รัฐมีหน้าที่ในการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานสากล ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต้องกำหนดให้มีการจัดทำและติดตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

¹ “พระราชดำรัส พระราชทานแก่ครูใหญ่ และนักเรียน ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต 22 กรกฎาคม 2520, ” วารสารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 30, 2 (กรกฎาคม, 2553), ไม่ปรากฏหน้า.

การศึกษาทุกระดับมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณธรรม มีวินัย ภาควิชาใจในความเป็นชาติ มีความรู้ความสามารถตามความถนัด และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ² ทั้งนี้สอดคล้องกับหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่กำหนดให้รัฐต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน โดยต้องจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทุกช่วงวัย เพื่อเสริมสร้างทุนทางปัญญาอันเป็นรากฐานสำคัญในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม³ การศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึงจึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความมั่นคงและความยั่งยืนให้กับสังคมและประเทศชาติ อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ทัดเทียมนานาอารยประเทศ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21

ในปัจจุบัน ประเทศไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งในเชิงโอกาสและข้อจำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการขับเคลื่อนประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน การพัฒนามนุษย์จึงควรเริ่มต้นตั้งแต่ระดับครอบครัวในฐานะสถาบันพื้นฐานของสังคม เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก คุณธรรม และทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเยาว์ และต่อยอดสู่การพัฒนาในระบบการศึกษาอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งนี้ ทิศทางการพัฒนาประเทศได้ถูกกำหนดไว้ใน *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ* ซึ่งเน้นแนวทาง “**คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา (People-Centered Development)**”⁴ มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและส่งเสริมการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืน แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ซึ่งกำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องตั้งอยู่บนหลักการที่ผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดย

² สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560*, (กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560), 14

³ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*, (กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2560), ก.

⁴ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, *ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)*, 2560.

ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และกระบวนการจัดการศึกษาต้องเอื้อต่อการพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มศักยภาพของผู้เรียน⁵

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหาร ภายในที่มีประสิทธิภาพเป็นสำคัญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการกระจายอำนาจด้านการ บริหารและการจัดการศึกษา ทั้งในด้านงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป และการ บริหารวิชาการ ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนสถานศึกษาในสังกัด ให้มีอำนาจดำเนินงานโดยตรง⁶ การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา มี ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ เพราะ มาตรฐานคุณภาพทางการศึกษาจะสะท้อนให้เห็นได้ชัดเจนเมื่อการบริหารงานวิชาการดำเนินไปอย่าง มีประสิทธิผล อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหาร สถานศึกษาโดยรวม⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 กำหนดให้รัฐ มีหน้าที่จัดให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างเหมาะสมก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา เพื่อส่งเสริม พัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมวัย รวมทั้งต้องสนับสนุนให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานดังกล่าว ตลอดจนจัดให้ ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในหลากหลายรูปแบบ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ ประกันให้การจัดการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานสากล การศึกษาทุกระดับจึงมีเป้าหมายเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรู้ความสามารถตามความถนัด และมีความ รับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่ว่าการศึกษาเป็น สิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน และเป็นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการประกอบอาชีพและ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข อันจะนำไปสู่ความมั่นคงและความเจริญของประเทศชาติ การจัดการศึกษา ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยระบบการบริหารภายในสถานศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

⁵ ราชกิจจานุเบกษา. (2562). เล่มที่ 136 ตอนที่ 57 ก, 49.

⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, (กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545), 19.

⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ), 2546), 39.

พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารวิชาการไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ทั้งนี้ การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักที่มีความสำคัญยิ่งต่อคุณภาพการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ 17 ด้าน ครอบคลุมตั้งแต่การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประเมินผลและวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การนิเทศ การแนะแนว การประกันคุณภาพภายใน การส่งเสริมชุมชนและการประสานความร่วมมือทางวิชาการ ไปจนถึงการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งล้วนมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21⁸ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการเพื่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพให้กับทุกคน เป็นพันธกิจจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของสังคมทุกภาคส่วน โรงเรียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร สถาบันสังคมอื่น ในการจัดการศึกษาโดยบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ จะได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมจัดการศึกษา เสนอแนะกำกับติดตาม และสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ตามความพร้อมเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ⁹ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นส่วนสำคัญ ในการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานและคุณภาพที่กำหนดไว้ จากความเป็นมาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่จะนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

ปัญหาของการวิจัย

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม เป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2567 พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ขณะที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ

⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการการบริหารรูปแบบนิติบุคคล* (พิมพ์ครั้งที่ 4), (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2556), 41.

⁹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*, (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560), 77.

เช่นเดียวกัน ยกเว้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี¹⁰ ผลการประเมินดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสถาพรวิทยาที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรร่วมกันวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนให้สูงขึ้น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

จากการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียนสถาพรวิทยา เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ชี้ให้เห็นข้อมูลว่า ปัจจุบันระบบการศึกษาต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงกับสถานการณ์ปัจจุบัน การบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงาน 4 ฝ่ายในสถานศึกษา จึงเป็นภาระกิจที่สำคัญซึ่งต้องได้รับการปรับปรุงอย่างมาก เพื่อให้ตอบสนองต่อหลักการของการศึกษาของชาติ ดังนั้นปัญหาของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา ต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา เช่น หลักสูตรของสถานศึกษาที่มีองค์ประกอบของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่มากเกินไป การจัดการเรียนการสอนที่ใช้รูปแบบเดิม ๆ ที่ไม่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับความสนใจ และศักยภาพของนักเรียน การวัดและประเมินผลไม่มีความหลากหลาย ครูผู้สอนไม่มีองค์ความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเท่าที่ควร การนิเทศ ติดตามไม่ต่อเนื่อง และยังขาดบุคลากรที่จะทำการนิเทศ ผู้นิเทศมีงานที่รับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาในการนิเทศ โรงเรียนไม่มีครูเอกวิชาแนะแนว ทำให้ไม่สามารถแนะนำแนวทางการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษายังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ขาดการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น เป็นต้น ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจเท่าที่ควร¹¹ ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของนางกรรณกาญจน์ ชื่นกลิ่นรูป หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ ที่กล่าวว่า โรงเรียนสถาพรวิทยามีบุคลากรที่ไม่เพียงพอต่อภาระงานในสถานศึกษา ทำให้ครูผู้สอนต้องแบ่งเวลาจากการจัดการเรียนการสอน มาปฏิบัติภาระงานที่ได้รับมอบหมายตามบทบาทหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลให้ครูผู้สอนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้เต็มศักยภาพเท่าที่ควร อีกทั้งการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ยังไม่ได้ดำเนินการให้เป็นระบบ ชุมชน สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร เนื้อหาสาระของ

¹⁰ รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการทดสอบการศึกษา
ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET), (โรงเรียนสถาพรวิทยา, 2567), 5.

¹¹ สัมภาษณ์ รัชนิกร มณีเนตร, รองผู้อำนวยการโรงเรียนสถาพรวิทยา, สัมภาษณ์เมื่อ
3 มีนาคม 2568.

รายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมน้อย และโรงเรียน ยังไม่มีการส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศเท่าที่ควร เป็นต้น¹²

เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาและข้อจำกัดในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา เปรียบเทียบกับกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติและแนวปฏิบัติที่พึงประสงค์ตามคู่มือการบริหาร โรงเรียนในโครงการพัฒนารูปแบบนิติบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษายังไม่บรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วน โดยเกิด ช่องว่างสำคัญในหลายประการ ได้แก่ 1) ช่องว่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกับ มาตรฐานระดับประเทศ 2) ช่องว่างด้านคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งยังคงยึดติดรูปแบบ การสอนแบบเดิม ไม่สอดคล้องกับศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) ช่องว่างด้านความ พร้อมของบุคลากรในงานนิเทศ การประเมินผล และการวิจัยในชั้นเรียน (4) ช่องว่างด้านความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและเครือข่ายภายนอก และ 5) ช่องว่างด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในที่ยังขาดความเป็นระบบ ทั้งหมดนี้ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการยังไม่สามารถ สนับสนุนคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จึงก่อให้เกิดความจำเป็นในการศึกษาวิจัยเพื่อหา แนวทางพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิผลและยั่งยืนยิ่งขึ้น

จากปัญหาที่พบในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา ที่ยึดขอบข่ายงาน วิชาการตามคู่มือการบริหารโรงเรียน ในโครงการพัฒนารูปแบบนิติบุคคลของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น จึงทำให้เห็นได้ว่าควรศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพในระดับที่สูงขึ้น โดยผู้บริหาร สถานศึกษาควรที่จะให้ความสำคัญกับพัฒนางานด้านวิชาการ เพื่อให้บรรลุเป็นไปตามเป้าหมายของ สถานศึกษาที่กำหนด จากประเด็นปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา

¹² สัมภาษณ์ กรองกาญจน์ ชื่นกลิ่นธูป, หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนสถาพรวิทยา, สัมภาษณ์เมื่อ 3 มีนาคม 2568.

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดข้อคำถามของการวิจัยครั้งนี้ไว้

2 ประการ ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตวิทยา อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตวิทยา เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อให้การตรวจสอบข้อคำถามของการวิจัยเป็นไปตามความมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตวิทยา อยู่ในระดับ ปานกลาง
2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตวิทยา เป็นพหุแนวทาง

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนด การวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดทฤษฎีระบบเปิด (Open System Theory) ของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยทฤษฎีดังกล่าวอธิบายว่า ระบบเปิดประกอบด้วยระบบย่อยภายในองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก ระบบจะรับตัวป้อน (Inputs) จากสิ่งแวดล้อมและดำเนินกระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation Process) เพื่อปรับตัวป้อนให้กลายเป็นผลผลิต (Outputs) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก พร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา ทั้งนี้ องค์ประกอบทั้งสามส่วน ได้แก่ ตัวป้อน กระบวนการ และผลผลิต มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน

สำหรับระบบการศึกษา ตัวป้อนหมายถึงทรัพยากรทางการศึกษาที่นำเข้าสู่กระบวนการบริหาร ได้แก่ นโยบายทางการศึกษา ทรัพยากรบุคคล เช่น ผู้บริหาร ครู และนักเรียน รวมถึงทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ กระบวนการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วยการบริหารงาน การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การติดตาม และการประเมินผล ส่วนผลผลิตหมายถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลย้อนกลับจากกระบวนการดังกล่าวจะถูกนำมาใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ระบบการศึกษาทั้งหมดดำเนินอยู่ภายใต้บริบทของสภาพแวดล้อม

ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และภูมิศาสตร์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อกระบวนการจัดการศึกษาในทุกระดับ¹³ นักวิชาการหลายทศวรรษที่กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดย Bruce ได้เสนอหลักการบริหารงานวิชาการที่น่าสนใจ ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน หมายความว่า นักเรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรโดยไม่ออกกลางคัน 2) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) คือ การได้ผลผลิตตามเป้าหมายที่วางไว้ หมายความว่า นักเรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร¹⁴ ทั้งนี้ ฮอลลิงเจอร์ และมอร์ฟี (Hollinger and Murphy) ได้อธิบายลักษณะของการบริหารงานวิชาการไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา 2) การจัดกระบวนการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) การสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน¹⁵ ขณะที่ฟอเรสและกินเซอร์ (Forest and Kinser) ได้เสนอภาระงานด้านการบริหารวิชาการจำนวน 13 ประการ ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายและมาตรฐาน 2) การวางแผนและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนเป้าหมายและมาตรฐาน 3) การดำเนินงานด้านการตลาด 4) การบริหารงานบุคลากร 5) การจัดตารางเรียนและการกำหนดลำดับการเรียนรู้ 6) การจัดชั้นเรียน 7) การดำเนินงานด้านกฎหมาย (8) การวัดผล ประเมินผล และการประกันคุณภาพ 9) การแก้ไขข้อขัดแย้ง 10) การเสริมแรง การสร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 11) การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานระดับกระทรวง 12) การจัดสรรงบประมาณ และ 13) การจัดทำรายงานประจำปีเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน¹⁶ มิลเลอร์ (Miller) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับงานบริหารวิชาการไว้ 4 ประการ ได้แก่ 1) การจัดโปรแกรมการเรียนรู้ 2) การปฏิบัติตามโปรแกรม 3) การติดตามการเรียนการสอน

¹³ Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and practices**, 7th ed. (SAGE Publications, 2020), 25.

¹⁴ Francis J. Brunes, “Curriculum and Instruction”, **The International Encyclopedia of Higher Education** (Sanfrancisco: Josey-Bass Publishers, 1978), 1192.

¹⁵ Phillip Hallinger and Joseph Murphy, “Assessing the Instructional Management Behavior of Principals,” **The Elementary School Journal** 86 , 2 (November 1985), 217-224.

¹⁶ James J. F. Forest and Kevin Kinser, **Higher Education in the United States: An Encyclopedia**, (Oxford: ABC- CLIO, 2002), 1.

และ 4) การบริการทางการสอน¹⁷ ในทำนองเดียวกัน ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ได้เสนอขอบข่ายของงานวิชาการ 6 ด้านที่เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1) งานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมด 2) งานบริหารหลักสูตร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา 3) งานสื่อและนวัตกรรมการเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการผลิตและจัดหาเอกสาร วัสดุ และสิ่งพิมพ์ทางการศึกษา 4) งานวัดและประเมินผล ซึ่งเกี่ยวข้องกับการออกแบบเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประเมินคุณภาพผู้เรียน รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน 5) งานนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา และ 6) งานส่งเสริมวิชาการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารงานทะเบียน ห้องสมุด บริการสื่อ และเอกสารสิ่งพิมพ์¹⁸ ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ ได้จำแนกขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การแนะแนว 4) การนิเทศการสอนและการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 5) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และสื่อการสอน 7) การประกันคุณภาพการศึกษา และ 8) การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมระหว่างหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)¹⁹ สุกัญญา แซ่มซ้อย ได้เสนอขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การออกแบบหลักสูตร 2) การจัดการเรียนรู้ และ 3) การประเมินผลการเรียนรู้²⁰

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกรอบแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งจำแนกขอบข่ายการบริหารงานวิชาการออกเป็น 17 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาและดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นต่อการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน

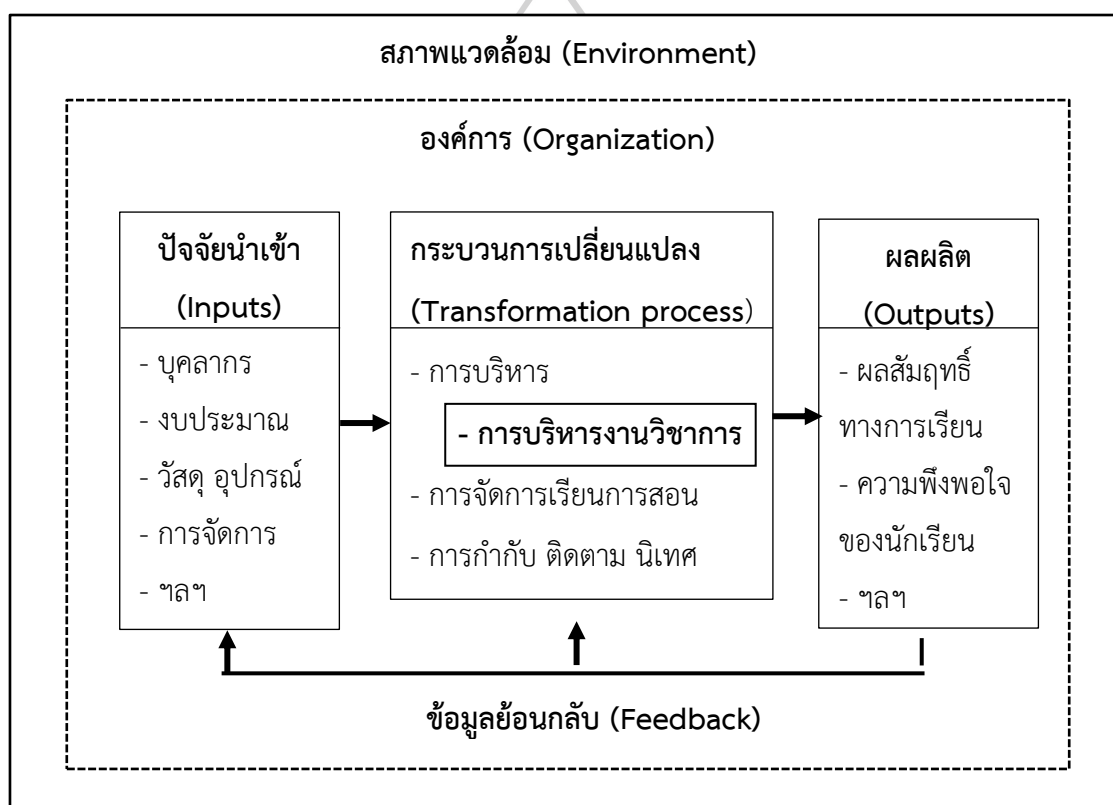
¹⁷ Van Miller, *The Public Administration of American School System* (New York: The Macmillan Company, 1975), 85.

¹⁸ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), 22.

¹⁹ ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน* (กรุงเทพฯ: มิน เซอร์วิส ซัพพลาย, 2563), 105.

²⁰ สุกัญญา แซ่มซ้อย, *การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2565), 57.

สถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และ 17) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากแนวคิดและขอบข่ายทางทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาประมวลเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยแสดงรายละเอียดตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg. and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 7th ed. (CA: Wadsworth Cengage Learning, 2021), 23-26.

: กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการการบริหารรูปแบบนิติบุคคล** (พิมพ์ครั้งที่ 4), (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2556), 41.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยมุ่งศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตพรวิทยา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจำแนกขอบข่ายการบริหารงานวิชาการออกเป็น 17 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งสรุปมาเป็นขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ
1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ภาพที่ 2 ขอบเขตการบริหารงานวิชาการ

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการการบริหารรูปแบบนิติบุคคล (พิมพ์ครั้งที่ 4), (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2556), 41.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายของศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นิยามความหมายของคำต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดการ และดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงสุด ครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การนิเทศ การประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรและแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรและพันธกิจของสถานศึกษา ทั้งยังเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐาน และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 17 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นต่อการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การร่วมวิเคราะห์ข้อมูลบริบทชุมชน ทรัพยากรท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงหรือกำหนดเนื้อหาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวโน้มทางสังคม พร้อมมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ หมายถึง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ทางวิชาการ แผนปฏิบัติการ และโครงการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ทรัพยากร และแนวทางดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การกำกับ ดูแล และจัดระบบการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร รวมถึงการจัดตารางสอน การบริหารชั่วโมงสอน การสนับสนุนครูในด้านการออกแบบแผนการสอน และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ กำหนด และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง สภาพปัญหา ความต้องการผู้เรียน และแนวทางการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตลอดจนการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมและใช้งานได้จริง

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และทันสมัย เช่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้สื่อดิจิทัล การเรียนรู้แบบโครงงาน การจัดกิจกรรมที่ กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ รวมถึงการพัฒนานวัตกรรมการสอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ของผู้เรียน

6. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดรูปแบบ วิธีการ และเครื่องมือประเมินผลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ รวมถึงการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ ของผู้เรียน และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนจากแหล่งอื่นอย่างมีหลักเกณฑ์ เพื่อสะท้อน ความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การส่งเสริมและ ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัยพัฒนาระบบการเรียนรู้ เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาทางการสอน ยกย่องระดับ คุณภาพผู้เรียน และใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายด้านวิชาการของ สถานศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดเตรียมและพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ชุมชนท้องถิ่น และ พิพิธภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน รวมถึงการดูแลให้แหล่งเรียนรู้เหล่านั้นมี คุณภาพและเข้าถึงได้

9. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบ และให้คำปรึกษาครูในด้านการ จัดการเรียนรู้ ทั้งในเรื่องวิธีสอน การใช้สื่อ เครื่องมือวัดผล และการพัฒนาทักษะวิชาชีพ เพื่อให้ครู สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษา

10. การแนะแนว หมายถึง การจัดระบบการให้คำปรึกษาและบริการแนะแนวด้านการ เรียน การประกอบอาชีพ การปรับตัวทางอารมณ์และสังคม รวมถึงการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ สามารถวางแผนชีวิตและพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเหมาะสม

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การ กำกับและดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินตนเอง การติดตามคุณภาพ และการจัดทำรายงานคุณภาพ ภายใน เพื่อให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพต่อเนื่องและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การสร้างความร่วมมือกับ ชุมชนในการพัฒนาองค์ความรู้ เช่น การจัดอบรมให้ประชาชน การสนับสนุนกิจกรรมด้านวิชาการ ร่วมกับชุมชน และการใช้ทรัพยากรชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อยกระดับความเข้มแข็งทางวิชาการของ สังคมท้องถิ่น

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษา หน่วยงานรัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ สนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินโครงการพัฒนาทางวิชาการ

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การให้บริการวิชาการแก่สังคม เช่น การอบรมวิชาชีพ การเผยแพร่ความรู้ และการสนับสนุนข้อมูลด้านการศึกษากลุ่มเป้าหมายในหลากหลายบริบท เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดกฎ ระเบียบ ขั้นตอน และแนวทางการดำเนินงานทางวิชาการ เพื่อให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษามีมาตรฐาน ชัดเจน และตรวจสอบได้

16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา หมายถึง การพิจารณา เลือก และอนุมัติหนังสือเรียนหรือสื่อประกอบการสอนที่เหมาะสมกับช่วงวัยผู้เรียน สอดคล้องกับหลักสูตร และสามารถเสริมสร้างคุณภาพการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

17. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมและดำเนินการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ระบบจัดการเรียนรู้ (LMS) และนวัตกรรมด้านการศึกษาต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้และการบริหารวิชาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความทันสมัยในการจัดการศึกษา

โรงเรียนสถาพรวิทยา หมายถึง สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ที่เป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ตั้งอยู่ เลขที่ 54 หมู่ 11 ตำบลลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากสภาพปัญหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กล่าวไว้ในบทก่อนหน้านี้ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักการ ทฤษฎี แนวคิดเชิงวิชาการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นฐานความรู้ในการอธิบายประเด็นที่ต้องการศึกษา รวมถึงเป็นกรอบอ้างอิงในการวิเคราะห์และตีความผลการวิจัย โดยเนื้อหาในบทนี้นำเสนอในลำดับที่เป็นระบบครอบคลุมองค์ประกอบด้านการบริหารงานวิชาการและข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสถาพรวิทยา ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงกับประเด็นวิจัย วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนสำคัญ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การบริหารงานวิชาการ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสถาพรวิทยา

ส่วนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นองค์ประกอบหลักของการจัดการศึกษา และเป็นภารกิจสำคัญที่สุดของสถานศึกษา เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในภาพรวม งานวิชาการจึงนับเป็น “หัวใจ” ของการดำเนินงานสถานศึกษา เพราะครอบคลุมตั้งแต่การวางหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ไปจนถึงการพัฒนาครูและระบบสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ความสำเร็จของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการขับเคลื่อนกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สังคม และชุมชนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพยังสะท้อนถึงความสามารถของสถานศึกษาในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยี แนวคิดทางการเรียนรู้ หรือความคาดหวังของสังคมในยุคปัจจุบัน

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาองค์ความรู้ หลักการ แนวคิด และขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการจึงมีความจำเป็น เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ด้านวิชาการของสถานศึกษา รวมถึงใช้เป็นแนวทางสำหรับพัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิผลสูงสุด

เนื้อหาต่อไปนี้จะนำเสนอหัวข้อสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ความหมาย ความสำคัญ หลักการ ขอบข่าย และกระบวนการบริหารงานวิชาการ ซึ่งล้วนเป็นองค์ความรู้ที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างเป็นระบบ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษา ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ ดังนี้

กอร์ดัน (Gorton) อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึงกระบวนการดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่มุ่งจัดกิจกรรมทางการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นตามศักยภาพของตน การบริหารในลักษณะนี้ครอบคลุมตั้งแต่การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การวางแผนและจัดระบบการเรียนการสอน การบริหารและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ การบริหารงานวิชาการยังรวมถึงกระบวนการนิเทศ การติดตาม และการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา กอร์ดันจึงมองว่าการบริหารงานวิชาการเป็นกิจกรรมหลักที่เชื่อมโยงทุกองค์ประกอบของการจัดการศึกษาเข้าด้วยกัน ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ ไปจนถึงการประเมินผล เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และยั่งยืนในระดับสถานศึกษา²¹

ฟอเรสต์ และกินเซอร์ (Forest and Kinser) อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการจัดการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน ควบคุม และพัฒนากิจกรรมทางการเรียนการสอนทั้งหมดของสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องมีบทบาทสำคัญในการกำกับ ดูแล และส่งเสริมให้การดำเนินงานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา การบริหารงานวิชาการจึงครอบคลุมถึงการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การนิเทศการสอน การประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการไม่เพียงเป็นภารกิจเชิงบริหาร แต่ยังเป็นกระบวนการสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในทุกมิติ

²¹ Richard A. Gorton, *School Administration and Supervision: Leadership Challenges and Opportunities* 2nd ed. (Ohio: W.C.Brown Co., 1983), 158-164.

โดยเน้นให้สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่เชื่อมโยงกันระหว่างหลักสูตร การสอน และการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาเต็มศักยภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาอย่างยั่งยืน²²

ฟราย เคเทอร์ริดจ์ และมาร์แชล (Fry, Ketteridge & Marshall) อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการบริหารจัดการทางการศึกษาที่เริ่มต้นจากการกำหนดปรัชญาและทิศทางของการศึกษาให้ชัดเจน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ทางการเรียนรู้ ซึ่งครอบคลุมถึงการจัดทำหลักสูตร การออกแบบและจัดกระบวนการเรียนการสอน การติดตามและประเมินผลตามหลักสูตร ตลอดจนการวางแผนและดำเนินโครงการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา ทั้งนี้ การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดดังกล่าวมุ่งเน้นให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีทิศทาง และสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน²³

กระทรวงศึกษาธิการ อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมทุกประเภทภายในสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตร การบริหารงานวิชาการตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ จึงครอบคลุมทั้งการวางแผน การจัด การนิเทศ ตลอดจนการประเมินและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมต่อบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด²⁴

จตุณี แก้วเอี่ยม อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการจัดการกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน รวมถึงการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ โดยมุ่งให้การดำเนินงานด้านการสอนเป็นไปอย่างมีระบบ ราบรื่น และมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้

²² Jame J.F. Forest and Kevin Kinser, **Higher Education in the United State: An Encyclopedia** (Oxford: ABC-CLIO,2002), 1.

²³ Fry, H., Ketteridge, S., & Marshall, S. **A Handbook for Learning and Teaching in Higher Education: Enhancing Academic Practice** (3rd ed.). London: Routledge. (2009), 68.

²⁴กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**, (กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2552), 32–38.

ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการศึกษา เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องภายใต้สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้²⁵

จิตติมา วรณศรี อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษา²⁶

อาจารย์ สุวัฒน์พงษ์ อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการจัดการและบริหารกิจกรรมทุกประเภทในสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงการพัฒนาทางวิชาชีพของครูเพื่อยกระดับคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน²⁷

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการจัดและดำเนินกิจกรรมทางวิชาการซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพทางการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการทางการศึกษาได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียนรู้ กระบวนการดังกล่าวครอบคลุมถึงการวางแผน การจัดการ การนิเทศ และการประเมินผลทางวิชาการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา²⁸

โสภณา เสวตชกุล อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ แนวคิดนี้สะท้อนให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการ

²⁵ จรุงณี แก้วเอี่ยม, เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา : กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ, (สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์, 2557), 7.

²⁶ จิตติมา วรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์, 2557), 3.

²⁷ อาจารย์ สุวัฒน์พงษ์, กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา, (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ค.ด. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558), 39.

²⁸ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), 22.

สำคัญในการยกระดับมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน ควบคู่กับการพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดทางการศึกษา²⁹

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาความรู้และการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ การวิจัย การประชุมทางวิชาชีพ และการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการต่อสาธารณะ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร ตลอดจนให้การดำเนินงานทางวิชาการเป็นไปตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไว้ เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ³⁰

สุกัญญา แซ่มซ้อย อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทั้งในด้านการออกแบบหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการบริหารงานวิชาการอย่างรอบด้าน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการที่สามารถกำหนดแนวทาง วางแผน และประสานงานกับบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาและเป้าหมายของสถานศึกษา³¹

จากความหมายของการบริหารงานวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึงกระบวนการจัดการและดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงสุด ครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การนิเทศ การประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรและแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรและพันธกิจของสถานศึกษา ทั้งยังเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21

²⁹ โสภณา เสวตคชกุล, กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนสองภาษา หลักสูตรไทย-อังกฤษ สังกัดกรุงเทพมหานคร, (ดุสิตนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, 2562), 21.

³⁰ ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน, (กรุงเทพฯ: มิน เซอร์วิส ซัพพลาย, 2563), 55.

³¹ สุกัญญา แซ่มซ้อย, การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2565), 44.

จากแนวคิดและความหมายของการบริหารงานวิชาการที่นักวิชาการหลายท่านได้เสนอไว้ สามารถประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินงานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนสาธิตวิทยา ได้อย่างเหมาะสม โดยผู้วิจัยได้ยึดแนวคิดร่วมกันของนักวิชาการ ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการจัดการที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างเป็น ระบบ ครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การนิเทศ การติดตาม และการประเมินผล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ การนำแนวคิดนี้มาใช้ในการศึกษา ช่วย ให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ และประเมินสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตวิทยา ได้อย่างครอบคลุมทั้งในด้านโครงสร้างการจัดการ การพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมกระบวนการ เรียนรู้ การประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรและระบบประกันคุณภาพภายใน ซึ่งสอดคล้อง กับแนวทางการบริหารงานวิชาการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กำหนดไว้ 17 ด้าน ผลการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดดังกล่าวยังช่วยให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนา และปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้อย่างมีทิศทาง ชัดเจน และนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการหลักที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษา ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นกลไกที่เชื่อมโยงการจัดการ เรียนการสอนกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ การบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพช่วยให้ สถานศึกษาสามารถดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาได้อย่างมีทิศทาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และยกระดับมาตรฐานการศึกษาของชาติให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ของสังคมในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ในมิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

จิตติมา วรรณศรี กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการจัดการที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยมี ภารกิจหลักสำคัญอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือเป็นหัวใจของการดำเนินงานทางการศึกษา เนื่องจากเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพช่วยให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อน กระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและตอบสนองต่อความ ต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างแท้จริง การจัดลำดับความสำคัญของภารกิจการบริหาร สถานศึกษาตามแนวคิดของจิตติมา วรรณศรี แสดงให้เห็นถึงบทบาทและความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง ระหว่างงานแต่ละด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ดังนี้

อันดับ 1 การบริหารงานวิชาการ ได้รับการจัดให้อยู่ในลำดับแรก เนื่องจากเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาเต็มศักยภาพ ถือเป็นแกนหลักของการดำเนินงานทางการศึกษา ซึ่งหากการบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพ งานด้านอื่น ๆ ภายในสถานศึกษาย่อมสามารถดำเนินไปอย่างเป็นระบบและส่งเสริมกันอย่างสมดุล

อันดับ 2 การบริหารงานบุคคล อยู่ในลำดับที่สอง มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในด้านการสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การพัฒนา และการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ครูและเจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการดำเนินงานทางวิชาการให้บรรลุผล

อันดับ 3 การบริหารงานกิจการนักเรียน ซึ่งอยู่ในลำดับที่สาม มุ่งเน้นการส่งเสริม พัฒนา และดูแลนักเรียนในทุกมิติ ทั้งด้านพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม และความเป็นอยู่ เพื่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมและส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

อันดับ 4 การบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุ การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบงานสนับสนุนทางการบริหาร เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ภารกิจด้านธุรการครอบคลุมถึงการจัดระบบเอกสาร การติดต่อสื่อสาร และการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษา ด้านการเงินและพัสดุเกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณ การควบคุมรายรับรายจ่าย การจัดหา จัดซื้อ และบำรุงรักษาครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา เพื่อให้มีความพร้อมและเพียงพอต่อการดำเนินงาน การบริหารภารกิจด้านนี้มีประสิทธิภาพช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น โปร่งใส และตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาลทางการศึกษา

อันดับ 5 การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานอาคารสถานที่เป็นอีกภารกิจหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา ภารกิจนี้ครอบคลุมถึงการวางแผนก่อสร้าง ซ่อมแซม บำรุงรักษา และปรับปรุงอาคารสถานที่ รวมถึงการจัดภูมิทัศน์ให้สะอาด ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การบริหารจัดการอาคารสถานที่ที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อความเป็นระเบียบ ความสะดวกในการใช้งาน และการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันภายในสถานศึกษา

อันดับ 6 การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นภารกิจที่มุ่งสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในทุกมิติ โดยเน้นการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษา การแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และทรัพยากร เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน การดำเนินงานด้านนี้ช่วยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน เกิดการสนับสนุนซึ่งกันและกัน

ทั้งในด้านทรัพยากร บุคลากร และภูมิปัญญาท้องถิ่น อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบริบทของชุมชนและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาสังคมได้อย่างมีคุณค่า³²

จรรณี แก้วเอี่ยม กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของสถาบันการศึกษา เนื่องจากเป็นภารกิจหลักที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียน ส่วนงานด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป เป็นองค์ประกอบสนับสนุนที่ช่วยให้สถานศึกษาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนต้องให้ความสำคัญและรับผิดชอบ ในฐานะ “ผู้นำทางวิชาการ” ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน การสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการให้คำแนะนำ ประสานความร่วมมือ และสนับสนุนให้ครูทุกคนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งให้เห็นว่า งานวิชาการเป็นตัวชี้วัดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา โดยคุณภาพของโรงเรียนจะสะท้อนออกมาผ่านผลการดำเนินงานด้านวิชาการ เช่น ความเหมาะสมของหลักสูตร การจัดโปรแกรมการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาในภาพรวม ทั้งนี้ การบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพไม่เพียงส่งผลต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่ยังมีส่วนสำคัญในการยกระดับชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ และความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังคมการศึกษาโดยรวม³³

เบญจวรรณ เสวีวัลลภ กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานด้านวิชาการเป็นภารกิจหลักที่มีบทบาทสำคัญที่สุดของสถานศึกษา เนื่องจากเป็นขอบข่ายงานที่มีความกว้างและซับซ้อน ครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศ การศึกษา และการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการเชิงระบบ พร้อมทั้งกระจายอำนาจในการดำเนินงานวิชาการให้แก่บุคลากรในระดับต่าง ๆ อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเน้นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในฐานะ “ผู้นำทางวิชาการ” ที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู และบุคลากร โดยแสดงออกผ่านการวางแผน การกำกับดูแล การให้คำปรึกษา และการส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารงานวิชาการที่มีระบบ

³² จิตมา วรรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, (พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์, 2557), 3.

³³ จรรณี แก้วเอี่ยม, เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา : กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ, (สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์, 2557), 5-6.

และมุ่งผลสัมฤทธิ์เช่นนี้ จะส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของสถานศึกษาในด้านคุณภาพผู้เรียนและภาพลักษณ์ขององค์กรทางการศึกษาในระยะยาว³⁴

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นภารกิจหลักและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดบทบาทและภารกิจของหน่วยงานหรือสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพช่วยให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบและลดความซ้ำซ้อนหรือสับสนในภาระงาน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานภายในสถานศึกษามีความต่อเนื่องและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดทิศทางการทำงานของสถานศึกษา เพราะเป็นพื้นฐานในการวางแผนและกำหนดขอบเขตของภารกิจอื่น ๆ เช่น งานบุคลากร งบประมาณ และกิจการนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในลักษณะของงานวิชาการเพื่อแยกแยะระหว่าง “งานหลัก” ที่เป็ภารกิจด้านการจัดการเรียนรู้กับ “งานสนับสนุน” ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมให้ภารกิจหลักดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารที่มีความชัดเจนในลำดับความสำคัญเช่นนี้ จะช่วยให้สถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและคงไว้ซึ่งคุณภาพของการจัดการศึกษาในระยะยาว³⁵

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากเป็นกระบวนการที่มีผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ หรือสามารถยกระดับให้สูงกว่ามาตรฐานดังกล่าวได้ โดยผ่านการวางแผน การกำกับดูแล และการประเมินผลอย่างเป็นระบบ ภายใต้การบริหารจัดการที่มุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้ การบริหารงานวิชาการจึงถือเป็นกลไกหลักที่ทำให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน³⁶

³⁴ เบญจวรรณ เสวีวัลลภ, รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ, (มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ : กรุงเทพฯ, 2560), 23.

³⁵ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), 4.

³⁶ ชูชาติ พ่วงสมจิตร์, แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2561), 7.

มณีวรรณ แหวนหล่อ อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสถานศึกษา เพราะเป็นกระบวนการหลักที่ส่งผลต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาโดยตรง ผู้บริหารและครูในฐานะผู้นำทางวิชาการจำเป็นต้องมีบทบาทในการบริหารจัดการงานวิชาการอย่างเป็นระบบทั้งในด้านการวางแผน การดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล เพื่อพัฒนางานวิชาการให้มีคุณภาพและความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานดังกล่าวจะช่วยให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดของการจัดการศึกษา คือ การสร้างคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม พร้อมทั้งดำรงชีวิตและพัฒนาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ³⁷

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักที่มีความสำคัญสูงสุดในการบริหารงานของสถานศึกษา เนื่องจากเป็นศูนย์กลางของระบบการจัดการศึกษาทั้งหมดและเป็นองค์ประกอบหลักที่สะท้อนถึงคุณภาพของสถานศึกษา ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและทุ่มเทเวลาในการบริหารจัดการงานวิชาการมากกว่างานด้านอื่น เพราะความสำเร็จของงานวิชาการเป็นตัวชี้วัดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน หากสถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับและได้รับความเชื่อมั่นจากสังคม ในทางกลับกัน หากงานวิชาการขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ ความน่าเชื่อถือ และคุณภาพโดยรวมของสถานศึกษา³⁸

สุกัญญา แซ่มซ้อย อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของสถานศึกษา และเป็นหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาทุกประเภทต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการในฐานะกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาทุกฝ่ายมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ รวมถึงการตระหนักถึงบริบทและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ³⁹

³⁷ มณีวรรณ แหวนหล่อ, **สภาพการบริหารงานวิชาการของครูในระดับประถมศึกษา** (วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยรังสิต, 2561), 11.

³⁸ ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน** (พิมพ์ครั้งที่ 2), (กรุงเทพฯ: มิน เซอร์วิส ซัพพลาย, 2563), 57.

³⁹ สุกัญญา แซ่มซ้อย, **การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2565), 45.

จากความสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ สามารถสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักที่มีบทบาทสำคัญที่สุดของสถานศึกษา เพราะเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงโดยตรงกับการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียน และการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวม การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา และสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ทั้งยังเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพของสถานศึกษาในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ หรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน นอกจากนี้ การบริหารงานวิชาการยังเป็นกลไกสำคัญที่กำหนดทิศทางและความเชื่อมโยงของงานบริหารด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารบุคลากร งบประมาณ และการมีส่วนร่วมของชุมชนให้ดำเนินไปอย่างมีเอกภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

จากแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา โดยมุ่งวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารในการกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศการศึกษา และการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพตามแนวคิดของนักวิชาการ เช่น จิตมา วรรณศรี, จรุณี แก้วเอียน, ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณนันต์ และสุกัญญา แฉ่มช้อย ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารจัดการอย่างมีระบบ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกกระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดนี้มาปรับใช้ในการวิเคราะห์โครงสร้าง และกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้ การประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวจะช่วยให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน และพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในศตวรรษที่ 21

หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ เพื่อให้การดำเนินงานด้านวิชาการเป็นไปอย่างมีทิศทางและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยหลักการบริหารที่เป็นระบบและมีความสอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษา รวมถึงบริบทของสถานศึกษา หลักการบริหารงานวิชาการจึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผน ดำเนินงาน ควบคุม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพและสถานศึกษาสามารถรักษามาตรฐานคุณภาพ

ทางการศึกษาได้อย่างยั่งยืน นักวิชาการหลายท่านได้เสนอหลักการของการบริหารงานวิชาการในมิติต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานได้ดังต่อไปนี้

บรูซ (Bruce) ได้เสนอหลักการบริหารงานวิชาการไว้น่าสนใจ ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน หมายความว่า นักเรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรโดยไม่ออกกลางคัน 2) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) คือ การได้ผลผลิตตามเป้าหมายที่วางไว้ หมายความว่า นักเรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร⁴⁰

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดหลักการและแนวคิดการบริหารงานวิชาการไว้เป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปตามหลักการของการมีส่วนร่วม การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการประกันคุณภาพทางการศึกษา หลักการสำคัญประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่

1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรดำเนินการให้สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งตอบสนองต่อสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม โดยต้องส่งเสริมให้ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

2. การจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ ฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ ตลอดจนพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับบริบทสังคมในปัจจุบันและอนาคต

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม การกำหนดหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น และองค์กรภาคีมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ตัดสินใจ และสนับสนุนทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ รวมถึงการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือและแหล่งเรียนรู้ภายนอก เพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษามีความเชื่อมโยงกับบริบทของชุมชนอย่างแท้จริง ตลอดจนสามารถตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดให้มีระบบการตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับเขตพื้นที่และระดับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

⁴⁰ Francis J. Bruces, “Curriculum and Instruction”, The International

5.การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและเครือข่ายทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด โดยเน้นการประสานงานและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา พัฒนาศักยภาพครูผู้สอน และยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ⁴¹

จตุณี แก้วเอี่ยม อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องดำเนินการภายใต้หลักการและวิธีการที่เป็นระบบ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดถือหลักการบริหารงานวิชาการเป็นแนวคิดสำคัญในการปฏิบัติงาน เพื่อขับเคลื่อนภารกิจด้านวิชาการให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีหลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นหลักการบริหารที่มุ่งพัฒนางานวิชาการให้บรรลุความเป็นเลิศทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการสร้างคุณภาพทั้งในด้าน “ผลผลิต” และ “กระบวนการ” ซึ่งเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่สะท้อนประสิทธิภาพของการดำเนินงาน บุคลากรและผู้เรียน ในฐานะผู้รับบริการควรได้รับความพึงพอใจจากคุณภาพของการจัดการศึกษา พร้อมทั้งได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพสูงขึ้นจนเป็นที่ยอมรับในระดับสังคมและมาตรฐานสากล การพัฒนาคุณภาพดังกล่าวต้องอาศัยระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่มีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) ซึ่งทั้งหมดนี้มีบทบาทในการกำกับ ติดตาม และพัฒนามาตรฐานทางวิชาการของสถานศึกษาให้เกิดความยั่งยืน

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักการมีส่วนร่วมเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของกระบวนการบริหารงานวิชาการให้เกิดความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยเน้นให้ทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ เสนอแนวทาง ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการในลักษณะนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน โดยดำเนินการในรูปของคณะกรรมการวิชาการ เพื่อร่วมกันวางแผน ดำเนินงาน และประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น หลักการมีส่วนร่วมจึงถือเป็นพื้นฐานของการบริหารงานวิชาการที่ผู้บริหารไม่สามารถ

⁴¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550), 28.

ดำเนินการได้เพียงลำพัง แต่ต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การร่วมคิด (Planning) การร่วมปฏิบัติ (Implementation) และการร่วมประเมินผล (Evaluation) เพื่อสร้างความเข้าใจ ความสามัคคี และความรับผิดชอบร่วมกันภายในองค์กร การบริหารงานวิชาการตามหลักการมีส่วนร่วมจะประสบความสำเร็จได้ ต้องยึดองค์ประกอบ 3 ประการ หรือที่เรียกว่า “หลัก 3E (Three Es)” ได้แก่

2.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้อย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ โดยเน้นกระบวนการทำงาน (Process) ที่ถูกต้อง ใช้กลยุทธ์ เทคนิค และวิธีการบริหารที่เหมาะสม สามารถปรับแก้ปัญหาและอุปสรรคได้อย่างทันทั่วถึง เพื่อให้กระบวนการทำงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

2.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การดำเนินงานที่ให้ผลลัพธ์ (Output) ตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะที่พัฒนาเพิ่มขึ้นตามมาตรฐานของหลักสูตร ซึ่งสะท้อนถึงความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการในเชิงคุณภาพ

2.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งด้านเวลา งบประมาณ และแรงงาน โดยลดการสูญเสียและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เพื่อให้สามารถบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมายได้อย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

3. หลักการความเป็นวิชาการ (Academic) หมายถึง คุณลักษณะของการบริหารงานที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานขององค์ความรู้ทางวิชาการอย่างมีระบบ โดยครอบคลุมทั้งด้านเนื้อหา กระบวนการ และสาระสำคัญของงานวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยหลักการในการพัฒนาและจัดทำหลักสูตร วิธีการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษา ตลอดจนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กระบวนการนี้ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดลักษณะ “ความเป็นวิชาการ” อย่างแท้จริง เนื่องจากต้องอาศัยองค์ความรู้เชิงทฤษฎีและเชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์ วางแผน และดำเนินการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์และยั่งยืน การบริหารงานวิชาการภายใต้หลักการความเป็นวิชาการจึงต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักวิชาและกระบวนการบริหารการศึกษาที่เป็นระบบ โดยยึดหลักการทางวิทยาศาสตร์ การใช้ข้อมูลสารสนเทศ และการประยุกต์ความรู้จากศาสตร์การบริหารการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานมีความสอดคล้องกับหลักการทางวิชาการในแต่ละสาขาอย่างเหมาะสม หลักการนี้ยังช่วยให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีแนวทางในการพัฒนางานวิชาการที่มีมาตรฐาน เป็นระบบ และสามารถนำไปใช้ปรับปรุงการ

เรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับในระดับสังคมและวิชาชีพ⁴²

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ ได้เสนอหลักการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นให้การจัดการศึกษามีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน โดยกำหนดหลักการสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการแบบกระจายอำนาจ ให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ โดยยึดหลักการใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School-Based Management) เพื่อให้การดำเนินงานด้านวิชาการสามารถตอบสนองต่อความต้องการและสภาพปัญหาของผู้เรียนและชุมชนได้อย่างแท้จริง ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายทางการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจร่วมกัน

2. การจัดการเรียนรู้โดยยึดแนวคิด “การศึกษาตลอดชีวิต” (Lifelong Learning) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3. การพัฒนาหลักสูตร สาระ และวิธีการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้อย่างยั่งยืน

4. การส่งเสริมให้ผู้สอนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ผ่านการใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้กับบริบทของท้องถิ่นและสังคมได้อย่างเหมาะสม⁴³

จากหลักการบริหารวิชาการที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า หลักการบริหารวิชาการเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนจะจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพได้ ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องติดตาม และควบคุมงานวิชาการให้ได้มาตรฐาน ด้วยการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการและส่งเสริมงานวิชาการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมใน

⁴² จรุณี แก้วเอียน, เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา : กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ, (สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์, 2557), 7.

⁴³ ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กรุงเทพฯ: มิน เซอร์วิส ซัพพลาย, 2563), 62.

การจัดการศึกษา ซึ่งหลักการบริหารงานวิชาการเป็นกรอบสำคัญในการกำกับ ดูแล และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักวิชาการต่างเห็นพ้องว่า การบริหารงานวิชาการที่ดีต้องมีระบบที่ชัดเจน โปร่งใส และมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายใต้แนวคิดหลัก เช่น หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และหลักการความเป็นวิชาการ (Academic Principles) ตลอดจนแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่กำหนดให้สถานศึกษาบริหารงานวิชาการอย่างสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและบริบทท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีระบบประกันคุณภาพที่ตรวจสอบได้

เมื่อนำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสุโขทัย พิษณุโลก และกำแพงเพชร พบว่า หลักการบริหารงานวิชาการสามารถใช้เป็นกรอบวิเคราะห์เพื่อทบทวนสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานทั้ง 17 ด้าน และช่วยให้ผู้วิจัยสามารถพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียนได้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ หลักการพัฒนาคุณภาพและหลักการมีส่วนร่วมยังสนับสนุนให้การเสนอแนวทางพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทาง เช่น การส่งเสริมครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร การเพิ่มคุณภาพกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี รวมถึงการจัดระบบประกันคุณภาพภายในที่มีความเข้มแข็ง

ดังนั้น หลักการบริหารงานวิชาการจึงเป็นฐานความรู้สำคัญที่ช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สามารถกำหนดประเด็นวิเคราะห์ สร้างเครื่องมือ พัฒนารอบแนวคิด และเสนอแนวทางพัฒนาที่ตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ และบริบทของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสุโขทัย พิษณุโลก และกำแพงเพชรได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปัจจุบัน

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

การกำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารการศึกษา เนื่องจากช่วยให้การดำเนินภารกิจทางวิชาการของสถานศึกษา มีทิศทาง และความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นแนวทางในการแบ่งภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ การกำหนดขอบข่ายของงานวิชาการที่ชัดเจนจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างเป็นระบบ เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ในมิติต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

มิลเลอร์ (Miller, 2018) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ 4 ด้านหลัก ซึ่งสะท้อนถึงกระบวนการดำเนินงานทางวิชาการอย่างเป็นระบบ ได้แก่

1. การจัดโปรแกรมเรียน (Program Planning) หมายถึง การวางแผนและออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและนโยบายทางการศึกษา เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีทิศทางและบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. การปฏิบัติตามโปรแกรม (Program Implementation) เป็นขั้นตอนของการนำแผนหรือหลักสูตรที่กำหนดไว้มาปฏิบัติจริง โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดสรรทรัพยากร และการสนับสนุนทางวิชาการอย่างเหมาะสม

3. การติดตามการเรียนการสอน (Supervision of Instruction) เป็นกระบวนการนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อให้มั่นใจว่าการสอนดำเนินไปตามเป้าหมายของหลักสูตร และส่งเสริมให้ครูพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

4. การบริการการสอน (Instructional Services) หมายถึง การจัดให้มีระบบสนับสนุนด้านวิชาการ เช่น ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ สื่อการสอน และการให้คำปรึกษาแก่ครูและนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิผลสูงสุด แนวคิดของมิลเลอร์สะท้อนให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การติดตาม ไปจนถึงการสนับสนุนการสอน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุผลอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน⁴⁴

ฟอเรสและกินเซอร์ (Forest and Kinser) ได้กำหนดขอบข่ายและภาระงานด้านการบริหารงานวิชาการไว้ 13 ประการ ซึ่งครอบคลุมกระบวนการดำเนินงานทางวิชาการในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ได้แก่

1. การกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานทางวิชาการ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามทิศทางที่ชัดเจนและสามารถประเมินผลได้

2. การวางแผนและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนต่อเป้าหมายและมาตรฐานทางการศึกษา

3. การดำเนินงานด้านการตลาดทางการศึกษา เพื่อประชาสัมพันธ์และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสถานศึกษา

4. การบริหารงานบุคลากรทางการศึกษา โดยเน้นการสรรหา การพัฒนา และการประเมินผล การปฏิบัติงานของครูและบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ

5. การจัดตารางเรียนและการจัดลำดับรายวิชาให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและหลักสูตร

⁴⁴ Van Miller, *The Public Administration of American School System* (New York: The Macmillan Company, 1975), 85.

6. การจัดชั้นเรียนและจัดกลุ่มผู้เรียนตามศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล
 7. การบริหารงานด้านกฎหมายทางการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับข้อกำหนดและระเบียบที่เกี่ยวข้อง
 8. การวัดผล ประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สามารถตรวจสอบและพัฒนามาตรฐานได้อย่างต่อเนื่อง
 9. การจัดการและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กรทางการศึกษา
 10. การส่งเสริมขวัญกำลังใจ คุณธรรม และจริยธรรมของบุคลากร เพื่อสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี
 11. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานระดับกระทรวงหรือองค์กรต้นสังกัด เพื่อเชื่อมโยงการบริหารงานกับนโยบายระดับชาติ
 12. การบริหารงบประมาณและการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
 13. การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้⁴⁵
- งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพโดยมีขอบข่ายภารกิจ คือ
1. การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบ ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและบริบทของผู้เรียน รวมถึงการส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและทันสมัย
 2. การจัดทำทะเบียน วัดผล และประเมินผล เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลทางการเรียนของนักเรียน การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรู้

⁴⁵ James J. F. Forest and Kevin Kinser, **Higher Education in the United States: An Encyclopedia**, (Oxford: ABC- CLIO, 2002), 1.

3. การบริหารกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การวางแผนและจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระ รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม คุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

4. การส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา คือ การนิเทศ ติดตาม และพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐานที่กำหนด

5. การส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล

6. การพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ เป็นการจักระบบและส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในโรงเรียนอย่างคุ้มค่า เพื่อเป็นฐานความรู้สำหรับผู้เรียนและครูในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ใหม่

7. การสร้างเครือข่ายพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานทางการศึกษา และชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวปฏิบัติที่ดี และพัฒนาคุณภาพทางวิชาการร่วมกัน⁴⁶

มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ได้กำหนดให้สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาโดยยึดหลัก “ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” โดยถือว่าผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพที่จะพัฒนาและเรียนรู้ได้ การจัดการเรียนการสอนจึงต้องมุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถเฉพาะตน ตลอดจนใช้กระบวนการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับระดับการศึกษา เพื่อสะท้อนพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ 7 ภารกิจหลัก ได้แก่

1. การวางแผนงานวิชาการ ซึ่งเป็นกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านวิชาการให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษา

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจักระบบและควบคุมการดำเนินงานทางวิชาการในทุกมิติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการออกแบบและดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ครอบคลุมการนิเทศ การอบรม และการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้

⁴⁶ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2562), 11.

5. การวัดผล ประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน เป็นการจักระบบข้อมูลทางการศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนและบริหารจัดการข้อมูลนักเรียนอย่างถูกต้องและครบถ้วน

6. การแนะแนวการศึกษา เป็นการให้คำปรึกษาและแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งด้านการเรียนและอาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การดำรงชีวิตในอนาคต

7. การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ หมายถึง การตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการด้านวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุง พัฒนา และยกระดับคุณภาพอย่างต่อเนื่อง⁴⁷

จรรณี แก้วเอี่ยม ได้เสนอขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้จำนวน 17 ประการ ซึ่งครอบคลุมกระบวนการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษาอย่างรอบด้าน ประกอบด้วย

1. การพัฒนา หรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นในการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้เนื้อหาการเรียนรู้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายของการจัดการศึกษา
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้ความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน
6. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าและสมรรถนะของผู้เรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเชิงนโยบาย
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
9. การนิเทศการศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
10. การแนะแนว เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนในการวางแผนการเรียน และอาชีพ
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เพื่อสร้างกลไกควบคุมและตรวจสอบคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

⁴⁷ สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารงานมัธยมศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรุงเทพฯ: ม.ป.พ, 2560).

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และนวัตกรรมทางการศึกษา

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ให้เหมาะสมกับหลักสูตรและผู้เรียน

17. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้⁴⁸

การตี อนันต์นาวี ได้เสนอขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งครอบคลุมกระบวนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงทุกส่วนของงานวิชาการ ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งหมายถึงการออกแบบ ปรับปรุง และจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางและบริบทของผู้เรียน ชุมชน และสังคม

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้เชิงรุก

3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าและสมรรถนะของผู้เรียน รวมทั้งการเทียบโอนผลการเรียนจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อหาวิธีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ทั้งในด้านเนื้อหาและทักษะดิจิทัล ตลอดจนการนำเทคโนโลยีมาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัย

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด สื่อทัศนูปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน และพื้นที่สาธารณะ เพื่อเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้นอกห้องเรียน

⁴⁸ จรุณี แก้วเอี่ยม, เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ, พิมพ์ครั้งที่ 2 (ยะลา: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2557), 12-13.

7. การนิเทศการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน โดยการติดตาม ให้คำปรึกษา และพัฒนาทักษะวิชาชีพแก่ครู

8. การแนะแนวการศึกษา ซึ่งเป็นการให้คำปรึกษา แนะนำเส้นทางการเรียนและอาชีพ ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม

9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญที่มุ่งสร้างมาตรฐานและกลไกในการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล เพื่อให้สถานศึกษาสามารถควบคุม ตรวจสอบ และพัฒนาคุณภาพทางวิชาการได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน เป็นการนำองค์ความรู้และทรัพยากรทางวิชาการของสถานศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมการเรียนรู้ในระบบและการศึกษาตลอดชีวิต ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับสังคมรอบข้าง

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และนวัตกรรมทางการศึกษา ซึ่งช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้มีความทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เพื่อขยายโอกาสทางการเรียนรู้ให้แก่สาธารณะ โดยให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ สนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ และร่วมมือในการพัฒนากิจกรรมทางวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาของชุมชนและสังคมในวงกว้าง⁴⁹

สัมมา รธนีย ได้เสนอขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ 5 ประการ ซึ่งครอบคลุมภารกิจหลักของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างรอบด้าน ได้แก่

1. การจัดทำหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ ซึ่งครอบคลุมการวางแผนการดำเนินงานด้านวิชาการ การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร รวมถึงการออกแบบแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและบริบทของผู้เรียน เพื่อให้เกิดความเป็นระบบในการจัดการเรียนรู้

2. การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยกำหนดยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการการสอน การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร ตลอดจนกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

⁴⁹ ภารดี อนันต์นาวิ, **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 5 (ชลบุรี: มนตรี, 2557), 14.

3. การจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดหา จัดเตรียม และบริหาร วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ ห้องสมุด เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อให้ครูและนักเรียน สามารถเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน ครอบคลุมการติดตามและตรวจสอบการจัดการ เรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการสอน การพัฒนาวิชาชีพครู และการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการเพื่ อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

5. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน การประเมินผลการปฏิบัติงานของครู การประกันคุณภาพภายใน และการดำเนินงานตามมาตรฐาน การศึกษา เพื่อให้สามารถสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้และใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจปรับปรุง พัฒนา และยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง⁵⁰

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช ได้นำเสนอขอบข่ายของงานวิชาการในสถานศึกษาว่าเป็นองค์ประกอบ สำคัญที่สะท้อนกระบวนการจัดการศึกษาทั้งระบบ โดยมุ่งให้สถานศึกษาดำเนินการด้านวิชาการ อย่างเป็นรูปธรรมและครอบคลุมทุกมิติของการเรียนรู้ ขอบข่ายดังกล่าวถูกกำหนดขึ้นเพื่อเป็น แนวทางให้ผู้บริหารและครูสามารถดำเนินงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในสังคมปัจจุบัน ชุมศักดิ์จึงได้จำแนกขอบข่าย ของงานวิชาการออกเป็น 6 หลักสำคัญ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและนวัตกรรม การวัดและประเมินผล การนิเทศภายใน ไปจนถึงการส่งเสริมงานบริการทาง วิชาการ ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นองค์ประกอบที่เชื่อมโยงกันและจำเป็นต่อการยกระดับคุณภาพการจัด การศึกษาในสถานศึกษา ดังนี้

1. งานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและความ ต้องการของผู้เรียน

2. งานบริหารหลักสูตร ที่มุ่งเน้นการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมี ประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำกับ ติดตาม และปรับปรุงกระบวนการใช้หลักสูตรให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ กำหนด

3. งานสื่อและนวัตกรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดหา จัดทำ และบริหารวัสดุสิ่งพิมพ์ เอกสาร สื่อการสอน และนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนและครู

⁵⁰ สัมมา รณิธย์, **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, 2560), 99.

4. งานวัดและประเมินผล ครอบคลุมการออกแบบวิธีประเมินการเรียนรู้ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประเมินคุณภาพผู้เรียน และการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สอน เพื่อนำผลไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

5. งานนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการติดตาม ตรวจสอบ และส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาครูและกระบวนการสอนอย่างต่อเนื่อง

6. งานส่งเสริมวิชาการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานของฝ่ายทะเบียน ฝ่ายห้องสมุด บริการสื่อและเอกสารสิ่งพิมพ์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานทางวิชาการให้มีความพร้อมและมีประสิทธิภาพสูงสุด⁵¹

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ ได้อธิบายขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไว้ 8 ด้าน โดยมุ่งให้การจัดการศึกษามีความทั่วถึง เป็นระบบ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมอย่างแท้จริง ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการออกแบบ ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน ครอบคลุมการวางแผนการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดตารางสอน และการส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลายตามศักยภาพของผู้เรียน

3. ด้านการแนะแนว ซึ่งมุ่งให้คำปรึกษาและช่วยเหลือผู้เรียนทั้งด้านการเรียน อาชีพ และการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนอนาคตได้อย่างเหมาะสม

4. ด้านการนิเทศการสอนและวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการกำกับติดตาม และพัฒนาให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ผลการวิจัยเป็นฐานในการพัฒนา

5. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ครอบคลุมการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน ตลอดจนการเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์หรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

6. ด้านแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีและสื่อการสอน ซึ่งเน้นการพัฒนาและจัดหาแหล่งเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

7. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

⁵¹ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), 22.

8. ด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ซึ่งเป็นรูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผสมผสานทฤษฎีกับการปฏิบัติจริงให้ผู้เรียนมีทักษะวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน⁵²

สฤัญญา แซ่มซ้อย ได้เสนอข้อบ่งชี้ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไว้ 3 ด้าน ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบหลักในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ได้แก่

1. ด้านการออกแบบหลักสูตร ซึ่งมุ่งเน้นการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ความต้องการของผู้เรียน และบริบทของสังคมในแต่ละช่วงเวลา โดยการกำหนดโครงสร้างรายวิชา สารการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างเป็นระบบ

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ ครอบคลุมการจัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อและนวัตกรรม การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และการบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้และพัฒนาทักษะตามศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

3. ด้านการประเมินผล ซึ่งเป็นการออกแบบและดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ผ่านวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนพัฒนาการความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น⁵³

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำคู่มือการบริหารโรงเรียน “ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล” ขึ้น โดยกำหนดข้อบ่งชี้และภารกิจการบริหารงานวิชาการออกเป็น 17 ด้าน เพื่อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารงาน วิชาการ ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

1.1 วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้ หรือจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพิ่มเติมตามบริบทของสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ

⁵² ปริยาภรณ์ ตั้งคุณนันต์, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กรุงเทพฯ: มิน เซอร์วิส ซัพพลาย, 2563), 105.

⁵³ สฤัญญา แซ่มซ้อย, การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2565), 57.

1.3 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.4 จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์

สรุปได้ว่า การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น คือ การวิเคราะห์ข้อมูลบริบทชุมชน ทรัพยากรท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงหรือกำหนดเนื้อหาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวโน้มทางสังคม พร้อมมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาหลักสูตร

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

2.1 วางแผนงานด้านวิชาการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ กำหนดเป้าหมาย จัดทำกรอบในการดำเนินงาน ตลอดจนดูแล นิเทศ กำกับและติดตาม

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ทางวิชาการ แผนปฏิบัติการ และโครงการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ทรัพยากร และแนวทางดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

3.1 จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.2 จัดการเรียนการสอนวัดผลและประเมินผลทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้

3.4 จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

3.5 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.6 ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียน ช่วยเหลือผู้เรียนพิการด้อยโอกาส และผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การกำกับ ดูแล และจัดระบบ การเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร รวมถึงการจัดตารางสอน การบริหารชั่วโมงสอน การสนับสนุนครูในด้านการออกแบบแผนการสอน และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

4.1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง โดย

4.1.1 จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

4.1.2 จัดทำหลักสูตรมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4.1.3 จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

4.1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้น สำหรับ กลุ่มเป้าหมาย เฉพาะให้ครอบคลุมการศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ การศึกษาสำหรับผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

4.1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหาความ ต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล

4.2 นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผล ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ กำหนด และปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง สภาพปัญหา ความต้องการผู้เรียน และ แนวทางการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตลอดจนการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของ ผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมและใช้งานได้จริง

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

5.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของ ผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

5.2 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถาน การณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

5.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และมีความสนใจใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

5.4 จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามศักยภาพของผู้เรียน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน การสอน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้ การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อ การเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการต่าง ๆ

5.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

5.7 ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบหรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าเพื่อ เป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนที่ หลากหลายและทันสมัย เช่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้สื่อดิจิทัล การเรียนรู้แบบโครงงาน การ จัดกิจกรรมที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ รวมถึงการพัฒนานวัตกรรมการสอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

6.1 กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

6.2 จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมิน ของสถานศึกษา

6.3 วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ ผลการเรียนรู้และอนุมัติการเรียน

6.4 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่าน เกณฑ์การประเมิน

6.5 พัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน เทียบเคียงระดับสากล

6.6 จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

6.7 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียน รายงาน/รายปี และตัดสิน ผลการเรียนรู้

6.8 การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษา ที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการการเทียบระดับการศึกษา ทั้งในระบบ และตามอัธยาศัย คณะกรรมการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และเสนอคณะกรรมการบริหาร หลักสูตรและวิชาการพร้อม ทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน

สรุปได้ว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนด รูปแบบ วิธีการ และเครื่องมือประเมินผลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ รวมถึงการวิเคราะห์ผลการ เรียนรู้ของผู้เรียน และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนจากแหล่งอื่นอย่างมีหลักเกณฑ์ เพื่อ สะท้อนความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

7.1 กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของผู้เรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา

7.2 พัฒนาครูและผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ ในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหา เหตุผลในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการและการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

7.3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

7.4 รวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพ รวมทั้ง สนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การส่งเสริมและ ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัยพัฒนาระบบการเรียนรู้ เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาทางการสอน ยกกระดับ คุณภาพผู้เรียน และใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายด้านวิชาการของ สถานศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

8.1 จัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้ พอเพียงเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้

8.2 จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนา ศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุด IT ห้องสมุดกลางและห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ ศูนย์วิชาการ สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี สวนธรรมะ เป็นต้น

8.3 จัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง เช่น จัดเส้นทาง/แผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

8.4 ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

8.5 ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ

สรุปได้ว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดเตรียมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ชุมชนท้องถิ่น และพิพิธภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน รวมถึงการดูแลให้แหล่งเรียนรู้เหล่านั้นมีคุณภาพและเข้าถึงได้

9. การนิเทศการศึกษา

9.1 สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง

9.2 จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ

9.3 จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบ และให้คำปรึกษาครูในด้านจัดการเรียนรู้ ทั้งในเรื่องวิธีสอน การใช้สื่อ เครื่องมือวัดผล และการพัฒนาทักษะวิชาชีพ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษา

10. การแนะแนว

10.1 กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วม ในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

10.2 จัดระบบงานและโครงสร้างงานแนะแนว และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน

10.3 ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีบทบาทเห็นคุณค่าของการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

10.4 ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน

10.5 คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสม ทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว

10.6 ดูแล นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

10.7 ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน

10.8 ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว

10.9 เชื่อมโยงงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การแนะแนว หมายถึง การจัดระบบการให้คำปรึกษาและบริการแนะแนวด้านการเรียน การประกอบอาชีพ การปรับตัวทางอารมณ์และสังคม รวมถึงการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถวางแผนชีวิตและพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเหมาะสม

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา

11.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ พร้อมทั้งกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ และประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

11.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษา) ที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่ผ่านการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา และระบุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ความสำเร็จของการพัฒนาวิธีการดำเนินงาน ที่มีหลักวิชาและผลการวิจัยรองรับ งบประมาณ และทรัพยากร รวมทั้ง แหล่งวิทยาการจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนอย่างชัดเจน โดยมีบุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียน เป็นผู้รับผิดชอบและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อรองรับและดำเนินการ ทั้งนี้โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

11.3 จัดระบบบริหารงานที่มีโครงสร้างที่ชัดเจนและเอื้อต่อการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายใน และจัดทำระบบสารสนเทศที่มีฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และเพียงพอ และสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย

11.4 ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องของทุกฝ่ายดำเนินการตามแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

11.5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อทราบความก้าวหน้า ของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และรายงานผลพร้อมข้อเสนอแนะการเร่งรัด การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปประกอบการปรับปรุงพัฒนา และพร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด

11.6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากหน่วยงานต้นสังกัด อย่างน้อย 1 คน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย และพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายในจากหน่วยงานต้นสังกัด

11.7 จัดทำรายงานประจำปี (SAR) เพื่อสะท้อนคุณภาพผู้เรียนและการบริหารจัดการ การศึกษาของผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่นำไปสู่เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ในรอบปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

11.8 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร และนำผลการประเมินคุณภาพ ทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การกำกับและดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินตนเอง การติดตามคุณภาพ และการจัดทำรายงานคุณภาพภายใน เพื่อให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพต่อเนื่องและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

12.1 ส่งเสริมให้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น

12.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

12.3 ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ

12.4 พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาองค์ความรู้ เช่น การจัดอบรมให้ประชาชน การสนับสนุนกิจกรรมด้านวิชาการร่วมกับชุมชน และการใช้ทรัพยากรชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อยกระดับความเข้มแข็งทางวิชาการของสังคมท้องถิ่น

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

13.1 ประสานความร่วมมือวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพ ของผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

13.2 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

13.3 จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาการและวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองผู้เรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษา หน่วยงานรัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ สนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินโครงการพัฒนาทางวิชาการ

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

14.1 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาที่เป็นจุดเน้น เฉพาะ

14.2 จัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา

14.3 ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น จัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

14.4 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

14.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น

14.6 ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การให้บริการวิชาการแก่สังคม เช่น การอบรมวิชาชีพ การเผยแพร่ความรู้ และการสนับสนุนข้อมูลด้านการศึกษากลุ่มเป้าหมายในหลากหลายบริบท เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

15.1 จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

15.2 นำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่ การปฏิบัติ

15.3 ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงาน ด้านวิชาการของสถานศึกษา และนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดกฎ ระเบียบ ขั้นตอน และแนวทางการดำเนินงานทางวิชาการ เพื่อให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษามีมาตรฐาน ชัดเจน และตรวจสอบได้

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

16.1 ศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มี สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

16.2 จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

16.3 ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา หมายถึง การพิจารณา เลือก และอนุมัติหนังสือเรียนหรือสื่อประกอบการสอนที่เหมาะสมกับช่วงวัยผู้เรียน สอดคล้องกับหลักสูตร และสามารถเสริมสร้างคุณภาพการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

17. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

17.1 จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

17.2 พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็น แหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

17.3 พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้ข้อเท็จจริง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น และรวบรวมแหล่งสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

17.4 พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นห้องสมุด IT เพื่อเป็นแหล่งสืบค้น

17.5 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในการจัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา⁵⁴

สรุปได้ว่า การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมและดำเนินการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ระบบจัดการเรียนรู้ (LMS) และนวัตกรรมด้านการศึกษาต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้และการบริหารวิชาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความทันสมัยในการจัดการศึกษา

สรุปข้อบ่งชี้ของการบริหารงานวิชาการ

ข้อบ่งชี้ของการบริหารงานวิชาการเป็นกรอบสำคัญที่กำหนดลักษณะงาน และภารกิจด้านวิชาการที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักสูตร มาตรฐานคุณภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคม ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การใช้สื่อและเทคโนโลยี การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การแนะแนว การนิเทศ การประกันคุณภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชน และความร่วมมือกับองค์กรภายนอก ซึ่งทำให้การบริหารงานวิชาการเป็นโครงสร้างงานที่เชื่อมโยงทุกภารกิจที่นำไปสู่คุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม นอกจากนี้ ข้อบ่งชี้ดังกล่าวยังสอดคล้องกับกรอบแนวคิด “ระบบเปิด” (Open System) โดยมองงานวิชาการเป็นกระบวนการที่รับปัจจัยนำเข้า เช่น นโยบาย บุคลากร และทรัพยากร ผ่านกระบวนการบริหาร

⁵⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการบริหารโรงเรียน “ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล” (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2556), 49-56.

จัดการเรียนรู้ แล้วแปรสภาพเป็นผลผลิตด้านคุณภาพผู้เรียน ซึ่งสามารถใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนากระบวนการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้น ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการจึงเป็นองค์ประกอบหลักที่สามารถวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางพัฒนาได้อย่างครอบคลุม ตรงประเด็น และสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนสถาพรวิทยาในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน พร้อมตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

กระบวนการบริหารงานวิชาการ

กระบวนการบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อจัดการกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด โดยเน้นการวางแผน การดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการประเมินผลในทุกขั้นตอน ทั้งนี้ นักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานวิชาการไว้ในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งช่วยเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งมีนักวิชาการเสนอแนวคิดไว้ดังนี้

จิตติมา วรรณศรี อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA เป็นกรอบในการดำเนินงานประกอบด้วย

1. การวางแผน (Plan : P) การวางแผนเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการบริหารงานวิชาการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษาให้เป็นระบบและสอดคล้องกับเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การวางแผนที่ดีช่วยให้หน่วยงานสามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด และสามารถติดตามประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภารกิจหลักของการวางแผนด้านวิชาการประกอบด้วยการพัฒนาหลักสูตร การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และการกำหนดแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการจัดการศึกษา

1.1 การวางแผนงานวิชาการ การวางแผนงานวิชาการหมายถึงกระบวนการกำหนดกรอบการดำเนินงานด้านวิชาการให้มีความชัดเจน รอบคอบ และเป็นระบบ โดยมีมุ่งสร้างความสอดคล้องกับเป้าหมายหลักสูตรและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สาระสำคัญของการวางแผนงานวิชาการประกอบด้วย

1.1.1 การกำหนดโครงการและกิจกรรมด้านวิชาการ เช่น โครงการพัฒนาครู การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การนิเทศการสอน การส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.1.2 การจัดทำปฏิทินการดำเนินงานวิชาการ เพื่อกำหนดระยะเวลา ขั้นตอน และความเชื่อมโยงของกิจกรรมต่าง ๆ ให้สามารถติดตามผลได้อย่างเป็นระบบ

1.1.3 การกำหนดทรัพยากรที่จำเป็น ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้ที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน

1.1.4 การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ เพื่อจัดสรรบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระ คณะกรรมการวิชาการ และครูผู้สอน

1.1.5 การวางระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานวิชาการเป็นไปตามเป้าหมายและสามารถปรับปรุงได้อย่างต่อเนื่อง

1.2 การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการสำคัญในการกำหนด ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรต้องดำเนินการอย่างเป็น ระบบและมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนสำคัญดังนี้

1.2.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนชุมชน หรือผู้มีประสบการณ์ เพื่อร่วมกันออกแบบแนวทาง พัฒนาหลักสูตรอย่างรอบด้าน

1.2.2 การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อทำความเข้าใจ เป้าหมายการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้นและกลุ่มสาระ รวมถึงตรวจสอบความสอดคล้องกับบริบทของ ผู้เรียนและชุมชน

1.2.3 การกำหนดสาระการเรียนรู้ของท้องถิ่น โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม และทรัพยากรในชุมชนมาจัดเป็นเนื้อหาหรือกิจกรรมเสริม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง การเรียนรู้กับบริบทชีวิตจริง

1.2.4 การกำหนดแนวทางพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน เช่น ความรับผิดชอบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ทักษะทางสังคม และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

1.2.5 การกำหนดแนวทางวัดและประเมินผล ครอบคลุมรูปแบบ วิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมิน เพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างรอบด้านและเป็นธรรม

1.2.6 การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการสอน การเตรียมสื่อ อุปกรณ์ และการนิเทศกำกับติดตามเพื่อให้การใช้หลักสูตรเกิด ประสิทธิภาพ

2. การปฏิบัติตามแผน (Do : D) การปฏิบัติตามแผนเป็นขั้นตอนสำคัญของกระบวนการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นการนำแผนงานต่าง ๆ ไปสู่การดำเนินงานจริง โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งต้องอาศัยการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากร สื่อ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การปฏิบัติงานในขั้นตอนนี้ยังเป็นการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และช่วยพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สาระสำคัญของการปฏิบัติตามแผนด้านการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย

2.1 การจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และนวัตกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมและจัดหาเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอนให้มีความพร้อม เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ คู่มือ แบบฝึก วิดีทัศน์และสื่อมัลติมีเดีย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดการทดลอง คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สื่อดิจิทัลและแหล่งข้อมูลออนไลน์

2.2 การจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ในชุมชน พิพิธภัณฑ์ แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์การเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ศิลปะ อาชีพ หรือเทคโนโลยี

2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การดำเนินงานในขั้นนี้มุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การทำงานกลุ่ม การอภิปราย และการแก้ปัญหา การจัดกิจกรรมสะท้อนคิด (Reflection)

2.4 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ การเคารพกฎ กติกา

2.5 การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่กิจกรรมที่ช่วยเสริมทักษะและประสบการณ์ของผู้เรียนเพิ่มเติม เช่น โครงการอ่านออกเขียนได้ โครงการพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ กิจกรรมส่งเสริมความเป็นพลเมืองที่ดี กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ การแข่งขันทักษะวิชาการ

3. การตรวจสอบ (Check : C) การตรวจสอบเป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการบริหารงานวิชาการแบบวงจร PDCA เพื่อประเมินว่าการจัดการเรียนรู้ที่ดำเนินไปนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ และในระดับใด การตรวจสอบเน้นการรวบรวม วิเคราะห์ และตีความข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยใช้ข้อมูลจริงจากการสังเกต การประเมิน และเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น การตรวจสอบในบริบทของงานวิชาการประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่

3.1 การนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน สาระสำคัญของการนิเทศภายใน ได้แก่

3.1.1 การติดตามผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างแผนการสอน สื่อการสอน และผลการเรียนรู้จริงของผู้เรียน

3.1.2 การให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือครูผู้สอน ในการวางแผนการสอน การใช้สื่อ การวัดและประเมินผล

3.1.3 การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตการสอน และการประชุมแลกเปลี่ยนปัญหา

3.1.4 การสะท้อนผลและวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

3.2 การวัดผลและประเมินผล การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายหลักสูตรหรือไม่ การประเมินผลต้องมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และสอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียน ทั้งในช่วงเรียนรู้และหลังเรียนรู้ สาระสำคัญประกอบด้วย

3.2.1 การเก็บข้อมูลหลากหลายรูปแบบ เพื่อสะท้อนความสามารถของผู้เรียนหลายด้าน เช่น แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกผลการเรียน แบบทดสอบปลายหน่วยและปลายภาค ชิ้นงาน/แฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

3.2.2 การประเมินระหว่างการสอน (Formative Assessment) เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา ช่วยให้ผู้ครูทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนและปรับการสอนได้ทันที

3.2.3 การประเมินหลังการสอน (Summative Assessment) เป็นการสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าได้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่

3.2.4 การใช้ข้อมูลผลประเมินเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินถูกนำไปวิเคราะห์เพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุงแผนการสอน และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในภาพรวม

4. การปรับปรุง (Act : A) การปรับปรุงเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการบริหารงานวิชาการตามวงจร PDCA ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเป็นการนำผลการตรวจสอบและประเมินจากขั้นตอน Check มาวิเคราะห์เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากการนิเทศภายในและผลการประเมินผู้เรียน แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาวางแผนการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขปัญหาของการจัดการเรียนรู้

รวมถึงพัฒนาหลักสูตรและระบบการบริหารงานวิชาการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น การดำเนินงานในขั้นตอนการปรับปรุงประกอบด้วย

4.1 การวิเคราะห์ผลการตรวจสอบและประเมินผล เป็นการพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการวัดผล การประเมินผล และการนิเทศภายใน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ความก้าวหน้าและความต้องการพัฒนารายบุคคล ความสอดคล้องระหว่างแผนการสอนกับผลจริง ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอจากครูผู้สอน

4.2 การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ นำข้อค้นพบจากการวิเคราะห์มาปรับแผนการสอน วิธีสอน และสื่อการเรียนรู้ เช่น ปรับกลยุทธ์การสอนเพื่อให้ตรงกับความต้องการระหว่างผู้เรียน พัฒนาสื่อการสอนให้เหมาะสม ทันสมัย และตอบโจทย์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมเสริมเพื่อแก้ไขจุดอ่อนของผู้เรียน ใช้ผลประเมินมาปรับกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.3 การพัฒนาหลักสูตรและแผนงานวิชาการ เป็นการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและแผนงานวิชาการเพื่อให้สอดคล้องกับผลการประเมินและความต้องการของผู้เรียน เช่น การปรับจุดเน้นของหลักสูตรให้เหมาะสมกับทักษะที่ผู้เรียนต้องพัฒนา ปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับปัญหาที่พบ พัฒนารอบการประเมินผลให้มีความรัดกุมและสะท้อนทักษะผู้เรียนได้จริง

4.4 การส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอน จากข้อเสนอแนะของการนิเทศ มีการจัดอบรมสัมมนา PLC หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ให้ครู เช่น อบรมเทคนิคการสอนแบบ Active Learning พัฒนาเครื่องมือประเมินผล เพิ่มทักษะการใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีทางการศึกษา

4.5 การจัดทำแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาจะจัดทำแผนพัฒนาเชิงระบบที่มีความต่อเนื่องและยั่งยืน โดยกำหนดกิจกรรม การติดตาม และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อให้ผลการปรับปรุงสามารถนำไปใช้ได้จริงและเกิดผลลัพธ์ที่จับต้องได้ในระยะยาว⁵⁵

วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA เป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการบริหารงานวิชาการที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีทิศทาง และมุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยในขั้นตอน Plan จะเน้นการกำหนดแผนงานและวางระบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายหลักสูตร ขณะที่ขั้น Do เป็นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติจริง ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ขั้น Check เป็นการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลทั้งด้านการสอนของครูและผลการ

⁵⁵ จิตติมา วรรณศรี, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, (พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์, 2557), 6-8.

เรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อสะท้อนให้เห็นจุดแข็ง ปัญหา และความต้องการพัฒนาอย่างแท้จริง ส่วนขั้น Act เป็นการนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร แผนงานวิชาการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนเพิ่มพูนศักยภาพของครูผู้สอนให้พร้อมรองรับการจัดการศึกษาในรอบต่อไป

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ได้อธิบายว่าการบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะงานและเป้าหมายของสถานศึกษา จึงได้กำหนดขั้นตอนการบริหารงานวิชาการไว้ 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นการวางแผน (planning) ขั้นการวางแผนเป็นจุดเริ่มต้นของการบริหารงานวิชาการ โดยมุ่งจัดเตรียมข้อมูลและทิศทางการดำเนินงานอย่างรอบคอบ ผู้บริหารต้องเริ่มจาก การวิเคราะห์ สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนและสถานศึกษา การศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก การพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการหรือกิจกรรม หลังจากนั้นจึงกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และวางแผนดำเนินงานให้สอดคล้องกับหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน แผนที่ทำจัดทำจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงและครอบคลุมกิจกรรมทางวิชาการที่จำเป็น

2. ขั้นการจัดองค์การ (Organizing) เป็นการออกแบบโครงสร้างงานวิชาการให้ชัดเจน ผู้บริหารต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรแต่ละตำแหน่งอย่างเหมาะสม โดยทั่วไปจะมอบหมายงานให้กับรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และแบ่งภาระงานตามลักษณะของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวและมีผู้รับผิดชอบชัดเจน การจัดองค์การที่ดีช่วยให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการเป็นระบบและลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน

3. ขั้นการจัดดำเนินงาน (Processing) เป็นการนำแผนงานและโครงการทางวิชาการไปสู่การปฏิบัติจริงตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องต้องดำเนินกิจกรรมที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการ กำกับดูแล ให้คำปรึกษา ติดตาม ความก้าวหน้า ประเมินกระบวนการทำงาน ให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร

4. ขั้นการนิเทศภายใน (Supervising) การนิเทศภายในเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพงานวิชาการ โดยผู้บริหารต้องทำหน้าที่ควบคุมและติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างใกล้ชิด พร้อมให้คำแนะนำเพื่อแก้ปัญหาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องเสริมแรงและกระตุ้นให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นในการพัฒนางานวิชาการ การนิเทศที่มีคุณภาพจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยพัฒนาทั้งผู้สอนและผู้เรียน

5. ขั้นการประเมินผล (Evaluating) ขั้นการประเมินผลเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าและความสำเร็จของงานวิชาการตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยพิจารณาว่าโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการ มีผลลัพธ์ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคใดเกิดขึ้น และควรปรับปรุงพัฒนาในด้าน

ไต่บ้าง ผลการประเมินจะสะท้อนคุณภาพของการจัดการเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนางานวิชาการในรอบถัดไปอย่างมีระบบ⁵⁶

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามหลักการของวงจร PDCA ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) เพื่อกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และแนวทางดำเนินงานด้านวิชาการอย่างชัดเจน การปฏิบัติตามแผน (Do) โดยนำแผนไปสู่การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาหลักสูตร สื่อ และแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การตรวจสอบ (Check) ผ่านการติดตาม ประเมินผล และนิเทศภายใน เพื่อพิจารณาความก้าวหน้า และคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ และ การปรับปรุงพัฒนา (Act) โดยนำผลการตรวจสอบมาใช้ในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดความก้าวหน้าและตอบสนองต่อมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การดำเนินงานตามวงจร PDCA ช่วยให้สถานศึกษาพัฒนางานวิชาการอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสถาพรวิทยา

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความชัดเจนและเข้าใจบริบทของสถานศึกษาที่เป็นแหล่งข้อมูลหลัก ผู้วิจัยจึงนำเสนอข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสถาพรวิทยา เนื่องจากบริบทของสถานศึกษามีผลโดยตรงต่อการบริหารงานวิชาการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และคุณภาพผู้เรียน ดังนั้น การทำความเข้าใจลักษณะทั่วไปของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นประวัติความเป็นมา โครงสร้างการบริหาร จำนวนครู และนักเรียน ตลอดจนทรัพยากรและสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ จะช่วยให้เห็นภาพรวมของการดำเนินงานทางวิชาการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นข้อมูลสำคัญในการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์จริง เนื้อหาต่อไปนี้จะนำเสนอข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสถาพรวิทยาในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นฐานข้อมูลประกอบการวิเคราะห์และตีความผลการวิจัยอย่างถูกต้องและครบถ้วน

⁵⁶ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, การบริหารงานวิชาการและกรณีศึกษาในสถานศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), 37-39.

ประวัติความเป็นมาและข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสถาพรวิทยา

ประวัติโรงเรียนสถาพรวิทยา

โรงเรียนสถาพรวิทยา เดิมเป็นโรงเรียนราษฎร์ ชื่อว่า โรงเรียนวัดเวฬุวนาราม ตั้งอยู่เลขที่ 54 หมู่ 11 ตำบลลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จัดตั้งขึ้น โดยพระครูสถาพรพุทมนต์ (หลวงพ่อสำเนียง อยู่สถาพร) เจ้าอาวาสวัดเวฬุวนาราม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับนักเรียนยากจน เด็กเร่ร่อน เด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษาให้มีโอกาสได้รับการศึกษา

เปิดรับนักเรียนเข้าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 เมื่อ พ.ศ. 2492 และขยายการรับนักเรียนเข้าเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-7 ในปีการศึกษา 2515 และกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ(ในขณะนั้น) ได้รับโอนมาเป็นโรงเรียนรัฐบาลในสังกัด เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๑๕ พร้อมทั้ง อาคารเรียนทรงไทย คอนกรีตเสริมเหล็ก สูง 3 ชั้น จำนวน 1 หลัง พร้อมวัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์การเรียนและอนุญาตให้ใช้ที่ดินสงฆ์ จำนวน 50 ไร่ จึงได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนใหม่เป็นโรงเรียนสถาพรวิทยา เปิดทำการสอนแบบสหศึกษา ตั้งแต่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จนกระทั่งปีการศึกษา 2524 กรมสามัญศึกษาอนุญาตให้เปิดทำการสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

อัตลักษณ์ของโรงเรียน

“คนดี มีวินัย ใส่ใจความพอเพียง”

สะท้อนคุณลักษณะพื้นฐานที่โรงเรียนต้องการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งในด้านคุณธรรม ความรับผิดชอบ และการดำรงชีวิตตามหลักความพอประมาณ

เอกลักษณ์โรงเรียน

“ยิ้มใส ใจสวย สมบูรณ์ด้วยคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชา ศรัทธาหลวงพ่อสำเนียง”

สะท้อนถึงการส่งเสริมวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างงดงาม การยึดมั่นในคุณธรรม และการประพฤติปฏิบัติตามแนวทางศาสตร์พระราชา พร้อมทั้งแสดงถึงอัตลักษณ์ด้านศรัทธาต่อหลวงพ่อสำเนียงในฐานะศูนย์รวมจิตใจของชุมชน

วิสัยทัศน์

ภายในปีการศึกษา 2568 ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สู่โรงเรียนมาตรฐานสากล บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
2. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามตัวชี้วัดของโรงเรียนมาตรฐานสากล
4. พัฒนาการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล

5. พัฒนาระบบบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

เป้าประสงค์ (Goals)

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
2. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี
3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตและอาชีพ
4. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามตัวชี้วัดของโรงเรียนมาตรฐานสากล
6. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล
7. เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ
8. เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ
9. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กลยุทธ์ (Strategies)

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ผู้เรียน

ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการดูแลความปลอดภัยจากภัยคุกคาม เช่น ภัยยา เสพ
ติด ทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุ โรคอุบัติใหม่ และอาชญากรรมไซเบอร์ เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับผู้เรียน

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1. ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้รับการส่งเสริมให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่าง
เสมอภาคจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ผู้เรียนที่ด้อยโอกาสได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

3. ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษได้รับการส่งเสริม และพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1. ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐาน สอดคล้องกับศักยภาพให้เป็นผู้มี
สมรรถนะ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

2. ผู้บริหารและครู มีสมรรถนะ จรรยาบรรณ และปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ จัดการเรียนรู้
เชิงรุก (Active Learning) และมีระบบการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
(Assessment for Learning) ด้วยวิธีการที่หลากหลายยืดหยุ่นตอบสนองต่อความถนัด และความ
สนใจของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Personalized Learning)

กลยุทธ์ที่ 4 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล (โครงการยกระดับ
คุณภาพการศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล)

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1. ยกระดับด้านคุณภาพวิชาการ
2. ยกระดับด้านคุณภาพของครู
3. ยกระดับด้านคุณภาพการวิจัยและพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

สถานศึกษาใช้หลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล

กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมผู้บริหาร ครู และผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development
Goals : SDGs) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อมูลด้านจำนวนประชากรของโรงเรียนสถาพรวิทยา

ข้อมูลข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

ตารางที่ 1 ข้อมูลข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

ฝ่ายบริหาร/กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำแนกตามระดับการศึกษา									รวม
	ปริญญาตรี			ปริญญาโท			ปริญญาเอก			
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
ผู้อำนวยการ	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
รองผู้อำนวยการ	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1
ภาษาไทย	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1
คณิตศาสตร์	-	2	2	-	-	-	-	-	-	2
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3	1	4	-	1	1	-	-	-	5
ภาษาต่างประเทศ	-	3	3	-	-	-	-	-	-	3
สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	-	2	2	1	-	1	-	-	-	3
การงานอาชีพ	-	1	1	-	1	1	-	-	-	2
สุขศึกษาและพลศึกษา	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
ศิลปะ	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1
แนะแนว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	-	-	14	-	-	5	-	-	1	20

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลบุคลากรของโรงเรียนสถาพรวิทยามีจำนวนทั้งหมด 20 คน สามารถสังเคราะห์ได้ว่าโรงเรียนมีโครงสร้างกำลังคนที่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ครบตามหลักสูตร แม้ว่าบางกลุ่มสาระจะมีครูประจำเพียง 1 คนก็ตาม ซึ่งก่อให้เกิดภาระงานที่สูงและจำกัดความยืดหยุ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ เมื่อพิจารณาคุณสมบัติของบุคลากรพบว่า ครูส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ขณะที่ผู้มีวุฒิปริญญาโทยังมีสัดส่วนไม่สูงนัก และวุฒิปริญญาเอกมีเฉพาะผู้บริหาร สะท้อนความจำเป็นที่โรงเรียนควรเร่งส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเพิ่มศักยภาพในการสอน และการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

นอกจากนี้ กลุ่มสาระที่มีครูจำนวนมาก เช่น วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และสังคมศึกษา แสดงถึงความพร้อมด้านการจัดการเรียนรู้สาขาหลักของศตวรรษที่ 21 ในขณะที่กลุ่มสาระอื่นที่มีบุคลากรจำกัด เช่น ภาษาไทย ศิลปะ แขนง และการทำงานอาชีพ ต้องได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีความครอบคลุม และมีคุณภาพมากขึ้น โดยภาพรวม การจัดสรรบุคลากรของโรงเรียนถือว่าครบถ้วนในเชิงโครงสร้าง แต่ยังคงมีความท้าทายด้านการพัฒนาคุณวุฒิ และการกระจายภาระงานที่เหมาะสม เพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานในระยะยาว

ข้อมูลนักเรียน

ตารางที่ 2 ข้อมูลนักเรียน

ระดับชั้น	ชาย	หญิง	รวม
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น			
มัธยมศึกษาปีที่ 1	33	28	61
มัธยมศึกษาปีที่ 2	42	27	69
มัธยมศึกษาปีที่ 3	34	25	59
รวม	109	80	189
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย			
มัธยมศึกษาปีที่ 4	15	19	34
มัธยมศึกษาปีที่ 5	16	24	40
มัธยมศึกษาปีที่ 6	11	13	24
รวม	32	56	98
รวมทั้งหมด	151	136	287

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2568

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้อมูลนักเรียนของโรงเรียนสถาพรวิทยาจำนวนทั้งสิ้น 287 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 151 คน และนักเรียนหญิง 136 คน พบว่าโครงสร้างผู้เรียนมีความสมดุลด้านเพศ และมีขนาดชั้นเรียนที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน โดยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวนนักเรียนรวม 189 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมี 98 คน แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนนักเรียนระดับต้นมีจำนวนมากกว่าอย่างชัดเจน ซึ่งสะท้อนการเป็นโรงเรียนที่มีความนิยมในการเข้า

ศึกษาช่วงระดับมัธยมต้น และเป็นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาต่อเนื่องสู่ระดับมัธยมปลาย รายชั้นเรียนพบว่ามัธยมศึกษาปีที่ 2 มีนักเรียนมากที่สุด (69 คน) ขณะที่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนน้อยที่สุด (20 คน) สะท้อนถึงการลดลงของจำนวนผู้เรียนเมื่อเข้าสู่ชั้นปีสูงขึ้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านความพร้อมของผู้เรียน การย้ายสถานศึกษา หรือการแข่งขันกับโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียง การวิเคราะห์เชิงสังเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมีศักยภาพด้านการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมต้นเนื่องจากมีผู้เรียนจำนวนมาก แต่ในระดับมัธยมปลายควรมีการส่งเสริมและพัฒนานโยบายด้านการคงอยู่ของผู้เรียน (student retention) รวมถึงการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและเสริมสร้างคุณภาพการเรียนรู้ในสาขาที่เป็นจุดแข็ง เพื่อดึงดูดและรักษานักเรียนไว้ในระบบอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ โครงสร้างผู้เรียนโดยรวมถือว่าเอื้อต่อการวางแผนจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากร และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของสถานศึกษา

ข้อมูลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสถาพรวิทยา

ตารางที่ 3 ข้อมูลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสถาพรวิทยา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน	หมายเหตุ
ประธานกรรมการ	1	
กรรมการผู้แทนผู้ปกครอง	1	
กรรมการผู้แทนครู	1	ครูโรงเรียนสถาพรวิทยา
กรรมการผู้แทนองค์กรชุมชน	1	
กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1	
กรรมการผู้แทนศิษย์เก่า	1	
กรรมการผู้แทนพระภิกษุสงฆ์/ผู้แทนองค์กรศาสนา	1	
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	1	
กรรมการและเลขานุการ	1	ผู้อำนวยการโรงเรียน สถาพรวิทยา
รวม	9 คน	

หมายเหตุ ประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสถาพรวิทยา ลงวันที่ 1 เดือน เมษายน พ.ศ. 2567

จากตารางที่ 3 พบว่า ข้อมูลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสถาพรวิทยา ซึ่งประกอบด้วยกรรมการทั้งหมด 9 คน โรงเรียนมีโครงสร้างคณะกรรมการที่ครอบคลุมผู้แทนจากหลายภาคส่วน ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เลขานุการ องค์ประกอบดังกล่าวสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนรอบด้านตามหลักธรรมาภิบาลทางการศึกษา ซึ่งช่วยให้โรงเรียนมีความโปร่งใสและสามารถรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในมิติต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุม นอกจากนี้ การมีผู้แทนจากองค์กรท้องถิ่นและองค์กรศาสนาทำให้โรงเรียนสามารถประสานความร่วมมือในการพัฒนาสภาพแวดล้อม การจัดงบประมาณ และการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน ขณะที่ผู้แทนศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิสามารถให้ข้อเสนอเชิงวิชาการและประสบการณ์เชิงระบบที่เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา การมีคณะกรรมการที่หลากหลายจึงเป็นจุดแข็งของโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาอย่างรอบด้าน อย่างไรก็ตาม ความเข้มแข็งของคณะกรรมการขึ้นอยู่กับระดับการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง การติดตามประเมินผล และการวางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน ซึ่งหากได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ จะช่วยสนับสนุนการบริหารงานวิชาการและคุณภาพผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน

ข้อมูลคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสถาพรวิทยา

ตารางที่ 4 ข้อมูลคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสถาพรวิทยา

คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน	หมายเหตุ
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1	1	
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2	1	
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1	1	
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2	1	
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1	1	
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2	1	
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	1	
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	1	
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	1	
รวม	9 คน	

จากตารางที่ 4 พบว่า ข้อมูลคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนสถาพรวิทยา ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครองจำนวน 9 คน จากทุกห้องเรียนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั้น โรงเรียนมีระบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ชัดเจน และครอบคลุมทั้งระดับขั้นต้นและปลาย การมีตัวแทนผู้ปกครองรายห้องช่วยให้โรงเรียนสามารถสื่อสารข้อมูลสำคัญถึงผู้ปกครองได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว พร้อมทั้งสะท้อนความคิดเห็น ปัญหา และความต้องการของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นได้อย่างตรงประเด็น โครงสร้างดังกล่าวยังเอื้อต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การดูแลความประพฤติ การสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการสร้างความร่วมมือในงานวิชาการและงานบริหารทั่วไป นอกจากนี้ เครือข่ายผู้ปกครองยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับบริบทของครอบครัว และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนการศึกษาโดยรวม การมีผู้แทนผู้ปกครองครบทุกห้องจึงเป็นจุดแข็งที่สะท้อนถึงความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและครอบครัวอย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตาม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของเครือข่าย พัฒนาให้มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ การแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี และการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางสนับสนุนการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างยั่งยืน

สรุปข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสถาพรวิทยา

โรงเรียนสถาพรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม เป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 1–6) โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 ภายใต้กรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนกำหนด อัตลักษณ์ คือ “คนดี มีวินัย ใส่ใจความพอเพียง” และมี เอกลักษณ์ คือ “ยิ้มใส ไหว้สวย สมบูรณ์ด้วยคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชา ศรัทธาหลวงพ่อสำเนียง” ทั้งนี้สะท้อนแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะด้านคุณธรรม การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม และมีความเคารพต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น

วิสัยทัศน์ของโรงเรียนระบุว่า ภายในปีการศึกษา 2568 ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สู่โรงเรียนมาตรฐานสากล บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นกรอบสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งในด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การบริหารจัดการ และความร่วมมือกับชุมชน

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนสถาพรวิทยามีรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2567 โดยพบว่าผลคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ส่วนใหญ่ต่ำกว่าระดับประเทศในทุกกลุ่มสาระ ยกเว้นกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและระบบบริหารวิชาการอย่างเร่งด่วน

เพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความท้าทายดังกล่าว โรงเรียนได้กำหนด พันธกิจและ เป้าประสงค์ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมคุณธรรม ยกระดับมาตรฐานสากล พัฒนาครูให้มีสมรรถนะ และบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ รวมทั้งมีกลยุทธ์สำคัญ เช่น การสร้างความปลอดภัย การส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา การยกระดับคุณภาพวิชาการ และการส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อมูลพื้นฐานสะท้อนบริบทของโรงเรียนสถาพรวิทยาในด้านสถานภาพ ปัญหา แนวทางการพัฒนา และกรอบการดำเนินงานเชิงนโยบาย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการวิเคราะห์และ พัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

เกตุกนก สวycastleข้าว ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับ มาก 6 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ระดับ ปานกลาง 6 ด้าน คือ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ควรมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ คือ สถานศึกษาควรให้เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือและวัดผลอย่างมีมาตรฐานด้วยวิธีการ

หลากหลาย ควรมีการประสานงานกับสถานศึกษาอื่นในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการนิเทศการศึกษาร่วมกัน ควรสร้างเครือข่ายพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เผยแพร่และส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ ควรเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียนและจัดอบรมให้ความรู้ด้านการวิจัยและการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยี⁵⁷

เยาวภา ล้นขุนทด เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาคือการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ผลการเปรียบเทียบปัญหาตามตัวแปรพบว่า ตำแหน่งส่งผลต่อความแตกต่างในด้านการวิจัยและสื่อนวัตกรรมอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ประสบการณ์ทำงานและวิทยฐานะส่งผลต่อความแตกต่างในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการพบว่า ผู้บริหารควรประชุมชี้แจงและจัดอบรมหลักสูตร จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาระบบวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยและผลิตสื่อนวัตกรรม รวมถึงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย⁵⁸

สรารุณ แซ่ม้อย เรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านทั้ง 17 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตสูงที่สุด ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการคัดเลือกหนังสือแบบเรียน ขณะที่ด้านที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตต่ำที่สุด ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การดำเนินการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สำหรับแนวทางการพัฒนาการ

⁵⁷ เกตกนก สวคำข้าว, “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 10, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2562), 539.

⁵⁸ เยาวภา ล้นขุนทด, “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18” **วารสารบัณฑิตศึกษา** 16, 72 (มกราคม – มีนาคม 2562), 169-170.

บริหารงานวิชาการ โรงเรียนควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา วางแผนและดำเนินงานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน⁵⁹

นคร จงอนุรักษ์ เรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี พบว่า การบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยจากการพิจารณารายด้านพบว่า มีถึง 13 ด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การคัดเลือกหนังสือแบบเรียน การวัดผลและประเมินผล การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การแนะแนว การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ การจัดทำระเบียบทางวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น และการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ขณะที่อีก 4 ด้านมีระดับปานกลาง ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมชุมชนให้เข้มแข็งทางวิชาการ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับแนวทางการพัฒนาพบว่า โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการวางแผนงานวิชาการ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมบทบาทของชุมชนในการสนับสนุนงานวิชาการ การพัฒนาครูด้านการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน⁶⁰

ไพลิน พิงพิทยากุล ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ดังนี้ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับ มาก เป็นอันดับแรก การวัดผลประเมินผล และเทียบผลการเรียน อยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่สอง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ในอันดับสุดท้าย 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มี 12 แนวทาง

⁵⁹ สราวุธ แซ่มซ้าย, “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9”, วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 11, 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2563), 48-49.

⁶⁰ นคร จงอนุรักษ์, “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 12, 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2563), 50-51.

1) สนับสนุนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะชีวิตที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ 3) พัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียน 4) สนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีแก่บุคลากร 6) สนับสนุนให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก 7) ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการนิเทศ 8) สนับสนุนให้มีการแนะแนวการศึกษาต่อ 9) จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในและภายนอกให้ 10) ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมทางวิชาการแก่ชุมชน 11) ส่งเสริมให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเข้าร่วมโครงการที่องค์กรต่างๆจัดขึ้น 12) ส่งเสริมการอบรมด้านวิชาการเพื่อไปเผยแพร่องค์ความรู้แก่ชุมชน⁶¹

อริสราภรณ์ แสงเพชร เรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนว่าผู้บริหารมีบทบาทชัดเจนในการกำหนดเป้าหมายและโครงสร้างงานวิชาการให้สอดคล้องกับปรัชญาของสถานศึกษา สำหรับแนวทางการบริหารงานวิชาการ พบว่าผู้บริหารควรกำหนดเป้าหมายและวางโครงสร้างงานวิชาการอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน จัดทำแผนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและสอดคล้องตามหลักสูตร รวมทั้งนำแผนไปใช้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจง กำหนดแนวทาง ติดตามผล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ในด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สนับสนุนให้ครูพัฒนาเครื่องมือประเมินที่หลากหลาย จัดทำระบบสารสนเทศ และนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง⁶²

ณพรชกรณ ชัยพรหม เรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร พบว่าระดับการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 8 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การคัดเลือกหนังสือแบบเรียน การวัดผลและประเมินผล การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การ

⁶¹ ไพลิน พิงพิทยากุล, “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 11, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2563), 82.

⁶² อริสราภรณ์ แสงเพชร, “แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7” **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี** 12, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2563), 186-187.

พัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดทำระเบียบทางวิชาการ ส่วนอีก 9 ด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมงานวิชาการแก่ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น งานแนะแนว การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สำหรับแนวทางการพัฒนา พบว่า โรงเรียนควรส่งเสริมงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการผ่านการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ ส่งเสริมการพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านการวิจัย จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน⁶³

มฤดี บาดตาสา ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขต พระพุทธบาทบัวบก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทบัวบก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานีพบว่า โดยรวมอยู่ระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.13 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 4.24 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.08 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่ม สหวิทยาเขตพระพุทธบาทบัวบก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ซึ่งมีแนวทางการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ โรงเรียนต้องมีการวางแผนกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน จัดสรรงบประมาณมาสนับสนุนพัฒนาระบบการให้บริการงานวิชาการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการระบบงานต่าง ๆ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาต้องให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐและเน้นการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนรู้ต้องให้สอดคล้องกับความสนใจความ ถนัดของผู้เรียนนำสื่อวัตกรรมการเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้ พัฒนาและจัดอบรมบุคลากรโดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้และความช่วยเหลือด้านการใช้สื่อการจัดทำสื่อและเทคโนโลยี และด้านการทำ วิจัย กำหนดให้งานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนางานวิชาการ ครูต้องพัฒนาผลิตสื่อ และต้องนำสื่อ การสอนไปใช้ การนิเทศการศึกษา ให้มีทีมครูที่เลี้ยงคอยช่วย และสนับสนุนให้กำลังใจ แล้วนำผลไป

⁶³ ฌพรชกรณ ชัยพรหม, “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร”

วางแผนแก้ไขปัญหาและพัฒนา ต้องส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในทุกด้านมีการติดตาม และ ประเมินผลอย่างจริงจัง⁶⁴

ณรงค์ ยอดคำใบ ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพ ปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก และสภาพที่ประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ที่สุด 2) เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม 3 ลำดับแรก คือ 1. ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา 2. ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียนรู้ 3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษามีการวางแผน ออกแบบ ติดตามการใช้ และ ประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา (2) ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบ โอนผลการเรียนต้องมีการวางแผน และการจัดการอย่างมีระบบ เพื่อให้การวัดผล และการประเมิน เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (3) ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้มีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสร้างสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีคุณภาพ⁶⁵

บุรินทร์พรวิทย์ พวนอยู่ ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด จำนวน 5 ด้าน โดย เรียงลำดับค่า มัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การนิเทศ การศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การ

⁶⁴ มลฤดี บาดตาสา, “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทบัวบก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี” วารสารการบริหาร การจัดการ และ การพัฒนาที่ยั่งยืน 1, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2566), 233-234.

⁶⁵ ณรงค์ ยอดคำใบ, “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม” วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์ 8, 3 (กันยายน- ธันวาคม 2566), 153-154.

แนะแนว และ อยู่ในระดับ มาก จำนวน 12 ด้าน 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน พบว่า สถานศึกษาควรเข้าไปมีส่วนร่วมและบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เลือกสรร ภูมิปัญญา และวิทยาการของชุมชนมาศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการเรียนรู้กับผู้เรียนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู และผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศมากยิ่งขึ้น โดยการใช้บริการเว็บไซต์ความรู้หรือฐานข้อมูลของต่างประเทศ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ควรมีการพัฒนากระบวนการวิจัย มีการกำหนดนโยบายมีแผนปฏิบัติงาน รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีหรือสร้างแรงจูงใจในการวิจัยทางการศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น⁶⁶

สถิต เที่ยงราช ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน รองลงมา คือ ด้านการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 2) แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาผู้บริหารต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกเรื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ สนับสนุนงบประมาณจัด อบรมสัมมนานำคณะครูศึกษาดูงานสถานศึกษาต้นแบบเทคโนโลยีหรือนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการ พัฒนางานวิชาการของโรงเรียน และนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สูงสุด⁶⁷

⁶⁶ บุรินทร์วรวิทย์ พ่วนอ้อย, “การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน” วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร 7, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2567), 90.

⁶⁷ สถิต เที่ยงราช, “แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร” วารสารการบริหาร การจัดการ และการพัฒนาที่ยั่งยืน 2, 1 (มกราคม-มีนาคม 2567) , 179.

ปาริฉัตร เบื้องพาต เรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี พบว่า การบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ พบว่า สถานศึกษาควรสำรวจความต้องการและวิเคราะห์บริบทของ ผู้เรียนเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ตรงตามตัวชี้วัดและมีความ ยืดหยุ่น รวมทั้งส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ควรกำหนดระบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน ดำเนินการวางแผนและสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนวางระบบประกัน คุณภาพภายในโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ⁶⁸

จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาพบว่า โดยภาพรวมสถานศึกษามีการดำเนินงานด้านวิชาการอยู่ในระดับปานกลางถึง ระดับมาก โดยมีความเข้มแข็งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การคัดเลือก หนังสือแบบเรียน และการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อย่างไรก็ตาม งานวิจัยจำนวนมากชี้ให้เห็น ถึงจุดอ่อนร่วมกัน ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่ยังขาดความ หลากหลายและไม่สอดคล้องกับสภาพจริง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และระบบประกันคุณภาพภายในที่ ยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ขณะเดียวกันแนวทางพัฒนาที่ได้รับการเสนออย่างสอดคล้องกัน ได้แก่ การ ส่งเสริมการพัฒนาครูและผู้บริหาร การจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทผู้เรียน การสนับสนุนการใช้ สื่อและเทคโนโลยี การพัฒนาระบบนิเทศและประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็ง ตลอดจนการสร้าง ความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่ายทางการศึกษา ผลการสังเคราะห์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การ บริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาทั้งในด้านบุคลากร กระบวนการ เรียนรู้ ระบบประเมินผล และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา อย่างยั่งยืน

การเชื่อมโยงประเด็นต่างประเทศเข้ากับกรอบแนวคิดของงานวิจัย จากการสังเคราะห์ งานวิจัยในประเทศ พบว่าประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับกรอบแนวคิดการวิจัย ได้แก่ ความ

⁶⁸ ปาริฉัตร เบื้องพาต, “แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” วารสารวิชาการและวิจัยสหวิทยาการ, 5, 3, (พฤษภาคม-มิถุนายน 2568), 539.

จำเป็นในการพัฒนางานวิชาการในเชิงระบบ โดยเฉพาะด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การนิเทศ และการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ซึ่งตรงกับองค์ประกอบในชั้น Input ของระบบเปิด เช่น การจัดสรรทรัพยากรบุคคล ความรู้ด้านหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ ปัญหาที่พบซ้ำ ๆ เช่น การประเมินผลที่ไม่หลากหลาย การทำวิจัยในชั้นเรียนที่ยังไม่เข้มข้น และการขาดระบบประกันคุณภาพภายในที่เป็นรูปธรรม สะท้อนถึงข้อจำกัดในชั้น Process ของระบบ ได้แก่ การวางแผน การจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม และการบริหารเชิงข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับ 17 ด้านของงานวิชาการของ สพฐ. ขณะเดียวกัน งานวิจัยในประเทศหลายชิ้นเสนอแนวทางพัฒนา เช่น การอบรมครู การพัฒนาหลักสูตรตามบริบทผู้เรียน การใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียน และการสร้างเครือข่ายกับชุมชน ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบที่ช่วยยกระดับ Outputs ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน การมีระบบประเมินผลที่ต่อเนื่องและการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับองค์ประกอบ Feedback จึงสามารถนำผลการวิจัยในประเทศมาเป็นฐานสนับสนุนความจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย โดยมุ่งเน้นการเสริมความเข้มแข็งในทุกองค์ประกอบของระบบ โดยเฉพาะด้านการวิจัยในชั้นเรียน การประเมินผล และระบบประกันคุณภาพภายใน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

สมิธ (Smith) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการ ในสหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) อธิบายแนวคิดพื้นฐานของนวัตกรรมในบริบทขององค์กรและเทคโนโลยี 2) เสนอกรอบแนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการเกี่ยวกับการบริหารนวัตกรรม 3) ให้ความรู้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรีด้านธุรกิจและเทคโนโลยี เพื่อทำความเข้าใจความสำคัญของนวัตกรรมในสภาพการแข่งขันปัจจุบัน 4) เพื่อยกกรณีศึกษา ตัวอย่าง และโมเดลทางนวัตกรรมที่ช่วยให้ผู้อ่านเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติจริง จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วนหลัก ได้แก่ ส่วนที่ 1 ธรรมชาติของนวัตกรรม อธิบายความแตกต่างระหว่าง “การประดิษฐ์” และ “นวัตกรรม” แสดงประเภทของนวัตกรรม เช่น incremental, radical, modular และ architectural อธิบายบทบาทของผู้ริเริ่มนวัตกรรมในระดับบุคคลและองค์กร ส่วนที่ 2 ทฤษฎี แหล่งกำเนิด และกระบวนการนวัตกรรม ทฤษฎีสำคัญ เช่น S-curve, dominant design, absorptive capacity แหล่งกำเนิดนวัตกรรมในองค์กร เช่น ผู้ใช้ (users), spillovers, process needs และโมเดลกระบวนการนวัตกรรม เช่น Technology push, Demand pull, Integrated model ส่วนที่ 3 การจัดการนวัตกรรม กลยุทธ์ด้านเทคโนโลยี (technology strategy) บทบาทของผู้ประกอบการเทคโนโลยี การจัดหาเงินทุนด้านนวัตกรรม (innovation funding) บทบาทของวัฒนธรรม องค์กร และโครงสร้างในการกระตุ้น

นวัตกรรม ส่วนที่ 4 นโยบายและระบบนวัตกรรม นโยบายรัฐเพื่อการส่งเสริมนวัตกรรม นวัตกรรมระดับภูมิภาคและคลัสเตอร์เทคโนโลยี ระบบนวัตกรรมระดับประเทศ (National Innovation Systems) การประเมินจุดเด่นของหนังสือ พบว่า จุดแข็งของหนังสือ ได้แก่ เนื้อหาเป็นโครงสร้างที่เข้าใจง่าย ครอบคลุมทั้งแนวคิดพื้นฐานและทฤษฎีที่ทันสมัย มีตัวอย่าง กรณีศึกษา โมเดล และตารางจำนวนมาก ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเชิงลึก เหมาะสำหรับผู้เริ่มต้นศึกษาเรื่องนวัตกรรม โดยเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีการเชื่อมโยงเนื้อหาเชิงทฤษฎีกับโลกธุรกิจจริง และหนังสือเขียนด้วยภาษาที่ชัดเจน ไม่ซับซ้อน ทำให้อ่านง่าย ข้อจำกัดของหนังสือได้ระบุว่า หนังสือขาดบทเกี่ยวกับ “ลำดับขั้นและระดับของนวัตกรรม” มุ่งเน้นผู้อ่านระดับเริ่มต้น จึงอาจไม่ลึกในบางมุมมองเชิงกลยุทธ์ เนื้อหาเน้นบริบทองค์กรธุรกิจเป็นหลัก อาจไม่ครอบคลุมภาคการศึกษาหรือบริการบางประเภท⁶⁹

ซานเตียโก วาร์กัส (Santiago Vargas) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างแบบจำลองความคิดกับการเรียนรู้และความร่วมมือระหว่างคณบดีฝ่ายวิชาการและคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในเปอร์โตริโก (The Relationship of Mental Models to Learning and Partnerships between Academic and Student Affairs Deans in Puerto Rican Undergraduate Education) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบจำลองความคิดของคณบดีฝ่ายวิชาการและคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษากับแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการของนักศึกษา 2) สำรวจความเหมือนและความแตกต่างของแบบจำลองความคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักศึกษาระหว่างคณบดีทั้งสองฝ่าย และ 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบจำลองความคิดกับระดับความร่วมมือระหว่างฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ คณบดีฝ่ายวิชาการและคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในเปอร์โตริโก งานวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้การสำรวจภาคสนาม (field-based survey) ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ฉบับ ได้แก่ (1) แบบสำรวจเป้าหมายการเรียนรู้ของนักศึกษา (Student Learning Goals Inventory) เพื่อวัดเป้าหมายการเรียนรู้ของนักศึกษา (2) แบบสำรวจการรับรู้เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างบุคลากรฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักศึกษา (Perception Survey of Collaboration between Academic and Student Affairs Personnel) เพื่อตรวจสอบการรับรู้เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักศึกษา ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อประเมินความแตกต่างของแบบจำลองความคิดและระดับของความร่วมมือระหว่างกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของมุมมองระหว่าง

⁶⁹ Smith, David, **Exploring Innovation**, (Berkshire: McGraw-Hill Education, 2006), 139.

คณิตศาสตร์สองฝ่าย และ Confirmatory Factor Analysis (CFA) เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือและค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ผลการวิจัยพบว่า 1) คณิตศาสตร์ทั้งสองฝ่ายมีความเห็นสอดคล้องกันสูงเกี่ยวกับเป้าหมายการเรียนรู้ของนักศึกษา แสดงถึงแบบจำลองความคิดที่มีจุดร่วมในด้านการสนับสนุนการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2) ความแตกต่างของแบบจำลองความคิดระหว่างคณิตศาสตร์ฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักศึกษาอยู่ในระดับเล็กน้อย ทำให้ทั้งสองฝ่ายสามารถมีจุดร่วมในการพัฒนานักศึกษา 3) กลุ่มตัวอย่างมีมุมมองร่วมกันด้านการเรียนรู้ของนักศึกษา แต่การทำงานร่วมกันด้านการจัดโปรแกรมและนโยบายยังมีข้อจำกัด โดยพบว่ามีความร่วมมือน้อยในด้านการวางแผนและการกำหนดนโยบายร่วมกัน และ 4) สถาบันสามารถส่งเสริมความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้ หากคณิตศาสตร์ทั้งสองฝ่ายเข้าใจแบบจำลองความคิดของตนเองและผู้อื่น ซึ่งจะสนับสนุนการพัฒนานักศึกษาในทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต⁷⁰

ฟรอสท์และคณะ (Frost and Others) ได้ทำวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยความสัมพันธ์กันของฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักศึกษา 2) อธิบายรูปแบบความร่วมมือที่ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิผลในวิทยาลัยชุมชน 3) วิเคราะห์ประโยชน์และผลลัพธ์ของความร่วมมือดังกล่าวต่อการเรียนรู้และความสำเร็จของนักศึกษา และ 4) เสนอแนวทางและปัจจัยสำคัญสำหรับการเสริมสร้างความร่วมมือในสถาบันการศึกษา ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เป็นบทความเชิงทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) ดำเนินการโดยการทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) การสังเคราะห์งานวิจัยและรายงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์เชิงแนวคิดเพื่อเสนอโมเดลความร่วมมือระหว่างฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความร่วมมือระหว่างฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักศึกษาช่วยส่งเสริมภารกิจร่วมของสถาบัน เพิ่มความรับผิดชอบร่วมในผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษา และส่งเสริมบรรยากาศองค์กรที่สนับสนุนผู้เรียน 2) โปรแกรมที่พิสูจน์แล้วว่ามีประสิทธิผล ได้แก่ โปรแกรมนักศึกษาปีแรก ชุมชนการเรียนรู้ กิจกรรมนักศึกษา และการเรียนรู้ผ่านบริการ ซึ่งช่วยสร้างการมีส่วนร่วมเชิงลึกของนักศึกษาและเพิ่มความสำเร็จทางวิชาการ 3) ความร่วมมือช่วยให้นักศึกษามีการมีส่วนร่วมนอกห้องเรียนมากขึ้น เพิ่มความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน และมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับคณาจารย์และเพื่อนนักศึกษา 4) การเรียนรู้ผ่านบริการช่วยพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม ความตระหนักรู้ทางจริยธรรม และเพิ่ม

⁷⁰ Mayra E. Santiago Vargas, "The Relationship of Mental Models to Learning and Partnerships between Academic and Student Affairs Deans in Puerto Rican Undergraduate education." (Ph.D. Dissertation, Walden University, 2010), 45.

อัตราการสำเร็จการศึกษา บทความเสนอว่าการเอาชนะ “สภาวะแยกส่วน” (silos) และการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมเป็นเงื่อนไขสำคัญของการบูรณาการงานบริการนักศึกษาและวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน⁷¹

ฉี และซาง (Xie and Zhang) ได้ทำวิจัยเรื่อง โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จสูง : การศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาด้วยวิธีการพัฒนาความสามารถด้านวิชาการของนักเรียน โดยได้ดำเนินการศึกษาประสิทธิผลในโรงเรียนต่างๆ และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมดี มีนักเรียนที่มีความสามารถทางด้านวิชาการ มีเครื่องมือรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถด้านวิชาการของนักเรียนสูงขึ้น อีกทั้งผลการวิจัยยังพบว่า การจัดอันดับโรงเรียนของท้องถิ่น คุณภาพของครูผู้สอน และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ⁷²

ทอมป์สัน (Thompson) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบร่วมมือในงานบริหารวิชาการ (Collaborative Action Research in Academic Administration) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบร่วมมือที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมภาวะผู้นำ และกระบวนการตัดสินใจภายในสถาบันการศึกษา 2) สำรวจการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติ ความเชื่อ และสมมติฐานของผู้บริหารหลังเข้าร่วมกระบวนการสะท้อนคิดและลงมือปฏิบัติร่วมกัน และ 3) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงด้านความร่วมมือ บรรยากาศการทำงาน และความเข้าใจในประเด็นเรื่องอำนาจของสมาชิกทีมบริหาร กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารและสมาชิกทีมบริหารของสถาบันการศึกษา ซึ่งเข้าร่วมกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบร่วมมือเป็นระยะเวลา 16 สัปดาห์ งานวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพตามแนวทางของ วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบร่วมมือ (Collaborative Action Research) โดยดำเนินการจากทีมวิจัยและผู้บริหารเข้าร่วมกระบวนการสะท้อนคิดและปฏิบัติ (Reflection–Action Cycles) จำนวน 16 รอบ (รายสัปดาห์) ตามวาระที่กำหนดร่วมกัน เก็บข้อมูลจากการประชุมวางแผนรายสัปดาห์ การประชุมหารือ และการจัดบันทึกกระบวนการสะท้อน

⁷¹ Robert A. Frost and Others, “Enhancing Student Learning With Academic and Student Affairs Collaboration”, **Community College Enterprise**, 2010, 37 - 51.

⁷² Guihua Xie and Yangyang Zhang, “School of golden touch? A study of school effectiveness in improving student academic performance,.” **The Journal of Chinese Sociology** 7, 7 (May 2020): 1-22.

คิดและลงมือทำ ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารหลังสิ้นสุดระยะเวลาวิจัย เพื่อสะท้อนการเปลี่ยนแปลง ด้านสมมติฐาน ทฤษฎี และรูปแบบการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากเอกสารการประชุม การสะท้อนคิด และการสัมภาษณ์ เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมองค์กร ใช้ การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Thematic Analysis) การสังเคราะห์ข้อมูลจากหลายแหล่ง (Triangulation) เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ผู้ร่วมให้ข้อมูลแสดงออก ได้แก่ 1) ธรรมชาติของการทำงานร่วมกัน พบว่า เป็นการสร้างความยึดอัด สร้างความรู้สึกร่วมกันในการทำงานเป็นทีม และสร้างความยากลำบาก 2) การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในกระบวนการ พบว่า สมาชิกในทีมเริ่มเคารพซึ่งกันและกันมากขึ้นและกระบวนการนี้ก็สร้างความสนุกในการปฏิบัติงานมากขึ้น และ 3) เสรีภาพ และการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการ พบว่า เกิดลักษณะของเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และรับฟังอย่างกระตือรือร้นรวมถึงการใช้ประสบการณ์ในการนำ ด้านอื่น ๆ ในโรงเรียน เป็นต้น และ 4) ผลต่อการบริหารงานในอนาคต สมาชิกเริ่มนำวิธีคิดและกระบวนการตัดสินใจแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมมือไปใช้ในงานบริหารด้านอื่นขององค์กร สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมภาวะผู้นำอย่างเป็นรูปธรรม⁷³

ฮาบิบ และ โจฮันเนเซน (Habib and Johannesen) ได้ทำวิจัยเรื่อง “บทบาทการบริหาร วิชาการในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษาระดับอุดมศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารงานวิชาการในการดำเนินงานด้าน Technology-Enhanced Learning (TEL) ในสถาบันอุดมศึกษา 2) สำรวจความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ของผู้บริหารงานวิชาการ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้าน TEL ของสถาบัน 3) เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้อง/ไม่สอดคล้องระหว่างสิ่งที่ผู้บริหารงานวิชาการเชื่อว่าตนดำเนินการ และสิ่งที่บุคลากรทางวิชาการ perceives ว่าผู้บริหารทำ จริง และ 4) เพื่อประเมินการบูรณาการประเด็น TEL ในกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน ข้อมูลที่ใช้แบ่งเป็น 2 แหล่งข้อมูลหลัก ได้แก่ 1) ข้อมูลจากการสำรวจทั่วประเทศ (Nationwide Survey) ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา และ 2) การสัมภาษณ์แบบกึ่ง โครงสร้าง (Semi-structured Interviews) ผู้บริหารงานวิชาการ (Academic Managers) จาก สถาบันอุดมศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Methods) โดยใช้การสำรวจ (Survey Method) เพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับมุมมองและการรับรู้ของบุคลากรด้าน TEL และการ สัมภาษณ์เชิงคุณภาพ (Semi-Structured Interviews) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาท การ

⁷³ Bradley C. Thompson, “Collaborative Action Research In Academic Administration,” *West East Journal of Social Sciences*, 8 (2019) : 227-252.

ปฏิบัติงาน และความเข้าใจของผู้บริหารงานวิชาการเกี่ยวกับ TEL สถิติที่ใช้ และวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เช่น ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ข้อมูลเชิงคุณภาพ (จากการสัมภาษณ์) ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์ธีม (Thematic Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรด้านการบริหารวิชาการมีความรู้จำกัดเกี่ยวกับกลยุทธ์ของสถาบัน หมายความว่า ผู้บริหารหลายคนยังไม่เข้าใจหรือไม่รับรู้บทบาทของ TEL ในระดับนโยบาย 2) พบช่องว่างการรับรู้ระหว่าง สิ่งที่ผู้บริหาร “คิดว่าตนทำ” กับสิ่งที่บุคลากรท่านอื่น “รู้สึกว่าคุณทำจริง” 3) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้มีการกล่าวถึงในการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานน้อย แสดงให้เห็นว่า TEL ยังไม่ถูกกำหนดเป็นตัวชี้วัดสำคัญด้านคุณภาพการสอน และ 4) ผู้บริหารมีความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการศึกษาแตกต่างกัน และความแตกต่างของมุมมองเหล่านี้สัมพันธ์กับทัศนคติของผู้บริหารต่อประโยชน์ของ TEL บทบาทที่ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อ TEL ในงานสอน⁷⁴

ซุง ยีซิง (Chung, Yi-Hsing) ได้ทำวิจัยเรื่อง สถานการณ์ที่ผู้นำหลักสูตรต้องเผชิญ ในกระบวนการพัฒนาและดำเนินหลักสูตรตามโรงเรียน : เสียงของผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการเข้าร่วมทีมพัฒนาหลักสูตรฐานโรงเรียนที่มีต่อการพัฒนาวิชาชีพของครู 2) วิเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการตัดสินใจด้านหลักสูตรภายในคณะทำงานพัฒนาหลักสูตรฐานโรงเรียน 3) เพื่อประเมินผลของกระบวนการวางแผนทดลอง และสะท้อนผล (PER model) ต่อการเติบโตทางวิชาชีพของครู 4) เพื่อระบุปัจจัยหรือเงื่อนไขที่เอื้อต่อการพัฒนาครูผ่านการมีส่วนร่วมในงานหลักสูตร กลุ่มตัวอย่าง หรือผู้ให้ข้อมูล คือ ครูที่เข้าร่วมคณะพัฒนาหลักสูตรฐานโรงเรียน 2 คณะ โรงเรียนประถมศึกษาในฮ่องกงจำนวน 1 แห่ง ข้อมูลรวบรวมจากครูผู้เข้าร่วมการสัมภาษณ์ การประชุมคณะทำงาน (บันทึกวิดีโอ) และครูที่ทดลองสอน (tryout lessons) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ลักษณะเชิงปฏิบัติการ (action research) ด้ายการการสัมภาษณ์เชิงลึกครู (Teacher Interviews) เพื่อประเมินการมีส่วนร่วมในงานหลักสูตรและการพัฒนาวิชาชีพ การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ใช้ข้อมูล 3 แหล่ง ได้แก่ การสัมภาษณ์ บันทึกการประชุม (videotaped meetings) และบทเรียนทดลองสอน (tryout lessons) ใช้โมเดล PER — Planning, Experimenting, Reflecting เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์เชิงธีม (Thematic

⁷⁴ Laurence Habib and Monica Johannesen, “The role of academic management in implementing technology-enhanced learning in higher education,” *Technology, Pedagogy and Education* 29, 2 (February 2020): 129-146.

Analysis) การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ผลการวิจัยพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีการพัฒนาวิชาชีพเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน เกิดจากการทำงานร่วมกันในทีมพัฒนาหลักสูตร ผ่านการวางแผน (Planning) การลองใช้แนวคิดใหม่ในชั้นเรียน (Experimenting) การสะท้อนผลหลังปฏิบัติ (Reflecting) 2) การมีส่วนร่วมในงานพัฒนาหลักสูตรช่วยเสริมภาวะผู้นำด้านหลักสูตรของครู ครูตระหนักในบทบาทตนเองมากขึ้น และมีความมั่นใจในงานหลักสูตร 3) การทำงานเป็นทีมสร้างโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ช่วยเปิดพื้นที่ในการทดลองนวัตกรรมการสอน 4) โครงสร้างและกระบวนการบริหารทีมพัฒนาหลักสูตรยังมีความซับซ้อน ผู้วิจัยระบุว่าต้องมีการศึกษาในเชิงลึกมากขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการมีส่วนร่วม มีข้อเสนอแนะ 1) การดำเนินการควรมีการฝึกอบรม 2) การประชุมและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดภาระของโรงเรียน 3) ลดความซับซ้อนในการสอนร่วมกัน เพิ่มการสนับสนุนทางการเงินเพื่อส่งเสริมให้ครูนำการสอนแบบร่วมมือกัน 4) โรงเรียนสามารถเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาพัฒนาหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ควบคู่กับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้⁷⁵

นิ ลุ ปุตรี สีนาดิ และ อังกุน นูโกรโฮ (Ni Luh Putri Srinadi and Anggun Nugroho) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับปรุงการบริหารงานวิชาการเพื่อคุณภาพของการบริการของสถาบันการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา (school education personnel performance) 2) เพื่อศึกษาระดับการใช้ระบบบริหารงานวิชาการ (Academic Administration System) 3) เพื่อวิเคราะห์ผลของผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา และการใช้ระบบบริหารงานวิชาการที่มีต่อคุณภาพการบริการทางวิชาการของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มโรงเรียน (Cluster A, B, C) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน (School principals) และครู (Teachers) เจ้าหน้าที่ธุรการ/เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา (Administration staff) และนักเรียน (Students) การเก็บข้อมูล (Data Collection) ใช้แบบสอบถามเพื่อวัดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ การประเมินบุคลากร และการใช้ระบบบริหารงานวิชาการ วิธีปรับปรุงบริการที่ศึกษา ได้แก่ การรับข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บริการ (Get feedback from customers) การประเมินองค์กร (Conduct institutional evaluation) และการปรับปรุงบริการ

⁷⁵ Yi-Hsing Chung, "The Situations Faced by Curriculum Leaders in the Process of Developing and Implementing School-Based Curriculum: The Voice of Academic Affairs Directors in Junior High Schools," **Journal of Education Research Taipei** 2023, no. 352 (August 2021): 18-32.

ของสถาบัน (Improve institutional services) ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) การจัดระดับ (Likert scale rating) และการวิเคราะห์ผลกระทบ (Effect analysis) ผลการวิจัยพบว่า ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา (Educational Personnel Performance) อยู่ในระดับ “ดี (Good)” คลัสเตอร์ A มีค่าประเมินสูงกว่าอีกสองคลัสเตอร์ มิติที่เด่นที่สุดคือ ทักษะทางเทคนิค (technical skills) การใช้ระบบบริหารงานวิชาการ (Academic Administration System) อยู่ในระดับ “ดี (Good)” โดยรวม คลัสเตอร์ C มีระดับ “ค่อนข้างดี (fairly good)” มิติที่ดีที่สุดคือ brainware หมายถึง ผู้ใช้มีความสามารถในระบบได้ดี ผลกระทบต่อคุณภาพการบริการทางวิชาการ (Effect on Quality of Academic Services) ผลการวิเคราะห์ชี้ว่า ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพการบริการสูงที่สุดอย่างมีนัยสำคัญ การใช้ระบบบริหารงานวิชาการส่งผลต่อคุณภาพบริการในระดับมาก (significant effect) มิติคุณภาพการบริการที่ตอบสนองมากที่สุดคือ ความรวดเร็วและความเอาใจใส่ในการให้บริการ⁷⁶

งานวิจัยต่างประเทศที่ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบประเด็นร่วมสำคัญว่า การบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยระบบบริหารเชิงรุกและเน้นผลลัพธ์ผู้เรียน (learner outcomes) โดยเฉพาะการออกแบบหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง และการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (data-driven decision making) เป็นฐานในการวางแผนพัฒนาการเรียนรู้ นอกจากนี้ งานวิจัยต่างประเทศยังเน้นความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร การนิเทศภายในแบบร่วมมือ (collaborative supervision) การประเมินผลผู้เรียนแบบหลากหลาย และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน (professional learning communities) รวมถึงบทบาทของเทคโนโลยีในการยกระดับการเรียนรู้และการบริหารจัดการ ผลการทบทวนสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการในบริบทสากลให้ความสำคัญกับระบบคุณภาพ การมีส่วนร่วมของครูและ ผู้เรียน และการพัฒนานวัตกรรมการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเท่าเทียมทางการศึกษาอย่างยั่งยืน

การเชื่อมโยงประเด็นต่างประเทศเข้ากับกรอบแนวคิดของงานวิจัย งานวิจัยต่างประเทศมีความสอดคล้องอย่างมากกับกรอบแนวคิดระบบเปิดและ 17 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยเน้นว่าคุณภาพของผลการเรียนรู้ (Outputs) ขึ้นอยู่กับคุณภาพของขั้นตอนภายในระบบ (Process) เช่น

⁷⁶ Ni Luh Putri Srinadi and Anggun Nugroho, “Academic Administration System Improving the Quality of Education Institutions Services,” **Academic Administration System**, 2021, 708 (February, 2023) 740.

การออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การวิจัยในชั้นเรียน การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวางแผน และการนิเทศภายในเชิงร่วมมือ (Collaborative Supervision) ซึ่งสอดคล้องกับบริบทไทย ทั้งยังชี้บทบาทสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของ Input และ Process ในระบบเปิด แนวคิด Professional Learning Community (PLC) และ Data-driven Decision Making ที่พบในงานต่างประเทศสามารถเสริมความเข้มแข็งด้านการนิเทศ การวัดผล การประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาครู งานวิจัยต่างประเทศยังเน้นให้โรงเรียนบริหารงานวิชาการเชิงคุณภาพโดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยี นวัตกรรมการเรียนรู้ และกระบวนการ Active Learning เป็นหัวใจสำคัญในการเปลี่ยน Input ให้เป็น Output ที่มีคุณภาพสูงขึ้น ประเด็นดังกล่าวมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับแนวคิดระบบเปิดโดยที่ข้อมูลผลสัมฤทธิ์และผลการประเมินผู้เรียนทำหน้าที่เป็น Feedback เพื่อนำไปพัฒนาหลักสูตร การสอน และระบบประกันคุณภาพภายใน ทำให้ระบบพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) สอดคล้องกับกรอบแนวคิดงานของคุณที่มุ่งพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีความเป็นระบบและมีผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย

สรุปการเชื่อมโยงประเด็นในประเทศและต่างประเทศกับกรอบแนวคิดของงานวิจัย (Combined Synthesis) จากการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่าแนวคิดการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องโดยตรงกับกรอบแนวคิดระบบเปิด (Open System) ของ Lunenburg และ Ornstein ซึ่งอธิบายว่าคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษาเกิดจากความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ ภายใต้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษาทั้งในประเทศชี้ให้เห็นปัญหาและความต้องการพัฒนาในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การวิจัยในชั้นเรียน ระบบประกันคุณภาพ และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของ Input และ Process ในระบบ โดยเฉพาะความจำเป็นในการพัฒนาครู ระบบนิเทศภายใน และการใช้ข้อมูลผลการเรียนรู้มาเป็นฐานในการพัฒนางานวิชาการ ขณะที่งานวิจัยต่างประเทศสนับสนุนแนวคิดการบริหารเชิงรุก เช่น การเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การใช้เทคโนโลยี การนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาวางแผน การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งช่วยเสริมความเข้มแข็งในกระบวนการบริหารงานวิชาการตาม 17 ด้านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเด็นดังกล่าวสะท้อนว่าการพัฒนางานวิชาการจำเป็นต้องดำเนินการแบบองค์รวม โดยพัฒนาปัจจัยนำเข้าให้มีคุณภาพ ปรับปรุงกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และใช้ระบบประเมินผลและข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อมาตรฐานการศึกษาในยุคปัจจุบัน

สรุป

จากการศึกษาหลัก แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ เป็นการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดการเรียนการสอน โดยผ่านกระบวนการ การดำเนินงานร่วมกันในการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและได้รับประโยชน์สูงสุด สามารถจำแนกออกเป็น 17 ด้าน ได้แก่ 1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับ การให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2. การวางแผนงานด้านวิชาการ 3. การจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา 4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา 8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9. การนิเทศการศึกษา 10. การแนะแนว 11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความ เข้มแข็งทางวิชาการ 13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร อื่น 14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถาน ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้าน วิชาการของสถานศึกษา 16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17. การพัฒนาและ ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนั้นการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จึงถือว่าเป็นงานที่มี ความสำคัญเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกส่วนต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จของสถานศึกษา

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตวิทยา 2) เพื่อทราบ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตวิทยา โดยใช้บุคลากรของโรงเรียนสาธิตวิทยาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ตามกรอบแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และ 2) ระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและแล้วเสร็จตามกรอบเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการวิจัย

ผู้วิจัยเริ่มจากการศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค และข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัย รวมทั้งทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสารทางวิชาการ ทฤษฎี กฎหมาย ระเบียบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยดำเนินการภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ข้อมูลและข้อค้นพบทั้งหมดถูกนำมาพิจารณาเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ จากนั้นผู้วิจัยจัดทำโครงร่างการวิจัย (research proposal) เสนอเพื่อขออนุมัติให้ดำเนินการค้นคว้าอิสระต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่น รวมถึงตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจน และความเหมาะสมของเนื้อหา ก่อนนำไปใช้จริงในภาคสนาม เมื่อเครื่องมือได้รับการตรวจสอบแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการที่กำหนด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติที่สอดคล้องกับลักษณะตัวแปรและวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งแปลผลและสังเคราะห์ข้อค้นพบตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำรายงานผลการวิจัย

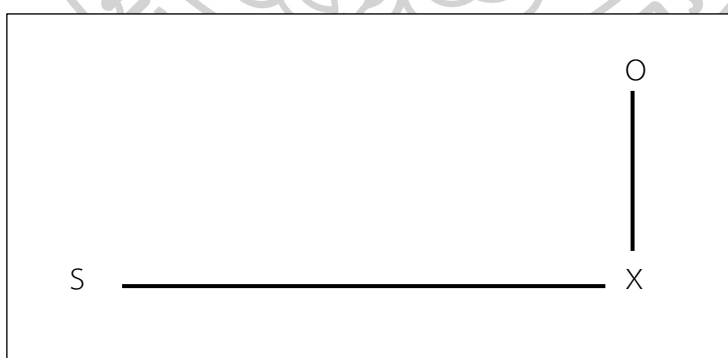
ผู้วิจัยรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำรายงานการวิจัยอย่างเป็นระบบ และนำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วน และความสอดคล้องกับหลักวิชาการ หลังจากได้รับข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขรายงานให้สมบูรณ์ พร้อมจัดพิมพ์ผลงานในรูปแบบฉบับสมบูรณ์ (final report) เพื่อยื่นต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในการประกอบการพิจารณาสำเร็จการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด และเกิดผลลัพธ์สูงสุด ผู้วิจัยจึงกำหนดระเบียบวิธีวิจัยอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย ประเภทและรูปแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้รูปแบบการศึกษแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวในสถานการณ์จริง โดยไม่มีการควบคุมหรือการแทรกแซงทางการทดลอง (one-shot, non-experimental case study) มุ่งสำรวจและอธิบายสภาพที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงอย่างเป็นระบบ ซึ่งสามารถสรุปเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

ภาพที่ 3 แผนแบบของการวิจัย

S (Subject / Population) หมายถึง ประชากรหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นหน่วยในการศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลหลักที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

X (Variable / Phenomenon Studied) หมายถึง ตัวแปรหรือประเด็นที่ศึกษา ซึ่งอาจเป็น ลักษณะ สภาพปัญหา พฤติกรรม หรือกระบวนการที่ผู้วิจัยต้องการสำรวจหรืออธิบาย

O (Observation / Outcome Data) หมายถึง ข้อมูล ข้อค้นพบ หรือผลลัพธ์ที่ได้จากการ เก็บรวบรวมข้อมูล ตามตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรเป็นบุคลากรของโรงเรียนสถาพรวิทยา จำนวน 35 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการ 1 คน ครู 17 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 คน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน 9 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย รายละเอียดแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ข้อมูลประชากร

บุคลากร	จำนวนประชากร
1. ผู้บริหาร	2
2. ครู	17
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	7
4. คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน	9

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการ มีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการตามกรอบขอบข่ายงานวิชาการ 17 ด้านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในครั้งนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นต่อการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลบริบทชุมชน ทรัพยากรท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงหรือกำหนดเนื้อหาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวโน้มทางสังคม พร้อมมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ หมายถึง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ทางวิชาการ แผนปฏิบัติการ และโครงการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ทรัพยากร และแนวทางดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การกำกับ ดูแล และจัดระบบการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร รวมถึงการจัดตารางสอน การบริหารชั่วโมงสอน การสนับสนุนครูในการออกแบบแผนการสอน และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ กำหนด และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง สภาพปัญหา ความต้องการผู้เรียน และแนวทางการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตลอดจนการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมและใช้งานได้จริง

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และทันสมัย เช่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้สื่อดิจิทัล การเรียนรู้แบบโครงงาน การจัดการกิจกรรมที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ รวมถึงการพัฒนาวัตกรรมการสอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดรูปแบบ วิธีการ และเครื่องมือประเมินผลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ รวมถึงการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนจากแหล่งอื่นอย่างมีหลักเกณฑ์ เพื่อสะท้อนความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การส่งเสริมและดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัยพัฒนาระบบการเรียนรู้ เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาทางการสอน ยกย่องคุณภาพผู้เรียน และใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายด้านวิชาการของสถานศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดเตรียมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ชุมชนท้องถิ่น และพิพิธภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน รวมถึงการดูแลให้แหล่งเรียนรู้เหล่านั้นมีคุณภาพและเข้าถึงได้

9. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบ และให้คำปรึกษาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งในเรื่องวิธีสอน การใช้สื่อ เครื่องมือวัดผล และการพัฒนาทักษะวิชาชีพ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษา

10. การแนะแนว หมายถึง การจัดระบบการให้คำปรึกษาและบริการแนะแนวด้านการเรียน การประกอบอาชีพ การปรับตัวทางอารมณ์และสังคม รวมถึงการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถวางแผนชีวิตและพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเหมาะสม

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การกำกับและดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินตนเอง การติดตามคุณภาพ และการจัดทำรายงานคุณภาพภายใน เพื่อให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพต่อเนื่องและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาองค์ความรู้ เช่น การจัดอบรมให้ประชาชน การสนับสนุนกิจกรรมด้านวิชาการร่วมกับชุมชน และการใช้ทรัพยากรชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อยกระดับความเข้มแข็งทางวิชาการของสังคมท้องถิ่น

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษา หน่วยงานรัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ สนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินโครงการพัฒนาทางวิชาการ

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การให้บริการวิชาการแก่สังคม เช่น การอบรมวิชาชีพ การเผยแพร่ความรู้ และการสนับสนุนข้อมูลด้านการศึกษากลุ่มเป้าหมายในหลากหลายบริบท เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดกฎ ระเบียบ ขั้นตอน และแนวทางการดำเนินงานทางวิชาการ เพื่อให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษามีมาตรฐาน ชัดเจน และตรวจสอบได้

16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา หมายถึง การพิจารณา เลือก และอนุมัติหนังสือเรียนหรือสื่อประกอบการสอนที่เหมาะสมกับช่วงวัยผู้เรียน สอดคล้องกับหลักสูตร และสามารถเสริมสร้างคุณภาพการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

17. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมและดำเนินการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ระบบจัดการเรียนรู้ (LMS) และนวัตกรรมด้านการศึกษาต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้และการบริหารวิชาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความทันสมัยในการจัดการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ครอบคลุมกรอบงานวิชาการ 17 ด้านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสะท้อนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างรอบด้าน ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การนิเทศ และการแนะแนว ตลอดจนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ระบบประกันคุณภาพภายใน การประสานความร่วมมือกับชุมชน และองค์กรต่าง ๆ รวมถึงการสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมดนี้มุ่งเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนและยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และมาตรฐานการศึกษาชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็น 1 ฉบับ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 1 ฉบับ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นส่วนที่ใช้เก็บข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลเพื่อใช้จำแนกกลุ่มผู้ตอบและวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นตามลักษณะประชากรศาสตร์ ข้อมูลที่สอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน โดยออกแบบเป็นแบบสอบถามปลายปิด (closed-ended questions) ที่กำหนดตัวเลือกคำตอบไว้ล่วงหน้า เพื่ออำนวยความสะดวกในการตอบ ลดความคลาดเคลื่อนของข้อมูล และเอื้อต่อการนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของบูรินทรวรวิทย์ พ่วนอยู่ ตามกรอบแนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร และจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยจำแนกออกเป็น 17 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert's five rating scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของแต่ละระดับเป็น ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลของแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีค่ามัธยฐานและควินต์น้อยที่สุดในแต่ละข้อมากำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งมีขั้นตอนสำคัญดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิด ทฤษฎี หลักการ จากตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารวิชาการ ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ รวมถึงกรอบขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 17 ด้านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบและกำหนดกรอบแนวคิดสำหรับสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมมิติที่ต้องการศึกษา การศึกษาวรรณกรรมดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดประเด็นคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัวแปรของงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดเนื้อหาและตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามความคิดเห็น ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้าง และเนื้อหาของแบบสอบถามโดยอาศัยกรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วน และความเหมาะสมของประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย หลังจากปรับปรุงตามข้อเสนอแนะแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านประเมินความสอดคล้องของแต่ละข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ทั้งนี้ค่าดัชนี IOC ที่อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมสะท้อนว่าแบบสอบถามมีความตรงตามเนื้อหา (content validity) และสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้อย่างมีความน่าเชื่อถือ

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) หลังจากปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับแก้ไขไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้ตอบที่มีลักษณะและบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรของโรงเรียนสถาพรวิทยา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่น้อยกว่า 30 คน การทดลองใช้ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความชัดเจนของข้อคำถาม ความเหมาะสมของถ้อยคำ และตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนนำเครื่องมือไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) แบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้จะถูกนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค เพื่อประเมินความสม่ำเสมอภายใน

ของข้อคำถาม (internal consistency) โดยเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่เหมาะสมควรมี ค่า α ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งสะท้อนว่าแบบสอบถามมีเสถียรภาพและสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงได้อย่างน่าเชื่อถือ

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เมื่อผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ พร้อมรูปแบบคำชี้แจง มาตรฐานส่วนประเมิน และโครงสร้างตามตัวแปรที่ศึกษา เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรของโรงเรียนสถาพรวิทยาต่อไป

ทั้งนี้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของ บุรินทร์วรวิทย์ พวนอยู่ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 และ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.991⁷⁷

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion Record)

ขั้นตอนที่ 1 การคัดเลือกประเด็นและจัดเตรียมคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้นำประเด็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่ได้จากผลการตอบแบบสอบถามและผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยเน้นประเด็นที่มีค่ามัธยเลขคณิตต่ำที่สุดหรือเป็นประเด็นที่สะท้อนจุดที่ต้องพัฒนาในแต่ละด้าน เพื่อจัดทำเป็นหัวข้อคำถามสำหรับใช้ในการสนทนากลุ่ม จากนั้นนำประเด็นดังกล่าวเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ มุมมองเชิงวิชาการ หรือข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การสังเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ข้อมูลที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มจะถูกบันทึกอย่างเป็นระบบ และนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) เพื่อสังเคราะห์ข้อเสนอแนะ ข้อมูลเพิ่มเติม หรือแนวทางการพัฒนาที่ระบุในกระบวนการสนทนา ผู้วิจัยจึงจัดทำเป็นข้อความเชิงวิชาการที่มีความชัดเจน ครบคลุม และสอดคล้องกับประเด็นการวิจัย เพื่อนำไปใช้ประกอบการสรุปผลและเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในขั้นตอนถัดไป

⁷⁷ บุรินทร์วรวิทย์ พวนอยู่, “การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน” วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร 7, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2567), 94.

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามความคิดเห็น มีขั้นตอนดังนี้

1.1 การขออนุญาตเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งออกโดยหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เสนอผู้อำนวยการโรงเรียนสถาพรวิทยา เพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายภายในโรงเรียนอย่างเป็นทางการ

1.2 การดำเนินการเก็บข้อมูล หลังจากได้รับอนุญาต ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการตอบแบบสอบถาม และตอบข้อสงสัยของผู้ให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง พร้อมทั้งควบคุมกระบวนการเก็บข้อมูลให้เป็นไปตามกำหนดเวลาและได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์สำหรับนำไปวิเคราะห์ต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

2.1 การขออนุญาตและการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ซึ่งออกโดยหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เสนอผู้อำนวยการโรงเรียนสถาพรวิทยา เพื่อประสานและขอความร่วมมือในการคัดเลือกบุคลากรของโรงเรียนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ด้านการบริหารงานวิชาการ เข้าร่วมกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) อย่างเป็นทางการ

2.2 การติดต่อและประสานงานกับผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนา ภายหลังจากได้รับอนุญาต ผู้วิจัยได้ประสานงานกับผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเป็นรายบุคคล เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์การสนทนา ขั้นตอนการดำเนินงาน และกำหนดวัน เวลา และสถานที่จัดกิจกรรมให้ชัดเจน พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เข้าร่วมเตรียมข้อมูลและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนทนากลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยใช้ประชากร คือ บุคลากรของโรงเรียนสถาพรวิทยา จำนวนทั้งสิ้น 35 คน จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครู จำนวน 17 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 9 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย เป็นผู้ตอบแบบสอบถามโดยนำข้อมูลทั้งหมด มาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น ดำเนินการโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาจัดทำข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม จากแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic mean: μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) และนำผลไปเทียบเคียงกับแนวคิดของเบสต์ (Best)⁷⁸ ดังนี้

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับ มาก

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับ น้อย

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

⁷⁸ John W. Best, **Research in Education** (Englewood Cliff, New Jersey: Prentice Hall Inc, 1970), 190.

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

2.1 การถอดความข้อมูลเสียงเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้วิจัยได้ดำเนินการถอดข้อความจากการสนทนากลุ่มทั้งหมดให้อยู่ในรูปแบบลายลักษณ์อักษรอย่างครบถ้วน โดยถอดความตามถ้อยคำของผู้เข้าร่วมแต่ละคน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

2.2 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ภายหลังการถอดความ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วน และความสอดคล้องของข้อมูลกับเนื้อหาที่ได้จากการสนทนากลุ่ม เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และสะท้อนความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอย่างแท้จริง

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยดำเนินการจัดหมวดหมู่ประเด็นหลัก แนวคิดร่วม และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อสังเคราะห์เป็นข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic mean: μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) เพื่ออธิบายแนวโน้มและระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา นอกจากนี้ ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มได้ถูกวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสังเคราะห์ประเด็นสำคัญ ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ

สรุป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา 2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สถาพรวิทยา ขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้คู่มือการบริหารโรงเรียน “ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล” จัดทำขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดขอบเขตของการบริหารงานวิชาการออกเป็น 17 ด้าน เป็นขอบเขตของการวิจัย โดยประชากรที่ศึกษา คือ บุคลากรของโรงเรียนสถาพรวิทยา จำนวนทั้งสิ้น 35 คน จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครู จำนวน 17 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 9 คน เป็นหน่วยวิเคราะห์ข้อมูล (Unit of Analysis) โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามของบุรินทรวิทย์ พวนอยู่ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ตามกรอบ แนวทางในคู่มือการบริหารโรงเรียน “ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และแบบบันทึกกลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean: μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กับประชากร คือ บุคลากรของโรงเรียนสถาพรวิทยา จำนวนทั้งสิ้น 35 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 35 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งนำมาข้อมูลวิเคราะห์ และเสนอผลการวิเคราะห์ จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนสถาพรวิทยา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ซึ่งได้จากประชากร จำนวน 35 คน โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสถาพรวิทยา เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม 35 ฉบับ สถิติที่ผู้วิจัยใช้วิเคราะห์คือ ความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

N = 35

ข้อที่	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	1. ชาย	12	34.29
	2. หญิง	23	65.71
	รวม	35	100
2	อายุ		
	1. ต่ำกว่า 30 ปี	5	14.29
	2. 31 – 40 ปี	13	37.14
	3. 41 – 50 ปี	4	11.43
	4. 51 ปี ขึ้นไป	13	37.14
	รวม	35	100
3	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	8	22.86
	2. ปริญญาตรี	20	57.14
	3. ปริญญาโท	6	17.14
	4. ปริญญาเอก	1	2.86
	รวม	35	100
4	ตำแหน่งปัจจุบัน		
	1. ผู้บริหารสถานศึกษา	2	5.71
	2. ครู	17	48.57
	3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	7	20.00
	4. คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน	9	25.72
	รวม	35	100

ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน (ต่อ)

N = 35

ข้อที่	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5	ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
	1. ไม่เกิน 10 ปี	30	85.71
	2. 10-20 ปี	4	11.43
	3. 21-30 ปี	0	0
	4. 31 ปี ขึ้นไป	1	2.86
	รวม	35	100

ตารางที่ 6 พบว่า ด้านเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 และรองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 ซึ่งด้านอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อยู่ระหว่างช่วงอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 รองลงมาอยู่ระหว่างช่วงอายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 ช่วงอายุ ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23 และช่วงอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54 ด้านระดับการศึกษาสูงสุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุด คือ การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 65.38 รองลงมา คือ การศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23 การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.54 และการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.85 ด้านตำแหน่งปัจจุบัน คือ ครู จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 65.38 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 26.92 และด้านประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ไม่เกิน 10 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 80.77 รองลงมา คือ ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 10-20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 21-30 ปี ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามและประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 31 ปี ขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.85 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา

การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา จากแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งได้จากประชากร จำนวน 35 คน โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสถาพรวิทยา เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 35 ฉบับ และนำผลไปเทียบกับแนวคิดของเบสท์ (Best) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา โดยภาพรวม และรายด้าน

N = 35

ด้าน	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	μ	σ	ระดับ	อันดับที่
1	การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	3.98	.58	มาก	14
2	การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.22	.56	มาก	10
3	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.51	.49	มากที่สุด	2
4	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.42	.55	มาก	6
5	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.30	.69	มาก	8
6	การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.48	.42	มาก	3
7	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.17	.71	มาก	13
8	การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.94	.61	มาก	16
9	การนิเทศการศึกษา	4.47	.54	มาก	4
10	การแนะแนว	4.17	.52	มาก	12

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา โดยภาพรวม และรายด้าน (ต่อ)

N = 35

ด้าน	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	μ	σ	ระดับ	อันดับที่
11	การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	4.64	.50	มากที่สุด	1
12	การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	3.94	.70	มาก	17
13	การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น	4.25	.62	มาก	9
14	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	4.30	.51	มาก	7
15	การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.18	.59	มาก	11
16	การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	3.94	.51	มาก	15
17	การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.45	.51	มาก	5
รวม		4.25	.56	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา โดยภาพรวม อยู่ระดับ มาก ($\mu = 4.25$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .56$) แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา อยู่ในระดับ มากที่สุด จำนวน 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา ($\mu = 4.64$, $\sigma = .560$) และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\mu = 4.51$, $\sigma = .49$) และอยู่ในระดับ มาก จำนวน 15 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\mu = 4.48$, $\sigma = .42$) การนิเทศการศึกษา ($\mu = 4.47$, $\sigma = .54$) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\mu = 4.45$, $\sigma = .51$) การพัฒนาหลักสูตรของ

สถานศึกษา ($\mu = 4.42$, $\sigma = .55$) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\mu = 4.30$, $\sigma = .51$) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\mu = 4.30$, $\sigma = .69$) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ($\mu = 4.25$, $\sigma = .62$) การวางแผนงานด้านวิชาการ ($\mu = 4.22$, $\sigma = .56$) การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\mu = 4.18$, $\sigma = .59$) การแนะแนว ($\mu = 4.17$, $\sigma = .52$) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\mu = 4.17$, $\sigma = .71$) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ($\mu = 3.98$, $\sigma = .58$) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($\mu = 3.94$, $\sigma = .51$) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\mu = 3.94$, $\sigma = .61$) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\mu = 3.94$, $\sigma = .70$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้าน การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

N = 35

ข้อที่	การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีกระบวนการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนด	3.88	.75	มาก
2	โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดจุดเน้นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ	3.80	.67	มาก
3	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทั้งของโรงเรียน ชุมชน บริบทแวดล้อมโดยรอบโรงเรียน เพื่อนำมาจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของโรงเรียน	3.85	.73	มาก

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้าน การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น (ต่อ)

N = 35

ข้อที่	การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	μ	σ	ระดับ
4	โรงเรียนมีการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนให้แก่ผู้เรียน	4.08	.65	มาก
รวม		3.98	.58	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.98$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .58$) แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากทุกข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนให้แก่ผู้เรียน ($\mu = 4.08$, $\sigma = .65$) โรงเรียนมีกระบวนการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนด ($\mu = 3.88$, $\sigma = .75$) โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทั้งของโรงเรียน ชุมชน บริบทแวดล้อมโดยรอบโรงเรียน เพื่อนำมาจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของโรงเรียน ($\mu = 3.85$, $\sigma = .73$) และโรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดจุดเน้นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ ($\mu = 3.80$, $\sigma = .67$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ

N = 35

ข้อที่	การวางแผนงานด้านวิชาการ	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยรวบรวมข้อมูล และกำกับดูแล นิเทศ และติดตามข้อมูลของงานวิชาการ	4.57	.50	มากที่สุด

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ (ต่อ)

N = 35

ข้อที่	การวางแผนงานด้านวิชาการ	μ	σ	ระดับ
2	โรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนาระบบงาน การ และรูปแบบการจัดการเรียนการสอน	4.54	.56	มากที่สุด
3	โรงเรียนมีการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	4.68	.67	มากที่สุด
4	โรงเรียนมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายใน	4.65	.48	มากที่สุด
5	โรงเรียนมีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษา จัดการเรียนการสอน	4.31	.75	มาก
6	โรงเรียนมีการพัฒนา และส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสำหรับผู้เรียน	4.28	.71	มาก
7	โรงเรียนมีกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3.97	.78	มาก
8	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ	3.88	.82	มาก
รวม		4.22	.56	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.22$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .56$) แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ($\mu = 4.68$, $\sigma = .67$) โรงเรียนมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ($\mu = 4.65$, $\sigma = .48$) โรงเรียนมีการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยรวบรวมข้อมูล และกำกับดูแล นิเทศ และติดตามข้อมูลของงานวิชาการ ($\mu = 4.57$, $\sigma = .50$) และโรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนาระบบงาน การ และรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.54$, $\sigma = .56$) ระดับมาก จำนวน 4 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

โรงเรียนมีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษาจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.31$, $\sigma = .75$) โรงเรียนมีการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสำหรับผู้เรียน ($\mu = 4.28$, $\sigma = .71$) โรงเรียนมีกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\mu = 3.97$, $\sigma = .78$) และโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\mu = 3.88$, $\sigma = .82$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

N = 35

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการกำหนดการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.65	.48	มากที่สุด
2	โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.68	.47	มากที่สุด
3	โรงเรียนมีการพัฒนาผู้สอนเพื่อให้สามารถพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย	4.54	.65	มากที่สุด
4	โรงเรียนมีการพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.57	.69	มากที่สุด

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (ต่อ)

N = 35

ข้อที่	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ
5	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้	4.17	.78	มาก
6	โรงเรียนมีการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.17	.82	มาก
7	โรงเรียนมีการส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียน และช่วยเหลือผู้เรียนพิการ ด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ	4.37	.73	มาก
รวม		4.51	.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.51$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .49$) แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับ มากที่สุด จำนวน 4 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 4.68$, $\sigma = .47$) โรงเรียนมีการกำหนดการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\mu = 4.65$, $\sigma = .48$) โรงเรียนมีการพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\mu = 4.57$, $\sigma = .69$) และโรงเรียนมีการพัฒนาผู้สอนเพื่อให้สามารถพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ($\mu = 4.54$, $\sigma = .65$) ระดับ มาก จำนวน 3 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียน และช่วยเหลือผู้เรียนพิการ ด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ ($\mu = 4.37$, $\sigma = .73$) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\mu = 4.17$, $\sigma = .78$) และโรงเรียนมีการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\mu = 4.17$, $\sigma = .82$) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

N = 35

ข้อที่	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรมสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยอิงมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.51	.65	มากที่สุด
2	โรงเรียนมีการจัดรายวิชาต่าง ๆ อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.74	.44	มากที่สุด
3	โรงเรียนมีการจัดรายวิชาเพิ่มเติมตามเนื้อหาสาระอย่างลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศตามศักยภาพของผู้เรียน	4.48	.56	มาก
4	โรงเรียนมีการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล	4.25	.78	มาก
5	โรงเรียนสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้การสอน และอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.31	.67	มาก
6	โรงเรียนมีกระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	4.51	.55	มากที่สุด

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (ต่อ)

N = 35

ข้อที่	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ
7	โรงเรียนมีการรายงานผลการพัฒนาหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาต่อสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา รับทราบเป็นประจำทุกปี การศึกษา	4.34	.59	มาก
รวม		4.42	.55	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรของ
สถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.42$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .55$) แสดง
ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่
ในระดับ มากที่สุด จำนวน 3 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้
โรงเรียนมีการจัดรายวิชาต่าง ๆ อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
($\mu = 4.74$, $\sigma = .44$) โรงเรียนมีกระบวนการนิเทศ ติดตามประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตร
สถานศึกษา ($\mu = 4.51$, $\sigma = .55$) และโรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นพัฒนา
ผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรมสามารถอยู่ร่วมกับ
ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยอิงมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
($\mu = 4.51$, $\sigma = .65$) ระดับ มาก จำนวน 4 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไป
หาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดรายวิชาเพิ่มเติมตามเนื้อหาสาระอย่างลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับผู้เรียน
กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศตามศักยภาพของผู้เรียน ($\mu = 4.48$, $\sigma = .56$)
โรงเรียนมีการรายงานผลการพัฒนาหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา รับทราบเป็นประจำทุกปีการศึกษา ($\mu = 4.34$, $\sigma = .59$) โรงเรียนสามารถจัดทำหลักสูตร
การจัดกระบวนการเรียนรู้การสอน และอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ตาม
กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ($\mu = 4.31$, $\sigma = .67$) และโรงเรียนมีการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่
สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล
($\mu = 4.25$, $\sigma = .78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียน ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

N = 35

ข้อที่	การพัฒนาระบบการเรียนรู้	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.37	.73	มาก
2	โรงเรียนมีการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา	4.42	.69	มาก
3	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง	4.51	.56	มากที่สุด
4	โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสาน สาระความรู้ด้านต่าง ๆ ได้อย่างสัดส่วนสมดุล กัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา	4.42	.65	มาก
5	โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้	4.51	.65	มากที่สุด
6	โรงเรียนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียน เรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ	4.08	.65	มาก

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ (ต่อ)

N = 35

ข้อที่	การพัฒนาระบบการเรียนรู้	μ	σ	ระดับ
7	โรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่	4.42	.60	มาก
8	โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และการศึกษาค้นคว้า	4.54	.61	มากที่สุด
9	โรงเรียนมีการพัฒนารูปแบบหรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้ และเพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น	4.22	.80	มาก
รวม		4.30	.69	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.30$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .69$) แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด จำนวน 3 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และการศึกษาค้นคว้า ($\mu = 4.54$, $\sigma = .61$) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.51$, $\sigma = .56$) และโรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ ($\mu = 4.51$, $\sigma = .65$) ระดับ มาก จำนวน 6 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ($\mu = 4.42$, $\sigma = .60$) โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ได้อย่าง

สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ($\mu = 4.42$, $\sigma = .65$) โรงเรียนมีการฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา ($\mu = 4.42$, $\sigma = .69$) โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\mu = 4.37$, $\sigma = .73$) โรงเรียนมีการพัฒนารูปแบบ หรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และเพื่อเป็น ต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น ($\mu = 4.22$, $\sigma = .80$) และโรงเรียนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียน เรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่ง วิทยาการประเภทต่าง ๆ ($\mu = 4.08$, $\sigma = .65$) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 คำนวณเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

N = 35

ข้อที่	การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบการวัด และ ประเมินผลของสถานศึกษา ตามหลักสูตร สถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบาย ระดับประเทศ	4.48	.56	มาก
2	โรงเรียนจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบการวัด และประเมินผล ของสถานศึกษา	4.54	.61	มากที่สุด
3	โรงเรียนมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอน ประสพการณ์ผลการเรียน และอนุมัติผล การเรียน	4.45	.65	มาก
4	โรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ ช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริม กรณีที่มี ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	4.57	.60	มากที่สุด

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (ต่อ)

N = 35

ข้อที่	การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	μ	σ	ระดับ
5	โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล	4.37	.59	มาก
6	โรงเรียนจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.42	.69	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการประเมินการเรียนด้าน ต่าง ๆ รายปี/รายภาค และตัดสินผลการเรียนการสอนผ่านช่วงชั้น และจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเทียบโอนผลการเรียน	4.68	.47	มากที่สุด
8	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเทียบระดับการศึกษา ทั้งในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย	4.48	.61	มาก
9	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน และเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอนการศึกษา	4.48	.50	มาก
รวม		4.48	.42	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.48$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .42$) แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด จำนวน 3 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการประเมินการเรียนด้าน ต่าง ๆ รายปี/

รายภาค และตัดสินผลการเรียนการสอนผ่านช่วงชั้น และจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเทียบโอน ผลการเรียนรู้ ($\mu = 4.68$, $\sigma = .47$) โรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ช่วงชั้น และจัดให้มีการ ซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ($\mu = 4.57$, $\sigma = .60$) และโรงเรียนจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษา ($\mu = 4.54$, $\sigma = .61$) ระดับ มาก จำนวน 6 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัธยมศึกษาชั้นต้นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน และเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษานุมัติการเทียบโอนการศึกษา ($\mu = 4.48$, $\sigma = .50$) โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษา ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดย ให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ ($\mu = 4.48$, $\sigma = .56$) โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ เทียบระดับการศึกษา ทั้งในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย ($\mu = 4.48$, $\sigma = .61$) โรงเรียนมีการ วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียน และอนุมัติผล การเรียน ($\mu = 4.45$, $\sigma = .65$) โรงเรียนจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการ อ้างอิงตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน ($\mu = 4.42$, $\sigma = .69$) และ โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ($\mu = 4.37$, $\sigma = .59$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

N = 35

ข้อที่	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายและแนวทางการ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงาน ของผู้เรียน ครู และ ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา	4.22	.77	มาก
2	โรงเรียนมีการพัฒนาครูและผู้เรียนให้มีความรู้ เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้ โดยใช้ กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ ซบซ้อนขึ้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดการจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหา	4.05	.80	มาก

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (ต่อ)

N = 35

ข้อที่	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ
3	โรงเรียนมีการผสมผสานความรู้แบบสห วิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย	4.17	.82	มาก
4	โรงเรียนมีการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.02	.82	มาก
5	โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครู นำผลการวิจัย มาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา	4.11	.79	มาก
รวม		4.17	.71	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.17$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .71$) แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ ดังนี้ โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย และแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงาน ของผู้เรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ($\mu = 4.22$, $\sigma = .77$) โรงเรียน มีการผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยกระบวนการวิจัย ($\mu = 4.17$, $\sigma = .82$) โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครู นำผลการวิจัยมาใช้เพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 4.11$, $\sigma = .79$) โรงเรียนมีการ พัฒนาครู และผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญใน การเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดการจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหา ($\mu = 4.05$, $\sigma = .80$) และโรงเรียนมีการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อการเรียนรู้ และพัฒนา คุณภาพการศึกษา ($\mu = 4.02$, $\sigma = .82$) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

N = 35

ข้อที่	การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ อย่าง หลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้พอเพียงเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง	4.48	.61	มาก
2	โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดระบบ แหล่งเรียนรู้ ภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.48	.61	มาก
3	โรงเรียนมีการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่ง เรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุด เคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี สวนหนังสือสวนธรรมะ เป็นต้น	4.11	.86	มาก
4	โรงเรียนมีการจัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ในห้องเรียน ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของ ผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง	4.08	.65	มาก
5	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครู และผู้เรียน ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้	4.42	.73	มาก
6	โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.31	.63	มาก
7	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ ในต่างประเทศ	3.40	.97	มาก
รวม		3.94	.61	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริม ให้มี แหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.94$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .61$) แสดง ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ ในระดับ มากทุกข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ อย่างหลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียงเพื่อสนับสนุน การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ($\mu = 4.48$, $\sigma = .61$) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดระบบ แหล่งเรียนรู้ ภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\mu = 4.48$, $\sigma = .61$) โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ ($\mu = 4.42$, $\sigma = .73$) โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.31$, $\sigma = .63$) โรงเรียนมีการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่ง เรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้อง มัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) สวน สุขภาพ สวนวรรณคดี สวนหนังสือสวนธรรมะ เป็นต้น ($\mu = 4.11$, $\sigma = .86$) โรงเรียนมีการจัดระบบ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง ($\mu = 4.08$, $\sigma = .65$) และโรงเรียนส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนใช้ แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ ($\mu = 3.40$, $\sigma = .97$) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา

N = 35

ข้อที่	การนิเทศการศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการสร้างความตระหนักให้แก่ครู และ ผู้เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน ว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล	4.45	.70	มาก
2	โรงเรียนมีการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุง วิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ	4.48	.65	มาก
3	โรงเรียนมีการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความ เชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิด ประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และตัวครูเอง	4.48	.56	มาก

ตารางที่ 16 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา (ต่อ)

N = 35

ข้อที่	การนิเทศการศึกษา	μ	σ	ระดับ
4	โรงเรียนมีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึง และต่อเนื่องเป็นระบบ	4.65	.53	มากที่สุด
5	โรงเรียนมีกระบวนการ และจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษา ให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.48	.61	มาก
รวม		4.47	.54	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.47$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .54$) แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ โรงเรียนมีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึง และต่อเนื่องเป็นระบบ ($\mu = 4.65$, $\sigma = .53$) ระดับ มาก จำนวน 4 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และตัวครูเอง ($\mu = 4.48$, $\sigma = .56$) โรงเรียนมีกระบวนการ และจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษา ให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\mu = 4.48$, $\sigma = .61$) โรงเรียนมีการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ ($\mu = 4.48$, $\sigma = .65$) และโรงเรียนมีการสร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน ว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล ($\mu = 4.45$, $\sigma = .70$) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียน ด้านการแนะแนว

N = 35

ข้อที่	การแนะแนว	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนว และการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	4.11	.79	มาก
2	โรงเรียนมีการจัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน	4.00	.64	มาก
3	โรงเรียนสร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	4.11	.63	มาก
4	โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยา และการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน	3.85	.73	มาก
5	โรงเรียนคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และบุคลิกภาพที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว	4.08	.70	มาก
6	โรงเรียนมีการดูแล นิเทศ กำกับ ติดตามและสนับสนุน การดำเนินงานแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	4.17	.66	มาก

ตารางที่ 17 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการแนะแนว (ต่อ)

N = 35

ข้อที่	การแนะแนว	μ	σ	ระดับ
7	โรงเรียนส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจ อันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน	4.11	.71	มาก
8	โรงเรียนประสานงานด้านการแนะแนวระหว่าง สถานศึกษา องค์กรภาครัฐ และเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะ เครือข่ายการ แนะแนว และเชื่อมโยงระบบแนะแนว และ ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	4.22	.49	มาก
รวม		4.17	.52	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการแนะแนว โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.17$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .52$) แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐ และเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะ เครือข่ายการแนะแนว และเชื่อมโยงระบบแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ($\mu = 4.22$, $\sigma = .49$) โรงเรียนมีการดูแล นิเทศ กำกับ ติดตามและสนับสนุน การดำเนินงานแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ($\mu = 4.17$, $\sigma = .66$) โรงเรียนสร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ($\mu = 4.11$, $\sigma = .63$) โรงเรียนส่งเสริมความร่วมมือ และความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน ($\mu = 4.11$, $\sigma = .71$) โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา ที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนว และการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ($\mu = 4.11$, $\sigma = .79$) โรงเรียนคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และบุคลิกภาพที่เหมาะสม ทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว ($\mu = 4.08$, $\sigma = .70$) โรงเรียนมีการจัด

ระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน ($\mu = 4.00$, $\sigma = .64$) และโรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยา และการแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงสู่ การดำรงชีวิตประจำวัน ($\mu = 3.85$, $\sigma = .73$) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

N = 35

ข้อที่	การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และความต้องการของชุมชน	4.65	.53	มากที่สุด
2	โรงเรียนมีการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหาร ที่เอื้อต่อการ พัฒนางาน และการสร้างระบบประกันคุณภาพ ภายใน	4.48	.61	มาก
3	โรงเรียนมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็น หมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับให้เป็นปัจจุบันเสมอ	4.51	.61	มากที่สุด
4	โรงเรียนจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพ การศึกษาแผนกลยุทธ์หรือแผนยุทธศาสตร์	4.57	.55	มากที่สุด
5	โรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม	4.71	.51	มากที่สุด
6	โรงเรียนมีการสร้างระบบการทำงาน ที่เข้มแข็ง เน้น การมีส่วนร่วมและวงจร การพัฒนาคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle) หรือที่รู้จักกันว่าวงจรคุณภาพ PDCA	4.40	.65	มาก

ตารางที่ 18 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (ต่อ)

N = 35

ข้อที่	การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	μ	σ	ระดับ
7	โรงเรียนมีการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง ด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมประเมินคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานที่ กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพ ภายนอก	4.34	.68	มาก
8	โรงเรียนจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี โดย ความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และ เผยแพร่ต่อสาธารณชน	4.62	.59	มากที่สุด
รวม		4.64	.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 18 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.64$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .50$) แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด จำนวน 5 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม ($\mu = 4.71$, $\sigma = .51$) โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และความต้องการของชุมชน ($\mu = 4.65$, $\sigma = .53$) โรงเรียนจัดทำ

รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน ($\mu = 4.62$, $\sigma = .59$) โรงเรียนจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาแผนกลยุทธ์หรือ แผนยุทธศาสตร์ ($\mu = 4.57$, $\sigma = .55$) และโรงเรียนมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูล มีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับให้เป็นปัจจุบันเสมอ ($\mu = 4.51$, $\sigma = .61$) ระดับ มาก จำนวน 3 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมีข้มลิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการ จัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหาร ที่เอื้อต่อการพัฒนางาน และการสร้าง ระบบประกันคุณภาพภายใน ($\mu = 4.48$, $\sigma = .61$) โรงเรียนมีการสร้างระบบการทำงาน ที่เข้มแข็ง เน้น การมีส่วนร่วมและวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming Cycle) หรือที่รู้จักกันว่าวงจร คุณภาพ PDCA ($\mu = 4.40$, $\sigma = .65$) และโรงเรียนมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง ด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมิน คุณภาพภายนอก ($\mu = 4.34$, $\sigma = .68$) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ค่ามีข้มลิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

N = 35

ข้อที่	การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น	3.97	.82	มาก
2	โรงเรียนมีการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน	3.82	.66	มาก

ตารางที่ 19 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (ต่อ)

N = 35

ข้อที่	การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	μ	σ	ระดับ
3	โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ	3.82	.70	มาก
4	โรงเรียนหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน	3.91	.78	มาก
รวม		3.94	.70	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.94$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .70$) แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุคน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ($\mu = 3.97$, $\sigma = .82$) โรงเรียนหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน ($\mu = 3.91$, $\sigma = .78$) โรงเรียนมีการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ($\mu = 3.82$, $\sigma = .66$) และโรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ($\mu = 3.82$, $\sigma = .70$) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

N = 35

ข้อที่	การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญา ท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียน ทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น	4.48	.74	มาก
2	โรงเรียนเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงาน กับองค์กรอื่นภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น	4.14	.64	มาก
3	โรงเรียนให้บริการด้านวิชาการ ที่สามารถ เชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับ แหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ	4.31	.52	มาก
4	โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริม วัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์ เก่า การประชุมผู้ปกครอง ผู้เรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรม กับสถาบันการศึกษา อื่น ๆ เป็นต้น	4.02	.85	มาก
รวม		4.25	.62	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.25$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .62$) แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ($\mu = 4.48$, $\sigma = .74$) โรงเรียนให้บริการด้านวิชาการ ที่สามารถเชื่อมโยง หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ ($\mu = 4.31$, $\sigma = .52$) โรงเรียนเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรอื่นภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น ($\mu = 4.14$, $\sigma = .64$) และโรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครอง ผู้เรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษา อื่น ๆ เป็นต้น ($\mu = 4.02$, $\sigma = .85$) ตามลำดับ

ตารางที่ 21 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

N = 35

ข้อที่	การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ ต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน ประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่อง เกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาที่เป็นจุดเน้นเฉพาะ	4.57	.55	มากที่สุด
2	โรงเรียนจัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา	4.42	.55	มาก

ตารางที่ 21 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ด้านการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (ต่อ)

N = 35

ข้อที่	การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	μ	σ	ระดับ
3	โรงเรียนมีการร่วมกับบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคม อื่นร่วมกันจัดการศึกษา และใช้ทรัพยากร ร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน	4.40	.60	มาก
4	โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น	4.22	.54	มาก
5	โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครอง ส่วน ท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบัน สังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการตาม ความเหมาะสมและจำเป็น	4.02	.66	มาก
6	โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณเพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ	4.02	.61	มาก
รวม		4.30	.51	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.30$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .51$) แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาที่เป็นจุดเน้นเฉพาะ ($\mu = 4.57$, $\sigma = .55$) ระดับ มาก จำนวน 5 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนจัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา ($\mu = 4.42$, $\sigma = .55$) โรงเรียนมีการร่วมกับบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นร่วมกันจัดการศึกษา และใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ($\mu = 4.40$, $\sigma = .60$) โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ($\mu = 4.22$, $\sigma = .54$) โรงเรียนส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.02$, $\sigma = .61$) และโรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการตามความเหมาะสม และจำเป็น ($\mu = 4.02$, $\sigma = .66$) ตามลำดับ

ตารางที่ 22 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

N = 35

ข้อที่	การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน	4.42	.69	มาก
2	โรงเรียนจัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน	4.17	.85	มาก
3	โรงเรียนมีการตรวจสอบร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและแก้ไขปรับปรุง	3.68	.79	มาก
4	โรงเรียนมีการนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติตรวจสอบ และประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป	3.94	.63	มาก
รวม		4.18	.59	มาก

จากตารางที่ 22 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.18$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .59$) แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากทุกข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

($\mu = 4.42$, $\sigma = .69$) โรงเรียนจัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ($\mu = 4.17$, $\sigma = .85$) โรงเรียนมีการนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้ระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป ($\mu = 3.94$, $\sigma = .63$) และโรงเรียนมีการตรวจสอบร่างระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและแก้ไขปรับปรุง ($\mu = 3.68$, $\sigma = .79$) ตามลำดับ

ตารางที่ 23 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

N = 35

ข้อที่	การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการศึกษาวิเคราะห์คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.00	.68	มาก
2	โรงเรียนมีการจัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน	3.77	.68	มาก
3	โรงเรียนมีการตรวจพิจารณาคุณภาพ หนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน	3.88	.83	มาก
รวม		3.94	.51	มาก

จากตารางที่ 23 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.94$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .51$) แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการศึกษาวิเคราะห์คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.40$, $\sigma = .68$) โรงเรียนมีการตรวจพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ($\mu = 3.88$, $\sigma = .83$) และโรงเรียนมีการจัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ($\mu = 3.77$, $\sigma = .68$) ตามลำดับ

ตารางที่ 24 คำนวณมัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

N = 35

ข้อที่	การพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา	4.57	.50	มากที่สุด
2	โรงเรียนพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา	4.62	.49	มากที่สุด
3	โรงเรียนมีการพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้อรรถประโยชน์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	4.51	.61	มากที่สุด

ตารางที่ 24 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (ต่อ)

N = 35

ข้อที่	การพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	μ	σ	ระดับ
4	โรงเรียนมีการพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และชุมชน	4.00	.87	มาก
5	โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากร ในการจัดหาผลิตใช้ และพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.34	.68	มาก
รวม		4.45	.51	มาก

จากตารางที่ 24 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการพัฒนา และใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.45$) มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = .51$) แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด จำนวน 3 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ($\mu = 4.62$, $\sigma = .49$) โรงเรียนมีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่อง การจัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 4.57$, $\sigma = .50$) และโรงเรียนมีการพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้ข้อเท็จจริง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่ง สื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.51$, $\sigma = .61$) ระดับ มาก จำนวน 2 ข้อ และเมื่อเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในการจัดหาผลิตใช้ และพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\mu = 4.34$, $\sigma = .68$) และโรงเรียนมีการพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และชุมชน ($\mu = 4.01$, $\sigma = .87$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำให้ทราบค่ามัธยฐานเลขคณิตที่น้อยที่สุดของแต่ละด้าน ซึ่งนำมาเป็นประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดจุดเน้นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ

แนวทางการพัฒนา

1.1 โรงเรียนควรวิเคราะห์สภาพ และความต้องการของชุมชน สังคมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาที่ชัดเจน คือ ศึกษา ความต้องการของชุมชน เกี่ยวกับอาชีพ การศึกษาต่อ ปัญหาในชุมชน และแนวโน้มทางเศรษฐกิจ สังคม นำไปสู่ทักษะชีวิต และการประกอบอาชีพ โดยใช้ความโดดเด่นของโรงเรียนมาเป็นฐานในการกำหนด จุดเน้น (Focus) หรือ เอกลักษณ์ของหลักสูตรสถานศึกษาที่ชัดเจน

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ

แนวทางการพัฒนา

2.1 โรงเรียนควรมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน และสังคม คือ เปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามาใช้ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์การเรียนการสอนของโรงเรียนในช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่น หลังเลิกเรียน หรือวันหยุดสุดสัปดาห์ และโรงเรียนควรเป็นพื้นที่ที่ช่วยรวบรวม ศึกษา และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับปราชญ์ชาวบ้าน เช่น การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น, การจัดนิทรรศการหรือการทำสารคดีเกี่ยวกับวิถีชีวิต และภูมิปัญญาในชุมชน อีกทั้งนำปราชญ์ชาวบ้าน ศิลปินท้องถิ่น หรือผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในชุมชนมาเป็นวิทยากรพิเศษ เพื่อถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียน

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนา

3.1 โรงเรียนควรกำหนดให้ครูใช้กระบวนการวิจัยมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกปีการศึกษา คือ สนับสนุนให้ครูมีองค์ความรู้ในการวิจัย โดยจัดให้มีการประชุมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูแต่ละกลุ่มสาระได้นำเสนอผลการวิจัย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การนำเสนอผลงานวิจัยจะช่วยสร้างความภูมิใจ และแรงบันดาลใจให้ครูคนอื่น ๆ ด้วย และมีการให้ธุรการมาสนับสนุนบทบาทในการทำเอกสารทางราชการมากขึ้น

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล

แนวทางการพัฒนา

4.1 โรงเรียนควรปรับปรุงหลักสูตร และเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของประชาคมโลกอย่างต่อเนื่อง คือ การความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม โดยเปิดรับฟังความคิดเห็นเพื่อทำความเข้าใจว่านักเรียนสนใจเรื่องใด ต้องการพัฒนาทักษะอะไร และมองเห็นปัญหาในสังคมอย่างไร โรงเรียนควรดำเนินการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ความต้องการจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ ศึกษาแนวโน้มและทักษะที่จำเป็นในอนาคต เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ภาวะโลกร้อนหรือทักษะด้านภาษา และวัฒนธรรมเพื่อการทำงานในระดับสากล

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียน เรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

แนวทางการพัฒนา

5.1 โรงเรียนควรกำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน โดยการใช้กระบวนการวิจัยแก้ปัญหาหรือส่งเสริมผลการเรียนรู้ของนักเรียน คือ กำหนดให้มีโครงงานวิจัยขนาดเล็ก (Mini-Research Project) ในทุกหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการตั้งสมมติฐาน การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และการนำเสนอผลงาน พร้อมทั้งให้ครูทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ (Facilitator) ไม่ใช่ผู้บรรยาย โดยร่วมค้นหาคำตอบ และเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน

6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัด และประเมินผล
แนวทางการพัฒนา

6.1 โรงเรียนควรตรวจสอบและประเมินผลการใช้เครื่องมือในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง คือ มีระบบที่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นระเบียบและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้ข้อมูลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง มีการสร้างฐานข้อมูลที่รวบรวมข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนทุกคน ตั้งแต่เข้าเรียนจนจบการศึกษา โดยให้ข้อมูลเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้โรงเรียนควรมีการพัฒนาาระบบที่สามารถตรวจสอบ และเทียบโอนผลการเรียนจากสถาบันอื่นได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แนวทางการพัฒนา

7.1 โรงเรียนควรจัดทำฐานข้อมูลการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย คือ การสร้างแหล่งรวบรวมงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ทั้งในรูปแบบเอกสาร และไฟล์ดิจิทัล เพื่อจัดเก็บผลงานวิจัยของครู และนักเรียน โดยควรระบุรายละเอียดที่สำคัญ เช่น ชื่อเรื่องวิจัย ผู้ทำวิจัย ปีที่ทำ สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ มีการจัดทำสิ่งพิมพ์หรือสื่อดิจิทัลเป็นรายปีหรือรายภาคการศึกษา เพื่อเผยแพร่บทความหรือสรุปผลงานวิจัยที่น่าสนใจให้กับครู ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับทราบมากขึ้น

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ
แนวทางการพัฒนา

8.1 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมโครงการแลกเปลี่ยนครู และนักเรียน สร้างเครือข่ายร่วมมือกับโรงเรียนในต่างประเทศ คือ จัดทำโครงการแลกเปลี่ยนครู และนักเรียน เพื่อให้ครู และนักเรียนได้เรียนรู้วิธีการจัดการเรียนการสอน เทคโนโลยี และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีการจัดงบประมาณหรือทุนสนับสนุนให้ครูได้ไปศึกษาดูงานในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์มาพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน

9. การนิเทศการศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการสร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน ว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช่เหตุผล

แนวทางการพัฒนา

9.1 โรงเรียนควรให้ครูทุกคนมีบทบาทในการนิเทศการสอนซึ่งกันและกัน คือ การสร้างความเข้าใจให้ครูทุกคนเข้าใจเป้าหมาย กระบวนการ และประโยชน์ของการนิเทศภายใน ว่าไม่ใช่การประเมิน เพื่อลงโทษ แต่เป็นการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยให้ร่วมกันกำหนดเกณฑ์ และตัวชี้วัดที่ใช้ในการนิเทศ โดยเน้นที่การพัฒนาสมรรถนะของครู เช่น การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้คำถามกระตุ้นความคิด หรือการจัดการชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ได้นิเทศซึ่งกันและกัน ซึ่งจะช่วยให้ครูได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน มีการยกย่อง และให้กำลังใจแก่ครูที่แสดงความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองผ่านกระบวนการนิเทศ ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศเชิงบวกและเป็นแรงบันดาลใจให้ครูคนอื่นๆ

10. การแนะแนว

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยา และการแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน

แนวทางการพัฒนา

10.1 โรงเรียนควรจัดอบรมครูที่เน้นความเข้าใจในหลักการทางจิตวิทยา และการแนะแนวที่ถูกต้อง คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการหลักการทางจิตวิทยา และการแนะแนว ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เพื่อให้ครูเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น รวมถึงการอบรมเรื่องจิตวิทยาการเรียนรู้ เพื่อนำไปออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง ด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

แนวทางการพัฒนา

11.1 โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการจากบุคลากรภายในโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อทำหน้าที่ประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง คือ การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สร้างความร่วมมือกับครู และผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพภายใน ที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา และสามารถวัดผลได้จริง ตัวชี้วัดควรครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพ ครู หลักสูตร การบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการ แสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ พัฒนาชุมชนให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

แนวทางการพัฒนา

12.1 โรงเรียนควรจัดตั้งเครือข่ายศูนย์ข้อมูลความรู้ท้องถิ่น คือ เปิดพื้นที่เพื่อให้คนในชุมชน สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ง่ายขึ้น โดยเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบ เอกสาร และดิจิทัล เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยว หรือสินค้า OTOP เพื่อให้คนในชุมชน สามารถสืบค้นข้อมูล และนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่ายยิ่งขึ้น

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การ สร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครอง ผู้เรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การ ร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษา อื่น ๆ เป็นต้น

แนวทางการพัฒนา

13.1 โรงเรียนควรส่งเสริมเครือข่ายศิษย์เก่ามีบทบาทในสถานศึกษา คือ การให้เครือข่าย ศิษย์เก่ามีบทบาทในการระดมทุน สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน เช่น ทุนการศึกษา การสร้างอาคาร เรียน หรือการซื้ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย สร้างความร่วมมือกับบริษัทหรือห้างร้านในพื้นที่ เพื่อ ขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ อุปกรณ์ หรือการฝึกงานสำหรับนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนมี ทรัพยากรที่หลากหลายมากขึ้น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาน ประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน ประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการตามความเหมาะสม และจำเป็น

แนวทางการพัฒนา

14.1 โรงเรียนควรมีพื้นที่แหล่งเรียนรู้สำหรับบุคคลภายนอก คือ การพัฒนาห้องสมุดให้เป็นมากกว่าแค่ที่ยืมหนังสือ แต่ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ทันสมัย โดยเพิ่มสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-books) วารสารวิชาการ ฐานข้อมูลออนไลน์ และมุมสำหรับทำกิจกรรม กลุ่มหรือเวิร์คช็อป จัดบรรยากาศให้เป็นมิตร และกระตุ้นการอยากเรียนรู้ด้วยการจัดพื้นที่ที่นั่งที่หลากหลาย มีการปรับปรุงห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการทางภาษา ให้มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและผู้สนใจภายนอก จัดทำคู่มือการใช้งานที่เข้าใจง่าย และส่งเสริมให้ครูใช้ห้องปฏิบัติการในการจัดกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการตรวจสอบร่างระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและแก้ไขปรับปรุง

แนวทางการพัฒนา

15.1 โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ และปรับปรุงระเบียบที่ชัดเจน คือ การกำหนดผู้รับผิดชอบที่ตรวจสอบ และทบทวนร่างระเบียบอย่างสม่ำเสมอ เช่น ทุก ๆ ภาคเรียน หรือทุกปีการศึกษา เพื่อให้ระเบียบมีความทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และเมื่อมีการแก้ไขระเบียบและแนวปฏิบัติเรียบร้อยแล้ว ควรมีการเผยแพร่และส่งเสริมให้มีการนำไปใช้ในทางปฏิบัติอย่างถูกต้อง เช่น จัดทำคู่มือหรือเอกสารสรุประเบียบ และแนวปฏิบัติฉบับปรับปรุงใหม่ที่เข้าใจง่าย และสามารถเข้าถึงได้ทุกคน โดยอาจเผยแพร่ในรูปแบบเอกสารหรือไฟล์ดิจิทัล กำหนดให้มีการติดตามการนำระเบียบที่แก้ไขใหม่ไปใช้อย่างต่อเนื่อง และประเมินผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงในรอบต่อไป

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการจัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

แนวทางการพัฒนา

16.1 โรงเรียนควรมีการจัดหาหนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียนเพิ่มเติมที่จำเป็น ให้กับนักเรียน ครอบคลุมทุกรายวิชาทั้งวิชาพื้นฐานหรือวิชาเพิ่มเติม คือ การจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความจำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียน อีกทั้งควรมีจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพหนังสือแบบเรียน ควรเป็นกระบวนการที่มีส่วนร่วมจากผู้เชี่ยวชาญหลายฝ่าย เพื่อความรอบด้านให้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละวิชาได้ตรวจสอบเนื้อหาอย่างละเอียด นอกจากนี้อาจเชิญตัวแทนจากผู้ปกครอง

และนักเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการเพื่อสะท้อนความต้องการจากผู้ใช้จริง ทั้งนี้หากสื่อหรือหนังสือแบบเรียน ที่มีอยู่ยังไม่ตอบโจทย์ โรงเรียนอาจพิจารณาพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ใบงาน หรือใบความรู้ขึ้นมาเอง เพื่อให้เนื้อหา มีความเฉพาะเจาะจงและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในโรงเรียนอย่างแท้จริง

17. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และชุมชน

แนวทางการพัฒนา

17.1 โรงเรียนควรมีการปรับปรุงห้องสมุดให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและบุคลากรภายนอก คือ มีการจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูล อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง สำหรับอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีการปรับปรุงการตกแต่งภายในให้ดูทันสมัย และเป็นมิตรมากขึ้น เช่น การใช้สีสันทันทีสไต เพอร์นิเจอร์ที่นั่งสบาย หรือการจัดมุมต้นไม้เล็ก ๆ เพื่อเพิ่มความผ่อนคลาย จัดหาหนังสือใหม่ ๆ ที่หลากหลายประเภทมากขึ้น ทั้งวรรณกรรม สารคดี หนังสือความรู้เฉพาะทาง หรือหนังสือเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เพื่อให้ตอบโจทย์ความสนใจของคนทุกวัย มีการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวิถีชีวิตของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือ เอกสาร ภาพถ่าย หรือวิดีโอ เพื่อให้คนในชุมชนสามารถเรียนรู้จากเรื่องราวของตนเองได้ มีการจัดทำระบบสมาชิกห้องสมุดสำหรับคนในชุมชน เพื่อให้สามารถยืมหนังสือและใช้บริการต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนได้อย่างแท้จริง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีประชากร คือ บุคลากรของโรงเรียนสถาพรวิทยา จำนวนทั้งสิ้น 35 คน จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครู จำนวน 17 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 9 คน เป็นหน่วยวิเคราะห์ข้อมูล (Unit of Analysis) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และแบบบันทึกกลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยในประเด็นสำคัญดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา โดยภาพรวมอยู่ระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา อยู่ในระดับ มากที่สุด จำนวน 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก จำนวน 15 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การแนะแนว

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งมีรายละเอียดในการพัฒนาดังต่อไปนี้

2.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรวิเคราะห์สภาพ และความต้องการของชุมชน สังคมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาที่ชัดเจน คือ ศึกษา ความต้องการของชุมชน เกี่ยวกับอาชีพ การศึกษาต่อ ปัญหาในชุมชน และแนวโน้มทางเศรษฐกิจ สังคม นำไปสู่ทักษะชีวิต และการประกอบอาชีพ โดยใช้ความโดดเด่นของโรงเรียนมาเป็นฐานในการกำหนด จุดเน้น (Focus) หรือ เอกลักษณ์ ของหลักสูตรสถานศึกษาที่ชัดเจน

2.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ ข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน และสังคม คือ เปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามาใช้ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์การเรียนการสอนของโรงเรียนในช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่น หลังเลิกเรียน หรือวันหยุดสุดสัปดาห์ และโรงเรียนควรเป็นพื้นที่ที่ช่วยรวบรวม ศึกษา และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับปราชญ์ชาวบ้าน เช่น การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น, การจัดนิทรรศการหรือการทำสารคดีเกี่ยวกับวิถีชีวิต และภูมิปัญญาในชุมชน อีกทั้งนำปราชญ์ชาวบ้าน ศิลปินท้องถิ่น หรือผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในชุมชนมาเป็นวิทยากรพิเศษ เพื่อถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียน

2.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรกำหนดให้ครูใช้กระบวนการวิจัยมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกปีการศึกษา คือ สนับสนุนให้ครูมีองค์ความรู้ในการวิจัย โดยจัดให้มีการประชุมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูแต่ละกลุ่มสาระได้นำเสนอ

ผลการวิจัย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การนำเสนอผลงานวิจัยจะช่วยสร้างความภูมิใจ และแรงบันดาลใจให้ครูคนอื่น ๆ ด้วย และมีการให้รุกรการมาบีบบทบาทในการทำเอกสารทางราชการมากขึ้น

2.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรปรับปรุงหลักสูตร และเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของประชาคมโลกอย่างต่อเนื่อง คือ ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม โดยเปิดรับฟังความคิดเห็นเพื่อทำความเข้าใจว่านักเรียนสนใจเรื่องใด ต้องการพัฒนาทักษะอะไร และมองเห็นปัญหาในสังคมอย่างไร โรงเรียนควรดำเนินการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ความต้องการจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ ศึกษาแนวโน้มและทักษะที่จำเป็นในอนาคต เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ภาวะโลกร้อนหรือทักษะด้านภาษา และวัฒนธรรมเพื่อการทำงานในระดับสากล

2.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียน เรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรกำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน โดยการใช้กระบวนการวิจัยแก้ปัญหาหรือส่งเสริมผลการเรียนรู้ของนักเรียน คือ กำหนดให้มีโครงงานวิจัยขนาดเล็ก (Mini-Research Project) ในทุกหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการตั้งสมมติฐาน การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และการนำเสนอผลงาน พร้อมทั้งให้ครูทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ (Facilitator) ไม่ใช่ผู้บรรยาย โดยร่วมค้นหาคำตอบ และเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน

2.6 การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัด และประเมินผล มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรตรวจสอบและประเมินผลการใช้เครื่องมือในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง คือ มีระบบที่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นระเบียบและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้ข้อมูลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง มีการสร้างฐานข้อมูลที่รวบรวมข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนทุกคน ตั้งแต่เข้าเรียนจนจบการศึกษา โดยให้ข้อมูลเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้โรงเรียนควรมีการพัฒนากระบวนการที่สามารถตรวจสอบ และเทียบโอนผลการเรียนจากสถาบันอื่นได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรจัดทำฐานข้อมูลการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย คือ การสร้างแหล่งรวบรวมงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ทั้งในรูปแบบเอกสาร และไฟล์ดิจิทัล เพื่อจัดเก็บผลงานวิจัยของครู และนักเรียน โดยควรระบุรายละเอียดที่สำคัญ เช่น ชื่อเรื่องวิจัย ผู้ทำวิจัย ปีที่ทำ สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ มีการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อดิจิทัลเป็นรายปีหรือรายภาคการศึกษา เพื่อเผยแพร่บทคัดย่อหรือสรุปผลงานวิจัยที่น่าสนใจให้กับครู ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับทราบมากขึ้น

2.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ข้อที่มีค่ามัธยฐานอันดับน้อยที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมโครงการแลกเปลี่ยนครู และนักเรียน สร้างเครือข่ายร่วมมือกับโรงเรียนในต่างประเทศ คือ จัดทำโครงการแลกเปลี่ยนครู และนักเรียน เพื่อให้ครู และนักเรียนได้เรียนรู้วิธีการจัดการเรียนการสอน เทคโนโลยี และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีการจัดงบประมาณหรือทุนสนับสนุนให้ครูได้ไปศึกษาดูงานในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์มาพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน

2.9 การนิเทศการศึกษา ข้อที่มีค่ามัธยฐานอันดับน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการสร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน ว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรให้ครูทุกคนมีบทบาทในการนิเทศการสอน ซึ่งกันและกัน คือ การสร้างความเข้าใจให้ครูทุกคนเข้าใจเป้าหมาย กระบวนการ และประโยชน์ของการนิเทศภายใน ว่าไม่ใช่การประเมิน เพื่อลงโทษ แต่เป็นการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยให้ร่วมกันกำหนดเกณฑ์ และตัวชี้วัดที่ใช้ในการนิเทศ โดยเน้นที่การพัฒนาสมรรถนะของครู เช่น การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้คำถามกระตุ้นความคิด หรือการจัดการชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ได้นิเทศซึ่งกันและกัน ซึ่งจะช่วยให้ครูได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน มีการยกย่อง และให้กำลังใจแก่ครูที่แสดงความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองผ่านกระบวนการนิเทศ ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศเชิงบวกและเป็นแรงบันดาลใจให้ครูคนอื่น ๆ

2.10 การแนะแนว ข้อที่มีค่ามัธยฐานอันดับน้อยที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยา และการแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรจัดอบรมครูที่เน้นความเข้าใจในหลักการทางจิตวิทยา และการแนะแนว ที่ถูกต้อง คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการหลักการทางจิตวิทยา และการแนะแนว ที่สามารถ

นำไปใช้ได้จริง เพื่อให้ครูเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น รวมถึงการอบรมเรื่องจิตวิทยาการเรียนรู้ เพื่อนำไปออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน

2.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง ด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการจากบุคลากรภายในโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อทำหน้าที่ประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง คือ การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สร้างความร่วมมือกับครู และผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพภายในที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และสามารถวัดผลได้จริง ตัวชี้วัดควรครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู หลักสูตร การบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน

2.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรจัดตั้งเครือข่ายศูนย์ข้อมูลความรู้ท้องถิ่น คือ เปิดพื้นที่เพื่อให้คนในชุมชนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ง่ายขึ้น โดยเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบเอกสาร และดิจิทัล เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยว หรือสินค้า OTOP เพื่อให้คนในชุมชนสามารถสืบค้นข้อมูล และนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่ายยิ่งขึ้น

2.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครอง ผู้เรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษา อื่น ๆ เป็นต้น มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรส่งเสริมเครือข่ายศิษย์เก่ามีบทบาทในสถานศึกษา คือ การให้เครือข่ายศิษย์เก่ามีบทบาทในการระดมทุนสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน เช่น ทุนการศึกษา การสร้างอาคารเรียน หรือการซื้ออุปกรณ์ การเรียนรู้ที่ทันสมัย สร้างความร่วมมือกับบริษัทหรือห้างร้านในพื้นที่ เพื่อขอรับการสนับสนุน ด้านงบประมาณ อุปกรณ์ หรือการฝึกงานสำหรับนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนมีทรัพยากร ที่หลากหลายมากขึ้น

2.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการตามความเหมาะสม และจำเป็น มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรมีพื้นที่ แหล่งเรียนรู้สำหรับบุคคลภายนอก คือ การพัฒนาห้องสมุดให้เป็นมากกว่าแค่ที่ยืมหนังสือ แต่ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ทันสมัย โดยเพิ่มสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-books) วารสารวิชาการ ฐานข้อมูลออนไลน์ และมุมสำหรับทำกิจกรรมกลุ่มหรือเวิร์คช็อป จัดบรรยากาศให้เป็นมิตร และกระตุ้นการอยากเรียนรู้ด้วยการจัดพื้นที่ที่นั่งที่หลากหลาย มีการปรับปรุง ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการทางภาษา ให้มีอุปกรณ์ที่ทันสมัย และเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและผู้สนใจภายนอก จัดทำคู่มือการใช้งานที่เข้าใจง่าย และส่งเสริมให้ครูใช้ห้องปฏิบัติการในการจัดกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง

2.15 การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการตรวจสอบร่างระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและแก้ไขปรับปรุง มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรจัดตั้ง คณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ และปรับปรุงระเบียบที่ชัดเจน คือ การกำหนดผู้รับผิดชอบที่ตรวจสอบ และทบทวนร่างระเบียบอย่างสม่ำเสมอ เช่น ทุก ๆ ภาคเรียน หรือทุกปีการศึกษา เพื่อให้ระเบียบมีความทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และเมื่อมีการแก้ไขระเบียบ และแนวปฏิบัติเรียบร้อยแล้ว ควรมีการเผยแพร่และส่งเสริมให้มีการนำไปใช้ในทางปฏิบัติอย่างถูกต้อง เช่น จัดทำคู่มือหรือเอกสารสรุประเบียบ และแนวปฏิบัติฉบับปรับปรุงใหม่ที่เข้าใจง่าย และสามารถเข้าถึงได้ทุกคน โดยเผยแพร่ในรูปแบบเอกสารหรือไฟล์ดิจิทัล กำหนดให้มีการติดตามการนำระเบียบที่แก้ไขใหม่ไปใช้อย่างต่อเนื่อง และประเมินผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงในรอบต่อไป

2.16 การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ข้อที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรมีการจัดหาหนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียนเพิ่มเติมที่จำเป็น ให้กับนักเรียน จนครบทุกรายวิชาทั้งวิชาพื้นฐานหรือวิชาเพิ่มเติม คือ การจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความจำเป็นต่อ

การเรียนรู้ของนักเรียน อีกทั้งควรมีจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพหนังสือแบบเรียน ควรเป็นกระบวนการที่มีส่วนร่วมจากผู้เชี่ยวชาญหลายฝ่าย เพื่อความรอบด้านให้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละวิชาได้ตรวจสอบเนื้อหาอย่างละเอียด นอกจากนี้เชิญตัวแทนจากผู้ปกครอง และนักเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการเพื่อสะท้อนความต้องการจากผู้ใช้งาน ทั้งนี้หากสื่อหรือหนังสือแบบเรียนที่มีอยู่ยังไม่ตอบโจทย์ โรงเรียนพิจารณาพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ใบงาน หรือใบความรู้ขึ้นมาเอง เพื่อให้เนื้อหา มีความเฉพาะเจาะจงและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในโรงเรียนอย่างแท้จริง

2.17 การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ข้อที่มีความเข้มข้นเลขคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และชุมชน มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรมีการปรับปรุงห้องสมุดให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและบุคคลภายนอก คือ มีการจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูล อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง สำหรับอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีการปรับปรุงการตกแต่งภายในให้ดูทันสมัย และเป็นมิตรมากขึ้น เช่น การใช้สีสันทันตึงใส เฟอร์นิเจอร์ที่นั่งสบาย หรือการจัดมุมต้นไม้เล็ก ๆ เพื่อเพิ่มความผ่อนคลาย จัดหาหนังสือใหม่ ๆ ที่หลากหลายประเภทมากขึ้น ทั้งวรรณกรรม สารคดี หนังสือความรู้เฉพาะทาง หรือหนังสือเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เพื่อให้ตอบโจทย์ความสนใจของคนทุกวัย มีการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวิถีชีวิตของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือ เอกสาร ภาพถ่าย หรือวิดีโอ เพื่อให้คนในชุมชนสามารถเรียนรู้จากเรื่องราวของตนเองได้ มีการจัดทำระบบสมาชิกห้องสมุดสำหรับคนในชุมชน เพื่อให้สามารถยืมหนังสือและใช้บริการต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนได้อย่างแท้จริง

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัย แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตพรวิทยา ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตพรวิทยา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ การบริหารงานวิชาการเป็นส่วนสำคัญ ในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน ให้เป็นไปตาม

มาตรฐานและคุณภาพที่กำหนดไว้ ซึ่งโรงเรียนสถาพรวิทยาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาที่ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ทั้งนี้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เน้นให้โรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคล ให้โรงเรียนมีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการบริหารจัดการด้านวิชาการและการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตมา วรรณศรี ที่กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีเป้าหมายและภารกิจในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยงานหลักของการบริหารสถานศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานสำคัญที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับจรูญ แก้วเอียน ที่กล่าวว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษาหรือที่เรียกว่าโรงเรียน ส่วนงานในด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่ทำให้ สถานศึกษาดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ได้แก่ การบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป อันดับแรก ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครู ในด้านวิชาการ เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียน ในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู ทั้งกระตุ้นเตือนครู ให้คำแนะนำต่อครูและประสานงาน ให้ครูทุกคนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพในการสอน งานวิชาการเป็นงานหลัก ของการบริหารสถานศึกษาทุก ๆ สถานศึกษาจะพิจารณามาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจากผลงานทางด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งจะเกี่ยวข้องทั้งทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น และสอดคล้องกับแนวคิดของชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ที่กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักและมีความสำคัญยิ่งที่กำหนดบทบาท และภารกิจของหน่วยงานหรือสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่ และผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้ว่างานใดเป็นงานหลักหรืองานสนับสนุน เป็นต้น ทั้งนี้จากการศึกษาการบริการงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับ เกตกนก สวยคำขาว ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ สราวุธ แหม่มซ้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณ

วิทยา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก ทั้ง 17 ด้าน สอดคล้องกับ นคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงาน วิชาการในภาพรวมของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพชรบุรี อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ ณพรชกรณ ชัยพรหม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการภาพรวมของโรงเรียน มัธยมวัดเบญจมบพิตร อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับบุรินทร์วรวิทย์ พ่วนอยู่ ได้ศึกษา การ บริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงาน วิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เช่นกัน

แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด จำนวน 2 ด้าน และระดับ มาก จำนวน 15 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลข คณิตจากมากไปน้อยตามลำดับ มีรายละเอียดในการอภิปรายผลดังนี้

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา มีค่ามัชฌิมเลขคณิต อยู่ใน ระดับ มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนมีการดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนิน โครงการหรือกิจกรรม มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และ ความต้องการของชุมชน จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาแผนกลยุทธ์หรือแผน ยุทธศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับ ณพรชกรณ ชัยพรหม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด สอดคล้องกับ สติติ เที่ยงราช ได้ศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตไทรมิตร สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตไทรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด และสอดคล้องกับณรงค์ ยอดข้าใบ ได้ศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับ มาก ที่สุด เช่นกัน

การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้เป็น เพราะ โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น มีการปฏิรูปการ เรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการกำหนดการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

มีการพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งมีการพัฒนาผู้สอน เพื่อให้สามารถพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ ฦพรพรชฦรณ ฦัยพรฦม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการภาพรวมของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก ที่สุด เช่นกัน

การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่ามัชฦมเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/รายภาค และ ตัดสินผลการเรียนการสอนผ่านช่วงชั้น และจบการศึกษาชั้นพื้นฐาน และการเทียบโอนผลการเรียน โรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่าน เกณฑ์การประเมิน มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัด และ ประเมินผลของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ เกตฦกนฦก สวยคำข้าว ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ สรวุฑ ฦแฦมซ้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรฦญานวิทยา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนภัทรฦญานวิทยา เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ นฦร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำ คุณหญิงเฦองบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเฦองบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับ ไพฦน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน อยู่ในระดับ มาก เช่นกัน

การนิเทศการศึกษา มีค่ามัชฦมเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนมีการ จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึง และต่อเนื่องเป็นระบบ โรงเรียนมีการกำหนดการ นิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง ซึ่งสอดคล้องกับ เกตฦกนฦก สวยคำข้าว ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาเขต 9 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ สราวุธ แซ่ม้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ นคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับ ไพลีน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับ มาก เช่นกัน

การพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา โรงเรียนมีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา และ โรงเรียนมีการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้ข้อเท็จจริง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สราวุธ แซ่ม้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ นคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ ไพลีน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ ณพรพรรณ ชัยพรม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการภาพรวมของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับ สติธ ธีรราช ได้ศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับ มาก เช่นกัน

การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีค่ามัธยิมเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนมีการจัดรายวิชาต่าง ๆ อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกระบวนการนิเทศ ติดตามประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรมสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยอิงมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ เกตุนก สวยคำข้าว ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ สราวุธ แซ่มช้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ นคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับ สติต ธียงราช ได้ศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก เช่นกัน

การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีค่ามัธยิมเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาที่เป็นจุดเน้นเฉพาะโรงเรียนจัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ กับ สราวุธ แซ่มช้อย ได้

ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ นคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพชรบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ ไพรัตน์ พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ ณพรพรชัย ชัยพรหม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงาน วิชาการภาพรวมของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับ บุรินทร์วรวิทย์ พ่วนอยู่ ได้ศึกษา การบริหารงาน วิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียน รัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา อยู่ในระดับ มาก เช่นกัน

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียน มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ เกตกนก สวยคำขาว ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินี บุรณะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนราชินีบุรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับสราวุธ แซ่ม้อย ได้ศึกษาการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับนคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษาการ

บริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับไพลิน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับปาริฉัตร เบญญพาต ได้ศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก เช่นกัน

การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น อีกทั้งให้บริการด้านวิชาการ ที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในท้องถิ่น ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สราวุธ แซ่ม้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ นคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ ไพลิน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับ ณพรชกรณ ชัยพรหม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยม วัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการภาพรวมของโรงเรียนมัธยม วัดเบญจมบพิตร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษา และองค์กรอื่น อยู่ในระดับ มาก เช่นกัน

การวางแผนงานด้านวิชาการ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนมีการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน มีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในที่เป็นระบบ มีการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยรวบรวมข้อมูล และกำกับดูแล นิเทศ และติดตามข้อมูลของงานวิชาการ มีการวางแผนการพัฒนาระบบการเรียน และรูปแบบการจัดการเรียน การสอนที่

เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ สราวุธ แซ่มช้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การวางแผนงานด้านวิชาการ อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ อริสราภรณ์ แสงเพชร ได้ศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การวางแผนงานเกี่ยวกับงานวิชาการ อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับ บุรินทร์วรวิทย์ พ่วนอยู่ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การวางแผนงานด้านวิชาการ อยู่ในระดับ มาก เช่นกัน

การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนมีการดำเนินการศึกษา และวิเคราะห์ระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน มีการจัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสราวุธ แซ่มช้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับนคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับบุรินทร์วรวิทย์ พ่วนอยู่ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก เช่นกัน

การแนะแนว มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนมีการดำเนินการประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐ และเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว และเชื่อมโยงระบบแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน พร้อมทั้งมีการดูแล นิเทศ กำกับ ติดตามและสนับสนุน การดำเนินงานแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ สราวุธ แซ่มช้อย ได้ศึกษา การ

บริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การแนะแนว อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ นคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การแนะแนว อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับ ไพสิน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การแนะแนว อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับณพรชกรณ ชัยพรหม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยม วัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการภาพรวมของโรงเรียนมัธยม วัดเบญจมบพิตร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การแนะแนว อยู่ในระดับ มาก

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงาน ของผู้เรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา โรงเรียนมีการผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยกระบวนการวิจัย อีกทั้งมีการนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับสราวุธ แฉ่มช้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับไพสิน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับณพรชกรณ ชัยพรหม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการภาพรวมของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับบุรินทร์วรวิทย์ พ่วนอยู่ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับปาริฉัตร เบ็ญพาด ได้ศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เช่นกัน

การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนมีการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอนให้แก่ผู้เรียน มีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดจุดเน้นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ อีกทั้งโรงเรียนมีกระบวนการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนด เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ สราวุธ แซ่ม้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ นคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ ณพรพรรณ ชัยพรหม ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการภาพรวมของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับบุรินทร์วรวิทย์ พ่วนอยู่ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับ มาก เช่นกัน

การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนมีการศึกษาวิเคราะห์คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งมีการตรวจพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ บุรินทร์วรวิทย์ พ่วนอยู่ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก เช่นกัน

การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็น เพราะ โรงเรียนมีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ อย่างหลากหลาย ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาให้ พอเพียง เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดระบบแหล่ง เรียนรู้ ภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนได้ใช้ แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ เกตคนก สวย คำข้าว ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับสรารัฐ ชำมชัย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับนคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ ไพลีน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ ณพรพรรณ ชัยพรหม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการภาพรวมของโรงเรียน มัธยมวัดเบญจมบพิตร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ อยู่ใน ระดับ มาก สอดคล้องกับบุรินทร์วรวิทย์ พวนอ้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการโรงเรียน รัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สมโภชบางขุนเทียน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับ สกิต เฮียงราช ได้ศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขต ไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก เช่นกัน

การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีค่ามัธยเทศอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้ เป็นเพราะ โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น โรงเรียนหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน อีกทั้ง โรงเรียนมีการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับสราวุธ แซ่ฮ้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับไพลิน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ ณพรพรรณ ชัยพรหม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการภาพรวมของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับบุรินทร์วรวิทย์ พ่วงอยู่ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ อยู่ในระดับ มาก เช่นกัน

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตวิทยา ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียนควรวิเคราะห์สภาพ และความต้องการของชุมชน สังคมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาที่ชัดเจน คือ ศึกษา ความต้องการของชุมชน เกี่ยวกับอาชีพ การศึกษาต่อ ปัญหาในชุมชน และแนวโน้มทางเศรษฐกิจ สังคม นำไปสู่ทักษะชีวิต และการประกอบอาชีพ โดยใช้ความโดดเด่นของโรงเรียนมาเป็นฐานในการกำหนด จุดเน้น (Focus) หรือ เอกลักษณ์ ของหลักสูตรสถานศึกษาที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับสราวุธ แซ่ฮ้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการจัดการบริการวิชาการที่มีค่าตอบแทน วิทยากรชุมชน ครูท้องถิ่น ให้กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีความหลากหลาย มีการบริการวิชาการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน และท้องถิ่น สอดคล้องกับนคร จงอนรัักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรกำหนดให้มีการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ของโรงเรียนเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือ รายวิชาเพิ่มเติม อีก

ทั้งยังสอดคล้องกับ ฦพพรชกรณ ชัยพรม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้ก่อน ทั้งนี้ต้องสอดคล้องตามจุดเน้นของสถานศึกษา ความต้องการของท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน และยังสอดคล้องกับ บุรินทรวรวิทย์ พ่วนอยู่ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการปรับปรุงสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้เป็นปัจจุบัน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อกำหนดจุดเน้นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ ให้เกิดความหลากหลายจากการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน เพื่อสร้างจุดเด่นของหลักสูตร ในการอนุรักษ์ พัฒนาต่อยอดภูมิปัญญา หรือองค์ความรู้ โดยปรับให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน ทั้งนี้สถานศึกษาควรมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

การวางแผนงานด้านวิชาการ โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ โรงเรียนควรมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน และสังคม คือ เปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามาใช้ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์การเรียนการสอนของโรงเรียนในช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่น หลังเลิกเรียน หรือวันหยุดสุดสัปดาห์ และโรงเรียนควรเป็นพื้นที่ที่ช่วยรวบรวม ศึกษา และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับปราชญ์ชาวบ้าน เช่น การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น, การจัดทำนิทรรศการหรือการทำสารคดีเกี่ยวกับวิถีชีวิต และภูมิปัญญาในชุมชน อีกทั้งนำปราชญ์ชาวบ้าน ศิลปินท้องถิ่น หรือผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในชุมชนมาเป็นวิทยากรพิเศษ เพื่อถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสราวุธ แหม่มซ้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการดำเนินการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู และชุมชน กำหนดแนวทางการดำเนินงานวิชาการ ติดตามการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน สอดคล้องกับอริสราภรณ์ แสงเพชร ได้ศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดเป้าหมายของงานวิชาการในการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับปรัชญาของสถานศึกษา กำหนดโครงสร้าง และระเบียบแนวปฏิบัติ รวมไปถึงการจัดประชุมครู และบุคลากร เพื่อระดมความคิดเห็นในการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน จัดทำแผนงานวิชาการในระยะยาว การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานวิชาการและวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สาระแกนกลางตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งครูและบุคลากรมีความเข้าใจในทิศทางการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สอดคล้องกับบุรินทรวรวิทย์ พ่วนอยู่ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการมอบนโยบาย หรือแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายที่ชัดเจนโดยให้ทุกกลุ่มสาระการ

เรียนรู้ มีการทำกิจกรรมส่งเสริมวิชาการร่วมกับชุมชน หรือการใช้วิทยากร ครูภูมิปัญญาจากชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชนส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ และสอดคล้องกับสมิธ (Smith) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า การจะทำให้การบริหารงานวิชาการมีคุณภาพและมีสมรรถภาพที่สูง ต้องมีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายวิธี ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการอบรมหรือจัดโครงการ

การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โรงเรียนมีการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรกำหนดให้ครูใช้กระบวนการวิจัยมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกปีการศึกษา คือ สนับสนุนให้ครูมีองค์ความรู้ในการวิจัย โดยจัดให้มีการประชุมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูแต่ละกลุ่มสาระได้นำเสนอผลการวิจัย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การนำเสนอผลงานวิจัยจะช่วยสร้างความภูมิใจ และแรงบันดาลใจให้ครูคนอื่น ๆ ด้วย และมีการให้ธุรการมาบิบทบาทในการทำเอกสารทางราชการมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับบุรินทรวรวิทย์ พ่วนอยู่ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการอบรม หรือทำความเข้าใจกระบวนการวิจัย และไปปรับใช้หรือการถ่ายทอดสู่ผู้เรียนอย่างเข้าใจ ถูกต้อง และสอดคล้องกับนิ ลู ปูตรี สีนาคี และ อังกุน นูโกรโฮ (Ni Luh Putri Srinadi and Anggun Nugroho) ได้ศึกษา การปรับปรุงการบริหารงานวิชาการเพื่อคุณภาพของการบริการของสถาบันการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการและการบริการทางธุรการของโรงเรียน โดยบุคลากรในองค์กรที่ให้บริการทางวิชาการ มีความพยายามในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมศักยภาพทางวิชาการให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพได้

การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โรงเรียนควรปรับปรุงหลักสูตร และเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของประชาคมโลกอย่างต่อเนื่อง คือ การความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม โดยเปิดรับฟังความคิดเห็นเพื่อทำความเข้าใจว่านักเรียนสนใจเรื่องใด ต้องการพัฒนาทักษะอะไร และมองเห็นปัญหาในสังคมอย่างไร โรงเรียนควรดำเนินการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ความต้องการจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ ศึกษาแนวโน้มและทักษะที่จำเป็นในอนาคต เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ภาวะโลกร้อนหรือทักษะด้านภาษา และวัฒนธรรมเพื่อการทำงานในระดับสากล ซึ่งสอดคล้องกับสรารุณ ช่างชัย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา

ควรมีการศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรอย่างชัดเจน สร้างหลักสูตรที่มีองค์ประกอบครบถ้วน ควรมีการให้ความรู้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในเรื่ององค์ประกอบของหลักสูตร การสร้าง และการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับนคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรจัดให้มีวิชาต่างๆ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะให้ครอบคลุมการศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ สอดคล้องกับไพลิน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการพัฒนาส่งเสริมการวางแผนให้ปรับหลักสูตรสถานศึกษาอย่างทันยุคทันสมัย ทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรทุกปี สอดคล้องกับมลฤดี บาดตาสาว ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทบัวบก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้องศึกษาหลักสูตรแกนกลางให้ชัดเจน ยึดกรอบของหลักสูตรแกนกลางเป็นหลักในการพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการหลักสูตรของท้องถิ่นเข้ากับหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรต้องดำเนินการอย่างขั้นตอนและกระบวนการ โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับฟรอสท์และคณะ (Frost and Others) ได้ศึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยความสัมพันธ์กันของฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักเรียน ประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตรที่อ้างอิงประสบการณ์การเรียนรู้ จะมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับซุง ยีซิง (Chung, Yi-Hsing) ได้ศึกษา สถานการณ์ที่ผู้นำหลักสูตรต้องเผชิญ ในกระบวนการพัฒนาและดำเนินหลักสูตรตามโรงเรียน : เสียงของผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนสามารถเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาพัฒนาหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ควบคู่กับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนควรกำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน โดยการใช้กระบวนการวิจัยแก้ปัญหาหรือส่งเสริมผลการเรียนรู้ของนักเรียน คือ กำหนดให้มีโครงการวิจัยขนาดเล็ก (Mini-Research Project) ในทุกหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการตั้งสมมติฐาน การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และการนำเสนอผลงาน พร้อมทั้งให้ครูทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ (Facilitator) ไม่ใช่ผู้บรรยาย โดยร่วมค้นหาคำตอบ และเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับสราวุธ แซ่มซ้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร และความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรของสถานศึกษา สอดคล้องกับนคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรออกแบบกิจกรรมและการสอนให้เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับไพลิน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ เน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ คุณครูควรหมั่นพัฒนาตนเอง มีการปลูกฝังให้กับนักเรียนเรื่องกระบวนการหาความรู้ และแหล่งที่สามารถหาความรู้ด้วยตนเองได้

การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โรงเรียนควรการตรวจสอบและประเมินผลการใช้เครื่องมือในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง คือ มีระบบที่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นระเบียบและเข้าถึง ได้ง่าย เพื่อให้ข้อมูลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง มีการสร้างฐานข้อมูลที่รวบรวมข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนทุกคน ตั้งแต่เข้าเรียนจนจบการศึกษา โดยให้ข้อมูลเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ทั้งนี้โรงเรียนควรมีการพัฒนาระบบที่สามารถตรวจสอบ และเทียบโอนผลการเรียนจากสถาบันอื่นได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับสราวุธ แซ่ม้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่ได้มาตรฐาน นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบ วัดผล ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ควรมีการสร้างเครื่องมือในการวัดผลที่ได้มาตรฐาน และควรมีการวัด และประเมินผลที่หลากหลายตามความถนัดและประสบการณ์ของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับณรงค์ ยอดข้าใบ ได้ศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียนทั้งความรู้ทางทฤษฎี และทักษะปฏิบัติ โดยใช้การทดสอบเชิงประจักษ์แบบทดสอบที่ตั้งคำถาม และการสร้างสภาวะจำลองเพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมสำหรับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ควรมีการตรวจสอบความถูกต้องของการให้ระดับคะแนนของครูผู้สอน โดยการสร้างเกณฑ์การประเมินชัดเจน และเหมาะสม พิจารณาคะแนนจากหลายแหล่งข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้อง และความเป็นมาตรฐานของคะแนน

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โรงเรียนควรจัดทำฐานข้อมูลการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย คือ การสร้างแหล่งรวบรวมงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ทั้งในรูปแบบเอกสาร และไฟล์ดิจิทัล เพื่อจัดเก็บผลงานวิจัยของครู และนักเรียน โดยควรระบุรายละเอียดที่สำคัญ เช่น ชื่อเรื่องวิจัย ผู้ทำวิจัย ปีที่ทำ สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ มีการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อดิจิทัลเป็นรายปีหรือรายภาคการศึกษา เพื่อเผยแพร่บทความหรือสรุปผลงานวิจัยที่น่าสนใจให้กับครู ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับทราบมากขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับสราวุธ แซ่ม้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา และผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา ใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแก้ไขปัญหาทางการศึกษา และในชั้นเรียน ควรนำวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ เกิดทักษะกระบวนการตามจุดประสงค์ สอดคล้องกับณพรพรรณ ชัยพรม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูโดยวิทยากรจากภายนอก สอดคล้องกับบุรินทร์พรวิทย์ พวนอยู่ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการรวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการพัฒนากระบวนการวิจัยให้มีความชัดเจน มีกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของครู ทศนคติที่ดีในกระบวนการวิจัย โดยมีการสนับสนุน หรือสร้างแรงจูงใจในการวิจัยทางการศึกษา หรือการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อใช้การวิจัยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยมีผู้เชี่ยวชาญคอยกำกับ นิเทศ ติดตาม ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาการวิจัย และสอดคล้องกับปาริฉัตร เบญพาต ได้ศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบาย แนวทางการวิจัยในชั้นเรียน มีการประชุมวางแผน และกำหนดเกณฑ์การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน มีการนิเทศ ติดตาม และนำผลการวิเคราะห์วิจัยในชั้นเรียนของครูมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และมีการสนับสนุนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมโครงการแลกเปลี่ยนครู และนักเรียน สร้างเครือข่ายร่วมมือกับโรงเรียนในต่างประเทศ คือ จัดทำโครงการแลกเปลี่ยนครู และนักเรียน เพื่อให้ครู และนักเรียนได้เรียนรู้วิธีการจัดการเรียนการสอน เทคโนโลยี และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีการจัดงบประมาณหรือทุนสนับสนุนให้ครูได้ไปศึกษาดูงานในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์มาพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสราวุธ แซ่ม้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษาควรมุ่งส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หรือให้ผู้เรียนได้ศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมให้สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ทางกายภาพให้มากขึ้น เป็นการจำลองสถานการณ์ ภาพเหตุการณ์ นิทรรศการหรือนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้โดยตรง สอดคล้องกับนคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของ

โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการจัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับแผนพรชก.รณ ชัยพรหม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาต้องวางแผน ด้านงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม

การนิเทศการศึกษา โรงเรียนควรให้ครูทุกคนมีบทบาทในการนิเทศการสอนซึ่งกันและกัน คือ การสร้างความเข้าใจให้ครูทุกคนเข้าใจเป้าหมาย กระบวนการ และประโยชน์ของการนิเทศภายใน ว่า ไม่ใช่การประเมิน เพื่อลงโทษ แต่เป็นการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยให้ร่วมกันกำหนด เกณฑ์ และตัวชี้วัดที่ใช้ในการนิเทศ โดยเน้นที่การพัฒนาสมรรถนะของครู เช่น การออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ การใช้คำถามกระตุ้นความคิด หรือการจัดการชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูที่มีความเชี่ยวชาญใน ด้านต่าง ๆ ได้นิเทศซึ่งกันและกัน ซึ่งจะช่วยให้ครูได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน มีการยกย่อง และให้กำลังใจแก่ครูที่แสดงความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง ผ่านกระบวนการนิเทศ ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศเชิงบวกและเป็นแรงบันดาลใจให้ครู คนอื่น ๆ ซึ่ง สอดคล้องกับเกตุกนก สวยคำขาว ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีระบบการนิเทศ การเรียนการสอนที่รูปแบบหลากหลาย และความเหมาะสมกับสถานศึกษา ควรมีการประเมิน ความสำเร็จของการจัดระบบรูปแบบการนิเทศการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาอื่นในสหวิทยาเขต ทำให้ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จัดระบบการนิเทศร่วมกัน และนำมาปรับใช้ในการพัฒนา กระบวนการนิเทศการศึกษาให้มีความเหมาะสมมากขึ้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ขับเคลื่อน กระตุ้นครูผู้สอนให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการนิเทศการศึกษา สอดคล้องกับสรารุช แซ่มซ้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ มี การนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อปรับปรุง ให้คำแนะนำต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และบรรลุตามจุดประสงค์ของการนิเทศสถานศึกษาควรมี การนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศที่หลากหลายรูปแบบมีการให้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้นิเทศถึง ผู้รับการนิเทศ สอดคล้องกับนคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรมีการจัดการนิเทศภายในให้มีคุณภาพทั่วถึง และต่อเนื่องเป็นระบบ และกระบวนการ สอดคล้องกับไพลิน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรให้นักเรียนมีส่วนร่วม

ในการนิเทศ เพราะนักเรียนเป็นผู้รับสารโดยตรงจากครูผู้สอน ควรมีการนิเทศการสอนทั้งโรงเรียน แบบพื้นเทศนึ่งต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสอดคล้องกับสมิธิ (Smith) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการ ในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า การจะทำให้การบริหารงานวิชาการมีคุณภาพ และมีสมรรถภาพที่สูง ต้องให้ครูได้สับเปลี่ยนกันเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการณ์สอน การประเมินผล และติดตามผลการปฏิบัติงานการสาธิตการสอน การนิเทศครู การปฏิบัติงานครู ให้ครูมีเวลาสอนมากขึ้น เป็นต้น

การแนะแนว โรงเรียนควรจัดอบรมครูที่เน้นความเข้าใจในหลักการทางจิตวิทยา และการแนะแนวที่ถูกต้อง คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการหลักการทางจิตวิทยา และการแนะแนว ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เพื่อให้ครูเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น รวมถึงการอบรมเรื่อง จิตวิทยาการเรียนรู้ เพื่อนำไปออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับสราวุธ แซ่ม้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ภักธญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกระดับชั้น เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย สังคม และอารมณ์ สติปัญญา พฤติกรรมเหมาะสมตามวัย และรู้จักตนเอง ความถนัด ความต้องการ และความชอบของตนเอง สอดคล้องกับไพลิน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เบญจมาชูปิศา ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรจัดให้มีการให้ความรู้การศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ และมีการแนะแนวการเรียนต่อในด้านสายอาชีพให้แก่ นักเรียนที่สนใจ ควรมีการจัดปายนิเทศที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่ออย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจตัวเอง และมีความเข้าใจในการศึกษาต่อมากขึ้น และสอดคล้องกับณพรพรพรรณ ชัยพรหม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรกำหนดให้การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการศึกษา สอดแทรกอยู่ในการจัดเรียนการสอนของครู

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนควรจัดตั้ง คณะกรรมการจากบุคลากรภายในโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อทำหน้าที่ประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง คือ การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สร้างความร่วมมือกับครู และผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพภายใน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และสามารถวัดผลได้จริง ตัวชี้วัดควรครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู หลักสูตร การบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน สอดคล้องกับเกตุกนก สวยคำข้าว ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรประสานงานในกลุ่มเครือข่ายจัดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสพการณ์ความรู้ด้านงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

ประเมินผลการดำเนินงาน และสรุปผลรวบรวมเป็นข้อมูลสารสนเทศ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แนวทางการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เข้ากับงานประกัน เพื่อให้มีความสะดวกรวดเร็วต่อการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับสราวุธ แซ่มซอย ได้ ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการประเมินผลการจัดการศึกษา ในทุกปี การศึกษาอย่างชัดเจนมีการติดตามตรวจสอบเพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้เกิด ความมั่นใจกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ครู นักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และสอดคล้องกับนคร จง อนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรมีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โรงเรียนควรจัดตั้งเครือข่ายศูนย์ข้อมูล ความรู้ท้องถิ่น คือ เปิดพื้นที่เพื่อให้คนในชุมชนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ง่ายขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ คนในชุมชนได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบเอกสาร และดิจิทัล เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยว หรือสินค้า OTOP เพื่อให้คนในชุมชนสามารถสืบค้นข้อมูล และนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่ายยิ่งขึ้น ซึ่ง สอดคล้องกับสราวุธ แซ่มซอย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการส่งเสริม สนับสนุน การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ บริการทางวิชาการแก่โรงเรียนเครือข่ายบริเวณรอบ ๆ และชุมชนในท้องถิ่น สถานศึกษาควรมีการจัดการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อที่ผู้เรียนจะได้เลือกเรียน ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง สอดคล้องกับไพลิน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรจัดทำโครงการส่งเสริม ความรู้สู่ชุมชน โดยกำหนดโครงการลงในแผนปฏิบัติการ และจัดสรรงบประมาณสำหรับการส่งเสริม วิชาการร่วมกันเป้าหมาย เพื่อบริการความรู้ทางวิชาการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ และเผยแพร่ความรู้ ที่เป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มีการสำรวจความต้องการให้สถานศึกษาสนับสนุนงานวิชาการแก่ ชุมชน ส่งเสริมความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น และสอดคล้องกับณพรพรรณ ชัยพรม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจม บพิตร ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรจัดให้ชุมชนได้เข้ามา ร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ ร่วมวางแผนและ ร่วมปฏิบัติงาน

การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น โรงเรียนควร ส่งเสริมเครือข่ายศิษย์เก่ามีบทบาทในสถานศึกษา คือ การให้เครือข่ายศิษย์เก่ามีบทบาทในการระดม ทุน สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน เช่น ทุนการศึกษา การสร้างอาคารเรียน หรือการซื้ออุปกรณ์การ เรียนรู้ที่ทันสมัย สร้างความร่วมมือกับบริษัทหรือห้างร้านในพื้นที่ เพื่อขอรับการสนับสนุน ด้านงบประมาณ อุปกรณ์ หรือการฝึกงานสำหรับนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนมีทรัพยากร

ที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสราวุธ แซ่ม้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา ควรมีการพัฒนาการสร้างเครือข่ายทางวิชาการกับองค์กรอื่นภายนอกทั้งภาครัฐ และเอกชน ควรมีการสร้างความร่วมมือกับองค์กรภายนอก ในการสนับสนุนการดำเนินงาน สอดคล้องกับไพลิน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมโครงการที่องค์กรต่างๆ จัดขึ้นตามความเหมาะสม โดยมีการบูรณาการกับการเรียนรู้ และพัฒนาการศึกษาด้านใดด้านหนึ่ง และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับบุรินทร์วรวิทย์ พ่วนอยู่ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการโรงเรียน รัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษา โดยมีวิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหรือครูภูมิปัญญา จากชุมชนมาถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนในการสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยมีการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กร ในการสนับสนุนการดำเนินการประสานงาน เพื่อเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายทางวิชาการ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกับชุมชน สถาบันการศึกษาอื่น และองค์กรอื่น ๆ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และสอดคล้องกับซานเทียโกวารกัส (Santiago - Vargas) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนรู้และความสัมพันธ์ของผู้บริหารงานวิชาการ และผู้บริหารงานกิจการนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารงานวิชาการ และผู้บริหารงานกิจการนักเรียน มีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โรงเรียนควรมีพื้นที่แหล่งเรียนรู้สำหรับบุคคลภายนอก คือ การพัฒนาห้องสมุดให้เป็นมากกว่าแค่ที่ยืมหนังสือ แต่ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ทันสมัย โดยเพิ่มสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-books) วารสารวิชาการ ฐานข้อมูลออนไลน์ และมุมสำหรับทำกิจกรรมกลุ่มหรือเวิร์คช็อป จัดบรรยากาศให้เป็นมิตร และกระตุ้นการอยากเรียนรู้ด้วยการจัดพื้นที่ที่นั่งที่หลากหลาย มีการปรับปรุงห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการทางภาษา ให้มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและผู้สนใจภายนอก จัดทำคู่มือการใช้งานที่เข้าใจง่าย และส่งเสริมให้ครูใช้ห้องปฏิบัติการในการจัดกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับสราวุธ แซ่ม้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทร ญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการส่งเสริม ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ครู และชุมชน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ควรมีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ให้ดียิ่งขึ้นมีการช่วยเหลือแบ่งปันกัน และกัน สอดคล้องกับ

นคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นในเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับบุรินทร์พรวิทย์ พ่วนอยู่ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการจัดการเรียนรู้ระหว่างชุมชน สร้างและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน หรือองค์กรเครือข่ายต่าง ๆ ในชุมชนแวดล้อมใกล้เคียงสถานศึกษา รวมทั้งสถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ภูมิปัญญาระหว่าง ชุมชน มีการประสานงานร่วมกับชุมชน เพื่อการฝึกงานฝึกอาชีพหรือให้ความรู้กับผู้เรียน รวมทั้งควรมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน หรือจัดข้อมูลสารสนเทศของชุมชนอย่างเป็นระบบผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ หรือเว็บไซต์ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน และสอดคล้องกับฉี และซาง (Xie and Zhang) ได้ศึกษา โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จสูง : การศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาด้วยวิธีการพัฒนาความสามารถด้านวิชาการของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมดี มีนักเรียนที่มีความสามารถทางด้านวิชาการ มีเครื่องมือรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถด้านวิชาการของนักเรียนสูงขึ้น

การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ และปรับปรุงระเบียบที่ชัดเจน คือ การกำหนดผู้รับผิดชอบที่ตรวจสอบ และพบทวนร่างระเบียบอย่างสม่ำเสมอ เช่น ทุก ๆ ภาคเรียน หรือทุกปีการศึกษา เพื่อให้ระเบียบมีความทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และเมื่อมีการแก้ไขระเบียบและแนวปฏิบัติเรียบร้อยแล้ว ควรมีการเผยแพร่และส่งเสริมให้มีการนำไปใช้ในทางปฏิบัติอย่างถูกต้อง เช่น จัดทำคู่มือหรือเอกสารสรุประเบียบ และแนวปฏิบัติฉบับปรับปรุงใหม่ที่เข้าใจง่าย และสามารถเข้าถึงได้ทุกคน โดยเผยแพร่ในรูปแบบเอกสารหรือไฟล์ดิจิทัล กำหนดให้มีการติดตามการนำระเบียบที่แก้ไขใหม่ไปใช้อย่างต่อเนื่อง และประเมินผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงในรอบต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับสราวุธ แซ่ม้อย ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานเพื่อสร้างแนวปฏิบัติทางด้านวิชาการของสถานศึกษา ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีการปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยเปิดโอกาส

ให้มีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์ปัญหา และกำหนดแนวปฏิบัติร่วมกัน สอดคล้องกับนคร จง อนุรักษ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน และสอดคล้องกับบุรินทร์วรวิทย์ พ่วนอยู่ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรใช้ระบบการขอเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เกิดความสะดวกใช้งาน มีการดำเนินงานอย่างเป็นลำดับ ขั้นตอน ตรวจสอบได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสถานศึกษา ควรจัดทำ และนำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการไปสู่การปฏิบัติ มีการตรวจสอบการประเมินผลการใช้ระเบียบ และแนวปฏิบัตินำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทในสังคมปัจจุบัน

การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา โรงเรียนมีการจัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ โรงเรียนควรมีการจัดหาหนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียนเพิ่มเติมที่จำเป็น ให้กับนักเรียน จนครบทุกรายวิชาทั้งวิชาพื้นฐานหรือวิชาเพิ่มเติม คือ การจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความจำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียน อีกทั้งควรมีจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพหนังสือแบบเรียน ควรเป็นกระบวนการที่มีส่วนร่วมจากผู้เชี่ยวชาญหลายฝ่าย เพื่อความรอบด้านให้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละวิชาได้ตรวจสอบเนื้อหาอย่างละเอียด นอกจากนี้เชิญตัวแทนจากผู้ปกครอง และนักเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการเพื่อสะท้อนความต้องการจากผู้ใช้งาน ทั้งนี้หากสื่อหรือหนังสือแบบเรียน ที่มีอยู่ยังไม่ตอบโจทย์ โรงเรียนพิจารณาพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ใบงาน หรือใบความรู้ขึ้นมาเอง เพื่อให้เนื้อหา มีความเฉพาะเจาะจงและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในโรงเรียนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับฉัตรพรชัยกร ชัยพรหม ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกหนังสือตามเหตุผลเชิงคุณค่าทางวิชาการ มีเนื้อหาสาระยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน

การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรมีการปรับปรุงห้องสมุดให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและบุคลากรภายนอก คือ มีการจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูล อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง สำหรับอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีการปรับปรุงการตกแต่งภายในให้ดูทันสมัย และเป็นมิตรมากขึ้น เช่น การใช้สีสันทันทีสไปเฟอร์นิเจอร์ที่นั่งสบาย หรือการจัดมุมต้นไม้เล็ก ๆ เพื่อเพิ่มความผ่อนคลาย จัดหาหนังสือใหม่ ๆ ที่หลากหลายประเภทมากขึ้น ทั้งวรรณกรรม สารคดี หนังสือความรู้เฉพาะทาง หรือหนังสือเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เพื่อให้ตอบโจทย์ความสนใจของคนทุกวัย มีการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ

ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวิถีชีวิตของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือ เอกสาร ภาพถ่าย หรือวิดีโอ เพื่อให้คนในชุมชนสามารถเรียนรู้จากเรื่องราวของตนเองได้ มีการจัดทำระบบสมาชิกห้องสมุดสำหรับคนในชุมชน เพื่อให้สามารถยืมหนังสือและใช้บริการต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับเยาวภา ล้นขุนทด ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการ และควรมีการส่งเสริมให้ครูได้ใช้ความสามารถในการผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำมาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูและผู้บริหารก็ควรควรสนับสนุนจัดหาทุนหรืองบประมาณในการจัดทำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับสราวุธ แซ่ม้อย ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการดำเนินการนโยบายพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ และเทคโนโลยีเป็นสื่อกลางการเรียนรู้ และการพัฒนางานร่วมกันโดยผู้บริหารเป็นแบบอย่างและผู้นำควรมีการปรับปรุงพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ให้มีความทันสมัย เข้าใจง่าย และเข้าถึงได้ง่าย สอดคล้องกับนคร จงอนุรักษ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุด IT เพื่อเป็นแหล่งสืบค้น สอดคล้องกับไพสิน พิงพิทยากุล ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจม ราชูทิศ ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีผลิตสื่อที่น่าสนใจ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้เทคโนโลยีกระตุ้นผู้เรียนให้ มีความสนุกกับการเรียนรู้โดยการใช้สื่อที่อยู่รอบ ๆ ตัว และสอดคล้องกับฮาบีบ และ โจฮันเนเซน (Habib and Johannesen) ได้ศึกษา บทบาทการบริหารวิชาการในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษาระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการศึกษาช่วยในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา ที่ได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ และการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไปจากการวิจัย

1. จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยอยู่ในลำดับสุดท้าย ข้อเสนอแนะของการวิจัยคือ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามาเรียนรู้ในโรงเรียนมากขึ้น โดยเปิดพื้นที่ในการใช้ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ หรือแม้กระทั่งอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนในช่วงเวลาที่กำหนด มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลชุมชนร่วมกับชุมชนจัดทำฐานข้อมูลความรู้ท้องถิ่นทั้งในรูปแบบเอกสาร และดิจิทัล
2. จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยอยู่ในรองลำดับสุดท้าย ข้อเสนอแนะของการวิจัยคือ โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณในการจัดทำโครงการแลกเปลี่ยนครู และนักเรียน สร้างร่วมมือกับโรงเรียนในต่างประเทศ เพื่อจัดทำโครงการแลกเปลี่ยนครูและนักเรียน เพื่อให้ครูและนักเรียนได้เรียนรู้วิธีการจัดการเรียนการสอน เทคโนโลยี และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้แบบออนไลน์จากต่างประเทศ อีกทั้งสร้างแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายครอบคลุมทุกมิติของการเรียนรู้ของนักเรียน
3. จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยอยู่ในลำดับสามจากลำดับสุดท้าย ข้อเสนอแนะของการวิจัย คือ โรงเรียนควรมีการจัดหาหนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียนเพิ่มเติมที่จำเป็น ให้กับนักเรียน จนครบทุกรายวิชาทั้งวิชาพื้นฐานหรือวิชาเพิ่มเติม ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยาในอนาคต ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการบริหารงาน วิชาการ ในด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพมากขึ้น
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสือเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545.

_____. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ), 2546.

_____. คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการการบริหารรูปแบบนิติบุคคล (พิมพ์ครั้งที่ 4) , กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2556.

_____. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2552.

เกตกนก สวยคำขาว. “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 10, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2562): 539.

จิตติมา วรณศรี. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์, 2557.

จรรณี แก้วเอี่ยม, เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา : กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์, 2557.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2) , นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร. แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2561.

ณพรชกรณ ชัยพรหม. “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร.”

วารสารวิชาการครุศาสตร์สวนสุนันทา 7, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2566): 67.

ณรงค์ ยอดคำใบ. “แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม.” วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์ 8, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2566): 153-154.

ตรีสุคนธ์ คุณาเอก. “แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24.” วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา 10, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2564): 475.

ธัชชัย ภัทรมานิต. แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด

สมุทรปราการ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 2560, 12 (2).

นคร จงอนุรักษ์. “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี.” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 12, 2 (กรกฎาคม –ธันวาคม 2563) : 50-51.

บุรินทร์วรวิทย์ พ่วนอยู่. “การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน.”

วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร 7, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2567) : 90.

เบญจวรรณ เสวีวัลลภ. รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ :

กรุงเทพฯ, 2560.

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน, กรุงเทพฯ:

มีน เซอร์วิส ซัพพลาย, 2563.

ปองพล โพธิ์วัด. “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์.” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมร วิทยาเขตอีสาน

4,2 (มีนาคม-เมษายน 2567) : 261.

ปาริฉัตร เบญจพาด. “แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี.” วารสารวิชาการและวิจัยสหวิทยาการ, 5, 3, (พฤษภาคม-

มิถุนายน 2568) : 539.

“พระราชดำรัส พระราชทานแก่ครูใหญ่ และนักเรียน ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต 22

กรกฎาคม 2520. ” วารสารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 30, 2 (กรกฎาคม,

2553).

ไพลิน พิงพิทยากุล. “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี.” วารสารการ

บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 11, 1 (มกราคม –มิถุนายน 2563) : 82.

ภาวดี อนันต์นาวี. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 5. ชลบุรี: มนตรี,

2557.

มณีวรรณ แหวนหล่อ. สภาพการบริหารงานวิชาการของครูในระดับประถมศึกษา, วิทยานิพนธ์

ศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยรังสิต, 2561.

มลฤดี บาดตาสา. “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทบัวบก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี.” วารสารการบริหาร การจัดการ และการ

พัฒนาที่ยั่งยืน 1, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2566) : 233-234.

เยาวภา ล้นขุนทด. “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านฉางกาญ

จนกุลวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.” วารสารบัณฑิตศึกษา

16, 72 (มกราคม –มีนาคม 2562) : 169-170.

ราชกิจจานุเบกษา. (2562). เล่มที่ 136 ตอนที่ 57 ก, 49.

รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ

ขั้นพื้นฐาน (O-NET). โรงเรียนสถาพรวิทยา, 2567.

รุ่งโรจน์ วันเพ็ญ. “แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขต
สามง่าม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปิจิตร.” **วารสารมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน** 6, 1 (มกราคม-เมษายน 2568) : 41.

สถิต เที่ยงราช. “แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตไตรมิตร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร.” **วารสารการบริหาร การจัดการและ
การพัฒนาที่ยั่งยืน** 2, 1 (มกราคม-มีนาคม 2567) : 179.

สรารุณ แซ่ม้อย. “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.”, **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 11, 2
(กรกฎาคม – ธันวาคม 2563) : 48-49.

สัมภาษณ์ รัชนิกร มณีเนตร, รองผู้อำนวยการโรงเรียนสถาพรวิทยา, สัมภาษณ์เมื่อ 3 มีนาคม 2568.
สัมภาษณ์ กรองกาญจน์ ชื่นกลินรูป, หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนสถาพรวิทยา, สัมภาษณ์
เมื่อ 3 มีนาคม 2568.

สัมมา รณิธย์. **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 4), กรุงเทพฯ:
ข้าวฟ่าง, 2560.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการบริหารโรงเรียน “ในโครงการ
พัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล”**, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด, 2556.

_____. **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจาย
อำนาจบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550**, กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน, 2550.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี** (พ.ศ.
2560 - 2579), 2560.

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. **พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562**. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2562.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560**, กรุงเทพฯ: สำนักงาน
เลขาธิการวุฒิสภา, 2560.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**, กรุงเทพฯ: บริษัท
พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2560.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารงานมัธยมศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา** (กรุงเทพฯ: ม.ป.พ
, 2560).

- สุกัญญา แซ่ม้อย. การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2565.
- โสภณา เสวตคชกุล. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนสองภาษา หลักสูตรไทย-อังกฤษ สังกัดกรุงเทพมหานคร, ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, 2562.
- อริสราภรณ์ แสงเพชร. “แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7.” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี 12, 1 (มกราคม –มิถุนายน 2563) : 186-187.
- อารี สุวัฒน์พงษ์. กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ค.ด. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.

ภาษาต่างประเทศ

- Bradley C. Thompson, “Collaborative Action Research In Academic Administration,” **West East Journal of Social Sciences**, 8 (2019) : 227-252.
- Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and practices**, 7th ed. (SAGE Publications, 2020), 25.
- Francis J. Bruces, “Curriculum and Instruction”, **The International Encyclopedia of Higher Education** (Sanfrancisco: Josey-Bass Publishers, 1978), 1192.
- Fry, H., Ketteridge, S., & Marshall, S. **A Handbook for Learning and Teaching in Higher Education: Enhancing Academic Practice** (3rd ed.). London: Routledge. (2009), 68.
- Gorton, R. A. **School administration and supervision leadership challenges and Appoportuntities** (2nd ed.). WM: C. Brown. (1983), 158.
- Guihua Xie and Yangyang Zhang, “School of golden touch? A study of school effectiveness in improving student academic performance,.” **The Journal of Chinese Sociology** 7, 7 (May 2020): 1-22.
- James J. F. Forest and Kevin Kinser, **Higher Education in the United States: An Encyclopedia**, (Oxford: ABC- CLIO, 2002), 1.
- John W. Best, **Research in Education** (Englewood Cliff, New Jersey: Prentice Hall Inc, 1970), 190.

- Laurence Habib and Monica Johannesen, "The role of academic management in implementing technology-enhanced learning in higher education," Technology, **Pedagogy and Education** 29, 2 (February 2020): 129-146.
- Mayra E. Santiago Vargas, "**The Relationship of Mental Models to Learning and Partnerships between Academic and Student Affairs Deans in Puerto Rican Undergraduate education.**" (Ph.D. Dissertation, Walden University, 2010), 45.
- Ni Luh Putri Srinadi and Anggun Nugroho, "Academic Administration System Improving the Quality of Education Institutions Services," **Academic Administration System**, 2021, 708 (February, 2023) 740.
- Phillip Hallinger and Joseph Murphy, "Assessing the Instructional Management Behavior of Principals," **The Elementary School Journal** 86, 2 (November 1985), 217-224.
- Ravees Ahmad Rather, "Academic administration of Indian school system: A study on emotional intelligence of school academic administrators in relation to various background variables," **Towards Excellence Journal** 13, 4 (December 2021), 37-38.
- Richard A. Gorton, **School Administration and Supervision: Leadership Challenges and Opportunities** 2nd ed. (Ohio: W.C.Brown Co., 1983), 158-164.
- Robert A. Frost and Others, "Enhancing Student Learning With Academic and Student Affairs Collaboration", **Community College Enterprise**, 2010, 37 - 51.
- Smith, David, **Exploring Innovation**, (Berkshire: McGraw-Hill Education, 2006), 139.
- Van Miller, **The Public Administration of American School System** (New York: The Macmillan Company, 1975), 85.
- Yi-Hsing Chung, "The Situations Faced by Curriculum Leaders in the Process of Developing and Implementing School-Based Curriculum: The Voice of Academic Affairs Directors in Junior High Schools," **Journal of Education Research Taipei** 2023, no. 352 (August 2021): 18-32.

ภาคผนวก

ที่ อว 8612.2/483

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

19 มิถุนายน 2568

เรื่อง ขออนุมัติโครงการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสถาพรวิทยา

ด้วย นายกันตภณ ชื่นกลิ่นรูป รหัสนักศึกษา 660620156 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสถาพรวิทยา เพื่อประกอบการทำวิจัย ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขออนุมัติโครงการจากท่านแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เทียนเจริญ)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ภาคผนวก ข
หนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ที่ อว 8612.2/621

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

4 กันยายน 2568

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสถาพรวิทยา

ด้วย นายกันตภณ ชื่นกลิ่นธูป รหัสนักศึกษา 660620156 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสถาพรวิทยา จำนวน 11 ท่าน เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในวันอังคารที่ 9 กันยายน 2568 เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมอาคารไพศาลกิตติธรรม โรงเรียนสถาพรวิทยา จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในวันและเวลาดังกล่าว ภาควิชาการศึกษาขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุตา เตียเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา
THE GUIDELINES FOR ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION DEVELOPMENT
OF SATHAPORNWITTAYA SCHOOL

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ
 ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จำนวน 103 ข้อ
3. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ บุคลากรของโรงเรียนสถาพรวิทยา จำนวนทั้งสิ้น 35 คน จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครู จำนวน 17 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 9 คน
4. คำตอบที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยาในภาพรวม ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อคำถามตามสภาพความเป็นจริง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นายกันทภณ ชื่นกลิ่นรูป
 นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา

.....

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อที่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับ ผู้วิจัย
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	
2	อายุ ☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31 - 40 ปี ☐ 41 - 50 ปี ☐ 51 ปี ขึ้นไป	
3	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	
4	ตำแหน่งปัจจุบัน ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ครู ☐ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ☐ คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน	
5	ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ☐ ไม่เกิน 10 ปี ☐ 10-20 ปี ☐ 21-30 ปี ☐ 31 ปี ขึ้นไป	

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน โดยพิจารณา ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับ มากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับ มาก
 ระดับ 3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับ ปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับ น้อย
 ระดับ 1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น							
1	โรงเรียนมีกระบวนการวิเคราะห์กรอบ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามที่สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากำหนด						
2	โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตร สถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นที่ สถานศึกษาให้ความสำคัญ						
3	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ ทั้งของโรงเรียน ชุมชน บริบทแวดล้อม โดยรอบโรงเรียนเพื่อนำมาจัดทำสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่นของโรงเรียน						
4	โรงเรียนมีการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ออกแบบแผน การจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ ผู้เรียน						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การวางแผนงานด้านวิชาการ							
5	โรงเรียนมีการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยรวบรวมข้อมูล และกำกับดูแล นิเทศ และติดตามข้อมูลของงานวิชาการ						
6	โรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนา กระบวนการ และรูปแบบการจัด การเรียนการสอน						
7	โรงเรียนมีการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน						
8	โรงเรียนมีการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายใน						
9	โรงเรียนมีการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี เพื่อ การศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษา จัดการเรียนการสอน						
10	โรงเรียนมีการพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสำหรับผู้เรียน						
11	โรงเรียนมีกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา						
12	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีความ เข้มแข็งทางวิชาการ						
การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา							
13	โรงเรียนมีการกำหนดการจัดทำแผนการ จัดการเรียนรู้นี้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้						
14	โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนของ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตาม แนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
15	โรงเรียนมีการพัฒนาผู้สอนเพื่อให้สามารถพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย						
16	โรงเรียนมีการพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
17	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุดห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้						
18	โรงเรียนมีการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนส่งเสริมการวิจัย และพัฒนา การเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้						
19	โรงเรียนมีการส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียน และช่วยเหลือผู้เรียนพิการ ด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ						
การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา							
20	โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรมสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยอิงมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน						
21	โรงเรียนมีการจัดรายวิชาต่าง ๆ อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน						
22	โรงเรียนมีการจัดรายวิชาเพิ่มเติมตามเนื้อหาสาระอย่างลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศตามศักยภาพของผู้เรียน						
23	โรงเรียนมีการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
24	โรงเรียนสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้การสอนและอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ						
25	โรงเรียนมีกระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา						
26	โรงเรียนมีการรายงานผลการพัฒนาหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รับทราบเป็นประจำปีการศึกษา						
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้							
27	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล						
28	โรงเรียนมีการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา						
29	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง						
30	โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ได้อย่างสัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
31	โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้						
32	โรงเรียนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียน เรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ						
33	โรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่						
34	โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และการศึกษาค้นคว้า						
35	โรงเรียนมีการพัฒนารูปแบบหรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้ และเพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น						
การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน							
36	โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ						
37	โรงเรียนจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา						
38	โรงเรียนมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียน						
39	โรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
40	โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล						
41	โรงเรียนจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน						
42	ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการประเมินการเรียนด้าน ต่าง ๆ รายปี/รายภาคและตัดสินผลการเรียนการสอนผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐานและการเทียบโอนผลการเรียน						
43	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเทียบระดับการศึกษา ทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย						
44	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน และเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอนการศึกษา						
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา							
45	โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงาน ของผู้เรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา						
46	โรงเรียนมีการพัฒนาครูและผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดการจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหา						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
47	โรงเรียนมีการผสมผสานความรู้แบบ สหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่สนใจพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยกระบวนการวิจัย						
48	โรงเรียนมีการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
49	โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครู นำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา						
การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้							
50	โรงเรียนมีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ อย่างหลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียง เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง						
51	โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดระบบแหล่งเรียนรู้ ภายในสถานศึกษา ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน						
52	โรงเรียนมีการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ หอสมุดมีชีวิต ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี สวนหนังสือ สวนธรรมชาติ เป็นต้น						
53	โรงเรียนมีการจัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง						
54	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครู และผู้เรียน ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
55	โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง						
56	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ						
การนิเทศการศึกษา							
57	โรงเรียนมีการสร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศ ภายใน ว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล						
58	โรงเรียนมีการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุง วิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้ มีคุณภาพ						
59	โรงเรียนมีการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความ เชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และตัวครูเอง						
60	โรงเรียนมีการจัดการนิเทศภายใน สถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทัวถึง และต่อเนื่องเป็นระบบ						
61	โรงเรียนมีกระบวนการ และจัดระบบนิเทศ ภายในสถานศึกษา ให้เชื่อมโยงกับระบบ นิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา						
การแนะแนว							
62	โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการจัด การศึกษา ที่มีการแนะแนวเป็น องค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนใน สถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วม ในกระบวนการแนะแนวและการดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน						
63	โรงเรียนมีการจัดระบบงานและโครงสร้าง องค์การแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ของสถานศึกษาให้ชัดเจน						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
64	โรงเรียนสร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวดูแลช่วยเหลือผู้เรียน						
65	โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยา และการแนะแนวดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน						
66	โรงเรียนคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และบุคลิกภาพที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะกรรมการแนะแนว						
67	โรงเรียนมีการดูแล นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุน การดำเนินงานแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ						
68	โรงเรียนส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน						
69	โรงเรียนประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐ และเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะ เครือข่ายการแนะแนว และเชื่อมโยงระบบแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน						
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา							
70	โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และความต้องการของชุมชน						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
71	โรงเรียนมีการจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหาร ที่เอื้อต่อการพัฒนางาน และการสร้าง ระบบประกันคุณภาพภายใน						
72	โรงเรียนมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็น หมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับให้เป็นปัจจุบัน เสมอ						
73	โรงเรียนจัดทำแผนสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาแผนกลยุทธ์ หรือแผนยุทธศาสตร์						
74	โรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนา สถานศึกษาในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรม						
75	โรงเรียนมีการสร้างระบบการทำงาน ที่ เข้มแข็งเน้น การมีส่วนร่วมและวงจร การพัฒนาคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle) หรือที่รู้จักกันว่าวงจรคุณภาพ PDCA						
76	โรงเรียนมีการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่าง จริงจังต่อเนื่อง ด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก						
77	โรงเรียนจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงาน ต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
78	โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น						
79	โรงเรียนมีการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน						
การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ							
80	โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ						
81	โรงเรียนหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน						
การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น							
82	โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น						
83	โรงเรียนเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรอื่นภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น						
84	โรงเรียนให้บริการด้านวิชาการ ที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในท้องถิ่น ๆ						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
85	โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครอง ผู้เรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เป็นต้น						
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา							
86	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาที่เป็นจุดเน้นเฉพาะ						
87	โรงเรียนจัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา						
88	โรงเรียนมีการร่วมกับบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นร่วมกันจัดการศึกษา และใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
89	โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น						
90	โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น						
91	โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณเพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ						
การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา							
92	โรงเรียนมีการศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน						
93	โรงเรียนจัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน						
94	โรงเรียนมีการตรวจสอบร่างระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและแก้ไขปรับปรุง						
95	โรงเรียนมีการนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ไปสู่การปฏิบัติตรวจสอบ และประเมินผล การใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา							
96	โรงเรียนมีการศึกษาวิเคราะห์คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน						
97	โรงเรียนมีการจัดทำหนังสือเรียนหนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน						
98	โรงเรียนมีการตรวจพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน						
การพัฒนา และใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา							
99	โรงเรียนมีการร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนในเรื่องการจัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา						
100	โรงเรียนพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา						
101	โรงเรียนมีการพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้ข้อเท็จจริง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ						

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
102	โรงเรียนมีการพัฒนาห้องสมุดของ สถานศึกษา ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษา และชุมชน						
103	โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในการจัดหาผลิิตใช้ และพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา						

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา

THE GUIDELINES FOR ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION DEVELOPMENT OF SATHAPORNWITTAYA SCHOOL

คำชี้แจง

1. แบบบันทึกการสนทนากลุ่มฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยา
2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) คือ บุคลากรของโรงเรียนสถาพรวิทยา จำนวนทั้งสิ้น 12 คน จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือครูที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 8 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1 คน
3. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสถาพรวิทยาในภาพรวม ไม่มีผลกระทบต่องานของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มแต่ประการใด จึงขอความกรุณาจากท่าน โปรดให้ข้อเสนอแนะแนวทางให้ครบถ้วนทุกข้อคำถาม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นายกันตณ ชื่นกลินรูป

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดจุดเน้นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ

แนวทางการพัฒนา

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ

แนวทางการพัฒนา

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนา

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล

แนวทางการพัฒนา

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียน เรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

แนวทางการพัฒนา

6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

แนวทางการพัฒนา

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แนวทางการพัฒนา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนใช้ แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ

แนวทางการพัฒนา

9. การนิเทศการศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการสร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน ว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล

แนวทางการพัฒนา

10. การแนะแนว

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยา และการแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน

แนวทางการพัฒนา

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง ด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

แนวทางการพัฒนา

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

แนวทางการพัฒนา

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครอง ผู้เรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษา อื่น ๆ เป็นต้น

แนวทางการพัฒนา

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการตามความเหมาะสม และจำเป็น

แนวทางการพัฒนา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการตรวจสอบร่างระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและแก้ไขปรับปรุง

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

.....

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการจัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

.....

17. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ โรงเรียนมีการพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และชุมชน

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายกันตภณ ชื่นกลิ่นรูป

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2554 ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนคงทองวิทยา

จังหวัดนครปฐม

พ.ศ. 2559 ปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต (คบ.)

สาขา สังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

จังหวัดนครปฐม

พ.ศ. 2565 ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

จังหวัดนครปฐม

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2559 – 2562 ครูผู้ช่วย โรงเรียนสถาพรวิทยา

พ.ศ. 2562 – 2567 ครู คศ.1 โรงเรียนสถาพรวิทยา

พ.ศ. 2567 – ปัจจุบัน ครู คศ.2 โรงเรียนสถาพรวิทยา

